

Årsredovisning | 2010

PENSIONS
MYNDIGHETEN

*"Vi gör pensioner enklare
- för att alla ska kunna leva i nuet."*

Grafisk form och produktion: Citat
Foto: omslagsbild, Marcus Kurn; bild sidan 2, Daniel Roos; övriga bilder
från våra kontor i Stockholm, Söderhamn och Visby, Magnus Glans
Tryck: Davidsons Tryckeri AB, Växjö 2011
Papper: Arctic Volume 250 gr (omslag), 115 gr (inlaga)

Innehåll

Kap. 1	Generaldirektören har ordet	2	Kap. 6	Resultatredovisning inkomstpensionssystemet	44
Kap. 2	Styrelsen	3		Bakgrund till pensionssystemets finansiella ställning ...	44
Kap. 3	Sammanfattning av årets resultat	4		Finansiell ställning och resultat	45
Kap. 4	Så här styr vi	6		Prognos balanstalet	50
Kap. 5	Resultatredovisning myndighet	8	Kap. 7	Redovisning av avgiftsbelagd verksamhet med mera ..	51
	Upplysningar om resultatredovisningen	8	Kap. 8	Finansiell redovisning	53
	Verksamhetsområden	13		Sammanställning över väsentliga uppgifter	53
	<i>Ärendehantering och utbetalningar</i>	13		Resultaträkning Pensionsmyndigheten	54
	Fondadministration	24		Balansräkning Pensionsmyndigheten	56
	<i>Information</i>	25		Anslagsredovisning	58
	<i>Statistik och analys</i>	31		Finansieringsanalys	60
	Övriga områden	32		Tilläggsupplysningar och noter	62
	<i>Medarbetare och kompetensförsörjning</i>	32	Kap. 9	Särskild redovisning av	
	<i>It</i>	35		premiepensionsverksamheten	70
	<i>Projektstyrning</i>	36		Förvaltningsberättelse	70
	<i>Pensionsmyndighetsutredningen</i>	37		<i>Viktiga händelser</i>	70
	Redovisning av produkterna	37		<i>Fondförsäkring</i>	70
	<i>Inkomstpension</i>	37		<i>Traditionell försäkring</i>	72
	<i>Premiepension</i>	38		<i>Tillfällig förvaltning</i>	73
	<i>Pensionsrelaterade förmåner</i>	39		<i>Skuldhantering av premiepension</i>	74
	Externt samarbete	40		<i>Försäkrings- och finansiella risker inom</i>	
	<i>Samarbete med Försäkringskassan, Skatteverket</i>			<i>premiepensionssystemet</i>	74
	<i>och Arbetsförmedlingen</i>	41		Resultat och driftskostnader	78
	<i>Köp av tjänster från Försäkringskassan</i>	41		Femårsöversikt och sammanställning över	
	<i>Internationellt samarbete</i>	43		väsentliga uppgifter	80
				Resultaträkning	82
				Resultatanalys 2010	83
				Noter premiepension	84
			Kap. 10	Åtterrapporering till regeringen	86
				Åtterrapporeringskrav enligt regleringsbrev	
				och instruktion	86
				Uppdrag i regleringsbrevet	87
				Målredovisning i årsredovisningen	90
			Kap. 11	Intygande om intern styrning och kontroll	92
			Bilaga	– ordförklaringar	94

1 Generaldirektören har ordet

Pensionsmyndighetens första årsredovisning är en smula som en ettårings berättelse. Vi hade lite svårt att gå i början av året på så vis att pensionärer och pensionssparare möttes av långa handläggningstider och fick vänta alltför länge på att få tala med oss i telefon. Men vi reste oss under året.

Tillgänglighet och handläggningstider är högsta prioritet för en myndighet som vill ha förtroende från de människor den är satt att tjäna, och därför har detta också varit viktigast att få ordning på först av allt. Ett bra exempel på en väsentlig förbättring av handläggningstiderna är vårt arbete med de ärenden som handlar om pensioner för utlandsbosatta, där vi startade året med väsentliga ärendeköer, men arbetade bort dem helt under året.

Starka arbetsinsatser

Vi har en del kvar att göra. Det gäller framför allt handläggningstiderna för bostadstillägg till pensionärer. Men utgångsläget för vårt andra år är ändå gott. Det är tack vare starka arbetsinsatser från alla medarbetare under året, insatser som levererats även när det varit tufft.

Under året har vi etablerat myndigheten, vi har infört stora förändringar i premiepensionssystemet och startat jobbet med att automatisera våra stora ärendeflöden. Vi har också arbetat med oss själva – att skaffa en gemensam bild av vart vi vill och vad vi står för. Arbetet med att diskutera värden och bemötande fortsätter vi med under 2011. Sist men inte minst har vi

påbörjat resan mot att ge alla ett bra och enkelt svar på frågan om hur stor pensionen egentligen blir – just den fråga som är en av anledningarna till att Pensionsmyndigheten bildats.

Förtroende

Det finns mycket att glädjas åt i den här årsredovisningen. En sak är att vi som jobbar på Pensionsmyndigheten tycker att vi har ett bra arbetsklimate, enligt den medarbetarundersökning vi gjort. Andra resultat i den här årsredovisningen som gjort mig glad är omdömena från pensionärer och pensionssparare. Vår kundservice får högt betyg, likaså vår webbplats. Och kanske främst – att vi vunnit förtroende.

Nu verkar det kanske konstigt i en årsredovisning fullt med resultat och måttetal, men om man ändå gör tankeexperimentet att redovisa verksamheten med ett enda mått, så skulle det i så fall vara förtroendet. Vi har lyckats vinna ett relativt gott förtroende från våra pensionärer och pensionssparare under vårt första år. Det är något att vara stolt över, och samtidigt visa ödmjukhet och ha insikt om att förtroende måste återvinnas varje dag i allt vad vi gör och presterar.

Katrin Westling Palm
Generaldirektör

”Vi har påbörjat resan mot att ge alla ett bra och enkelt svar på frågan om hur stor pensionen egentligen blir.”

2 Styrelsen

Pensionsmyndighetens styrelse är en styrelse med fullt ansvar, det vill säga styrelsen utgör myndighetens högsta ledning och ansvarar kollektivt. Styrelsen består av nedanstående ledamöter och två personalföreträdare. Förordnandena gäller till och med den 31 december 2012.

Under detta första år har styrelsens arbete riktat in sig på frågor om hur verksamheten fungerar och vilka effektiviseringar som kan göras av den, samt frågor som rör myndighetens informationsverksamhet.

Styrelsen inledde sitt arbete med ett konstituerande möte och har därefter haft elva möten under året, varav ett tvådagarsmöte förlagt till Visby. Den första dagen i Visby ägnades åt att lära mer om den del av vår verksamhet som är förlagd dit. Styrelsen fick träffa medarbetare och en praktisk inblick i verksamheten. En utvärdering av arbetet i styrelsen gjordes också och resultatet har använts som underlag för utveckling av styrelsearbetet.

Styrelsen har bildat ett revisionsutskott med Tomas Landeström som ordförande och Pär Nygren som ledamot.

Vid två tillfällen under året har styrelsen träffat socialförsäkringsministern, Cristina Husmark Pehrsson i början av året vid ett möte på Socialdepartementet och Ulf Kristersson i slutet av året vid årets sista styrelsemöte. Styrelsen har också träffat Pensionsgruppen vid ett möte i början av året. Pensionsgruppen är en parlamentariskt sammansatt arbetsgrupp med uppgift är att värna pensionsöverenskommelsen och att vårda pensionsreformen och dess grundläggande principer.

Pensionsmyndighetens styrelse

Ledamöter:

Bo Könberg, ordförande
 Joachim Berner
 Carl Gustav Fernlund
 Tomas Landeström
 Pär Nygren
 Katrin Westling Palm, generaldirektör
 Kerstin Wigzell, vice ordförande

Personalföreträdare:

Maria Johansson, SACO
 Elisabeth Fredriksson, ST

Stående från vänster: Joachim Berner, Elisabeth Fredriksson, Maria Johansson, Pär Nygren och Kerstin Wigzell
 Sittande från vänster: Bo Könberg, Carl Gustav Fernlund, Katrin Westling Palm och Tomas Landeström

3 Sammanfattning av årets resultat

Vårt resultat under det första verksamhetsåret präglas av ett omfattande arbete med att bygga upp och etablera den nya myndigheten. En del har kunnat övertas från verksamheten på Försäkringskassan och Premiepensionsmyndigheten och anpassas till den nya myndigheten. Mycket har också behövt byggas upp från början. Vårt resultat för år 2010 får med tanke på detta anses vara bra.

När vår verksamhet drog igång 2010 var inte resultatläget det bästa. Det fanns problem med handläggningstider inom ett flertal verksamhetsprocesser. Inför myndighetsstarten gjordes ett ambitiöst arbete på Försäkringskassan att skapa bra förutsättningar för Pensionsmyndigheten genom att en stor mängd äldre ärenden avseende bostadstillägg till pensionärer och efterlevandepension arbetades bort. Det kvarstod dock problem inom vissa ärendeslag där vi fick med oss en stor mängd oavslutade ärenden vid myndighetsstarten. En av regeringens målsättningar för den nya myndigheten var just att arbeta bort högarna med äldre ärenden.

Under året har resultatet förbättrats för processerna inom ålderspension då äldre ärenden klarats av och handläggningstiderna förkortats. Målet är därför uppfyllt för dessa processer. Problem kvarstår dock för handläggningen av bostadstillägg till pensionärer och återkrav där antalet pågående ärenden är för många och handläggningstiderna fortfarande är alltför långa. Under året har även många medarbetare inom pensionsadministrationen, som normalt arbetar med ärendehantering, bidragit med att svara i telefon inom ramen för vår kundservice.

Fondadministrationen har fungerat väl under året, utan större driftsstörningar. Reformeringen av premiepensionen har genomförts utan störningar och berörda pensionärer och pensionssparare har informerats.

Påverkar många människor

Administrationen av pensioner och pensionsrelaterade förmåner hanterar stora belopp och påverkar direkt många människors vardag. Det är av yttersta vikt att verksamheten sker korrekt och rättssäkert. Uppföljningen av kvalitet och vår kontrollverksamhet är inte tillräckligt bra. Den uppföljning som görs påvisar inga systematiska fel eller stora brister i verksamheten, men då uppföljning och kontroll inte har skett på ett konsekvent och effektivt sätt går det inte att utesluta att fel begåtts eller kan begås. Detta är ett bristområde som behöver åtgärdas snarast under 2011.

Förutom att administrera pensioner och pensionsrelaterade förmåner ska vi även ge objektiv och lättförståelig information. Detta framgår bland annat av ett särskilt informationsuppdrag som regeringen gett oss. Vi arbetar med skriftlig information, information via webb, personliga möten och

information via telefon. Kund- och imagemätningar visar att vi får gott betyg av pensionärer och pensionssparare för vår information.

Under vintern och våren hade vi stora problem med att upprätthålla tillgängligheten i kundservice. Antal inkomna samtal översteg vida våra prognoser och vi kunde inte hantera det stora inflödet, varken tekniskt eller bemanningsmässigt. När det var som värst kunde vi inte ens besvara hälften av de inkomna samtalen. Vi har därför successivt byggt ut vår kapacitet och i slutet av året har tillgängligheten i telefon överstigit 90 procent. Problemen i kundservice är därför på väg att lösas, även om vi väntar ytterligare en tid innan detta mer säkert kan konstateras.

Under året har vi utvecklat ett flertal tjänster på webben. Samarbetet med branschen med webbplatsen minpension.se har också lett till att pensionsspararna kan se en allt större del av sin totala pension, särskilt har ytterligare uppgifter om tjänstepensionen tillkommit. Det återstår dock åtskilligt arbete för att minpension.se ska ge en fullständig bild av pensionen för i stort sett alla.

Vi har påbörjat arbetet med att utveckla funktionen för statistik och analys, vilket också är ett verksamhetsområde enligt myndighetens instruktion. Ett särskilt projekt för data-

försörjning har startat och projektet har bland annat levererat statistikrapporter och analyser. Under 2010 har stor kraft lagts på att lösa det interna informationsbehovet – produktionsstatistik, varför vi inte hunnit mer än påbörja utvecklingen av försäkringsstatistiken. Det har gjort att vi inte kommit fullt så långt med att bli den drivande samarbetspartner inom pensionsfrågor som är vår målsättning.

Samverkan

Vi har etablerad samverkan med Försäkringskassan, Skatteverket och Arbetsförmedlingen avseende servicekontor. Vi köper även pensionsrelaterade och administrativa tjänster av Försäkringskassan enligt särskilt reglerad överenskommelse. Internationellt är intresset för det svenska pensionssystemet stort och vi har många förfrågningar om studiebesök och deltagande i konferenser.

Myndighetens finansiella utfall visar på ett relativt stort överskott, 59,8 miljoner kronor. Förklaringen till överskottet har främst två orsaker. Tjänsterna som tillhandahålls av Försäkringskassan har kostat mindre än beräknat. När det gäller samverkan om servicekontor har andel besök som gäller pensionsärenden varit mindre än prognostiserat och Pensionsmyndighetens del av kostnaden har därför blivit mindre.

Det finansiella utfallet för inkomstpensionssystemet är positivt. Detta förklaras av såväl en positiv börsutveckling som en ökad avgiftstillgång genom ökad sysselsättning. Det finan-

siella utfallet för premiepensionssystemet är också positivt, det vill säga resultaträkningen visar ett överskott.

När det gäller våra större utvecklingsinsatser som bedrivs i projektförhållanden har vi haft problem under året. Vi har svårt att få våra projekt att leverera i tid och vi har ännu inte funnit en helt fungerande modell för att styra projekten. Vi har konstaterat brister i metodik och kravhantering, samt otidigheter i ansvar och arbetssätt. En särskild projektfunktion har inrättats och dess ansvar har förtydligats. Styrningen kommer att utvecklas under kommande år.

Bra arbetsklimat

En första klimatundersökning har genomförts och utfallet avseende både nöjdmedarbetarindex och ledarindex är klart godkänt, även om vi har ställt upp ännu högre mål. En styrmodell för myndigheten har etablerats och ett arbete med att införa värdebaserad styrning har startats. Värdeord för myndigheten tas fram med delaktighet från alla medarbetare. Målet är att dessa värdeord ska vara vägledande och kännetecknande för arbetet på myndigheten. I vår styrmodell har vi formulerat sju långsiktiga mål som ska vara uppfyllda till utgången av år 2013. Sammantaget ger resultatutfallet för 2010 oss goda möjligheter att klara av att nå våra långsiktiga mål.

Slutligen kan konstateras att pensionärer och pensionssparare har ett relativt högt förtroende för vår nystartade myndighet.

”Pensionärer och pensionssparare har ett relativt högt förtroende för vår nystartade myndighet.”

4 Så här styr vi

Utifrån regeringens styrning har Pensionsmyndigheten formulerat en vision för vad vi vill uppnå med den samlade verksamheten inom myndigheten. Pensionsmyndighetens vision är: "Vi gör pensioner enklare – för att alla ska kunna leva i nuet"

Pensionsmyndighetens uppdrag anges av regeringen via instruktion och regleringsbrev. För att tydliggöra Pensionsmyndighetens interna styrning för att förverkliga regeringens uppdrag har följande styrmodell tagits fram.

Pensionsmyndigheten har sammanfattat sitt uppdrag såsom:

- rätt pension i rätt tid till alla pensionärer,
- möjlighet för pensionsspararna att förstå, förutse och kunna påverka hela sin pension,
- enkel, objektiv och pålitlig hjälp till sparare
- pålitliga fakta och analyser om pensioner till regeringen och andra intresserade,
- effektiv pensionsadministration till låg kostnad för alla pensionärer och pensionssparare.

Vision och uppdrag bryts därefter ner i sju långsiktiga mål för vad vi ska åstadkomma. Målen, som anges nedan, ska i sin helhet vara uppfyllda år 2013. Utifrån de långa målen formulerar Pensionsmyndigheten årliga mål för vad som ska åstadkommas respektive år så att målen år 2013 uppfylls. De årliga målen utgör en bas för vår resultatanalys i årsredovisningen.

För att veta hur vi ska nå målen har vi formulerat strategier för våra tre verksamhetsområden:

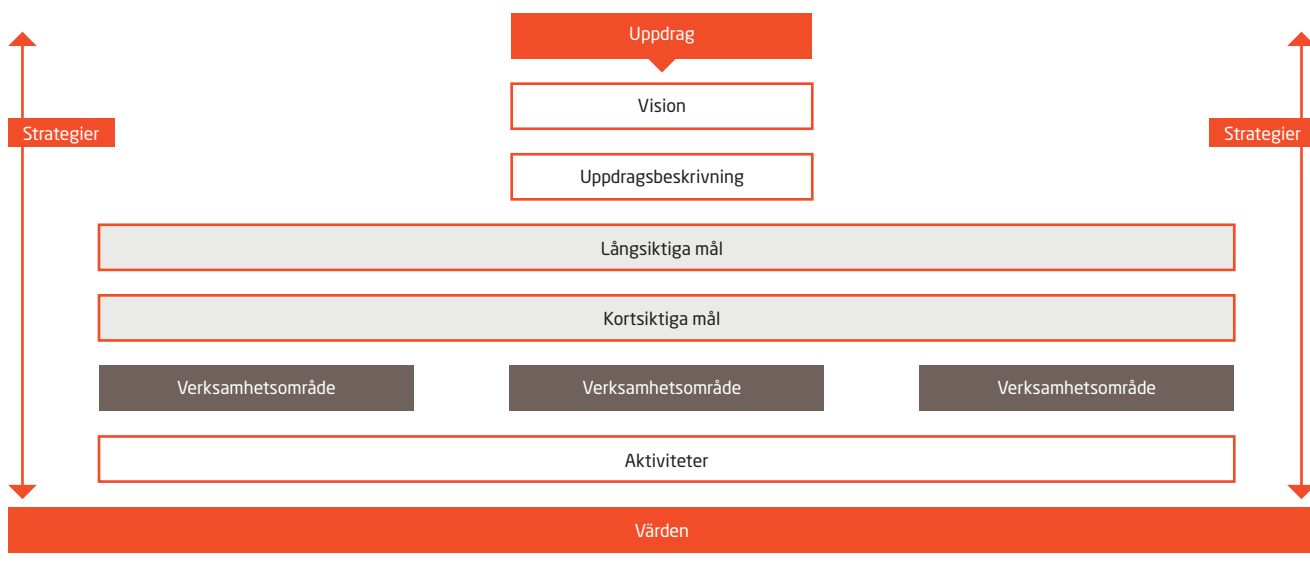
- Ärendehantering, utbetalningar och fondadministration,
- Information
- Statistik och analys

Pensionsmyndighetens strategier syftar till att ge styrning och vägledning i hur vi ska nå de långsiktiga målen och sträva efter visionen. Vi har ett överordnat strategiskt fokus på kostnadseffektivitet och hög operationell effektivitet för att långsiktigt kunna möjliggöra en förflyttning av verksamhetens resurser från tidsmässigt omfattande hantering, datainsamling och administration till det i förväg genomtänkta mötet med pensionärer och pensionssparare samt till bättre styrning, analys, information och service.

Ärendehantering, utbetalning och fondadministration – fokus på hög effektivitet

För att nå de långsiktiga målen alltid rätt, alltid i tid och kostnadseffektiv verksamhet ska fokus ligga på att skapa effektiva produktionsprocesser och låga styckkostnader. Vi fokuserar på långsiktiga förbättringar och kvalitet genom bland annat auto-

Styrmodell för att förverkliga regeringens uppdrag

matiseringar, förenklingar, nationell produktionsstyrning och koncentration. Effektivisering av handläggningen ska uppnås utan att göra avkall på kvaliteten.

Information – fokus på pensionärer och pensionssparare

Vårt fokus ska ligga på att skapa en effektiv hantering av de stora informationsflödena så att vi kan fokusera på uppdelning av informationen efter målgrupper. Detta gör det möjligt att både satsa på dyrare kontaktvägar, till exempel uppsökande verksamhet där det behövs. Det gör det också möjligt för oss att skapa informationsmaterial och tjänster som ska präglas av enkelhet och användarvänlighet på pensionärens och pensionssparares villkor. Detta ska bidra till att vi når de långa målen att ha pensioner som är lätta att förstå så att medborgarna ska

kunna göra medvetna val samt att myndigheten levererar kundmöten som skapar värde.

Statistik och analys – fokus på att vara ledande specialist på pensionsområdet

Strategiskt fokus ska ligga på att skapa en effektiv och standardiserad dataförsörjning för att på så sätt frigöra resurser till analys och nytänkande. Vi gör det för att nå det långsiktiga målet om att bli en drivande samarbetspartner och för att bli en efterfrågad specialist på statistik och analys inom pensionsområdet.

Basen i styrmodellen utgörs av Pensionsmyndighetens värden, det vill säga hur vi vill uppfattas och vad vi ska kännetecknas av. Värdena, som kommer att tas fram under 2011, kommer att vara vägledande för vårt förhållningssätt, bemötande och agerande i olika situationer.

Våra sju långsiktiga mål

Alltid rätt

Vi ska alltid fatta rätt beslut i ärenden och göra korrekta utbetalningar till pensionsmottagarna. De fondbyten som genomförs inom ramen för premiepensionen ska vara rätt utförda. Uppgifter registrerade på individens konto ska vara korrekta. Pensionärer och pensionssparare ska få rätt och relevant information. Vi ska ha en enhetlig rättstillämpning.

Alltid i tid

Vi ska alltid agera i rätt tid. Beslut och handläggning ska alltid ske i rätt tid likväl som vi ger information och service i rätt tid till pensionärer och pensionssparare, till exempel när vi svarar i telefon. Utbetalningar ska alltid göras i tid och fondbyten ska alltid genomföras inom uppsatta tidsramar. Statistik och analyser till uppdragsgivare och andra intresserade ska också ges i rätt tid.

Kundmöten som skapar värde

Vi ska möta pensionärer och pensionssparare på deras villkor och önskemål i alla de fyra kanaler vi använder, fysiskt möte, telefon, elektroniska kanaler och papper. Kundmötet måste dock alltid ta hänsyn till våra ekonomiska ramar och budgetrestriktioner.

Lätt att förstå hela pensionen och göra medvetna val

Vi ska möta behoven från pensionärer och pensionssparare när det gäller kunskap och information kring pensioner genom att

ge en samlad bild av hela pensionen och öka tryggheten och förtroendet för pensionen. Informationsverksamheten ska bedrivas på ett effektivt sätt och den information vi ger om pensioner ska vara saklig och objektiv.

Drivande samarbetspartner

Vi ska uppfattas som expert inom pensionsområdet och vara en källa till kunskap bland allmänhet och andra pensionsaktörer. Vi ska driva på för att utveckla och effektivisera pensionssystemet samt driva debatt om pensioner. Vi ska belysa effekterna av pensionssystemet, för samhället och för individerna. Vi ska vara en långsiktig samarbetspartner för pensionsaktörer.

Engagemang och goda prestationer

Vi ska ha engagerade medarbetare med rätt kompetens, som förstår sitt bidrag till helheten och deltar aktivt i myndighetens utveckling. Våra chefer ska vara högpresterande och utöva ett tydligt ledarskap. Pensionsmyndigheten ska vara såväl en attraktiv arbetsplats som arbetsgivare och våra medarbetare ska vara attraktiva på arbetsmarknaden.

Kostnadseffektiv verksamhet

Vår verksamhet ska ge största möjliga nytta för pengarna samtidigt som våra kostnader ska minska årligen.

5 Resultatredovisning myndighet

Resultatredovisningen beskriver verksamheten med utgångspunkt i våra verksamhetsområden. Fondadministrationen redovisas dock separat.

- Ärendehantering och utbetalningar
- Fondadministration,
- Information
- Statistik och analys

Kostnader fördelat på respektive verksamhetsområde redovisas i tabell 1. I redovisningen har kostnader avseende pensionsmyndighetsutredningen, som är specifika för just verksamhetsåret 2010 särredovisats. Detta för att underlätta jämförelser med kommande år. Styckkostnaderna i tabell 1 beräknas av samma anledning också exklusive dessa kostnader.

Detta är myndighetens första verksamhetsår och därför kan inga jämförelser med tidigare år redovisas. Det beror främst på att jämförelsesiffror saknas då verksamheten på Pensionsmyndigheten är annorlunda organiserad, med andra slutprestationer och annan kostnadsfördelning än vid Försäkringskassan och Premiépensionsmyndigheten.

Förutom myndighetens verksamhetsområden beskrivs även vissa övriga områden som är av central betydelse för att ge en helhetsbild av vårt resultat. Dessa är medarbetare och kompetensförsörjning, IT samt projektstyrning. Dessutom görs en kort sammanfattning av pensionsmyndighetsutredningen som under år 2009 skapade den nya myndigheten.

Resultatet för myndigheten har sakta men säkert förbättrats under det första verksamhetsåret och var vid utgången av år 2010 förhållandevis gott. Utgångsläget var tufft när vi startade i januari, med långa handläggningstider i flera processer. Det fanns relativt stora volymer av oavslutade eller ärenden som inte påbörjats inom ett flertal ärendeprocesser. Under året har äldre ärenden avarbetats och särskilt inom ålder pensionen är läget nu väsentligt bättre. Däremot finns mer att göra när det gäller främst bostadstillägg till pensionärer och återkravsärenden. Se sid 17 och 19

Tabell 1
Kostnader 2010 fördelat på respektive verksamhetsområde

Verksamhetsområde	Kostnad, mnkr	Andel, %
Ärendehantering	845,24	66,1
Utbetalning	79,96	6,3
Fondadministration	64,05	5,0
Information	271,25	21,2
Statistik och analys	18,11	1,4
Delsumma verksamhetsområden	1 278,62	100,0
Särskilda kostnader avseende pensionsmyndighetsutredningen	128,21	
Summa kostnader	1 406,82	

Under året har vi haft väsentliga problem med att kunna upprätthålla tillgängligheten i kundservice, trots att även medarbetare från pensionsadministrationen, som normalt arbetar med ärendehandläggning, bidrog med att svara i telefon. Antal inkomna telefonsamtal har varit betydligt fler än vad som prognostiserades och varken teknik eller bemanning var anpassat till dessa volymer. Ett intensivt arbete med att komma till rätta med tillgängligheten har genomförts och som även lett till att resultatet väsentligt förbättrats under det sista kvartalet.

Vi har även haft vissa problem med driftsäkerheten inom vissa delar av IT-miljön, med produktionsavbrott till följd. Ett stort arbete med att stabilisera IT-miljön pågår. Se sid 35.

Upplysningar om resultatredovisningen

Enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska respektive myndighet bedöma vad i verksamhetens resultat som bör kommenteras utifrån instruktion, regleringsbrev och andra regeringsbeslut. Bedömningen av vad som bör kommenteras har skett med utgångspunkt från resultat och bedömd risknivå i vår riskhantering.

Definitioner och möjlighet till jämförelser

År 2010 var Pensionsmyndighetens första verksamhetsår. Året har präglats av att bygga upp och etablera den nya myndigheten. Att skriva en årsredovisning efter endast ett verksamhetsår skapar vissa problem. Framför allt saknas jämförande statistik över åren och då även möjligheter att bedöma resultatutveckling över tid. Den bedömning som har gjorts grundar sig främst på utvecklingen av antal pågående ärenden vid myndighetens start samt utvecklingen under året. Bedömning har även gjorts av handläggningstidernas utveckling över året.

Handläggning av pensioner och andra pensionsrelaterade förmåner har i och för sig tidigare bedrivits på Försäkringskassan respektive Premiepensionsmyndigheten, men jämförbar uppföljningsdata saknas oftast och möjligheterna att i övrigt jämföra resultatet mellan de gamla myndigheterna och den nya Pensionsmyndigheten är starkt begränsad. Bland annat är arbetet inte organiserat på samma sätt som tidigare, val av slutprestationer skiljer sig åt och fördelning av kostnader blir därför inte heller helt jämförbar.

Ett arbete med att fastställa myndighetsgemensamma definitioner för mått och mätetal avseende ett antal pro-

duktionsbegrepp såsom handläggningstid, antal pågående ärenden och antal avslutade ärenden har genomförts. Arbetet resulterade i att samtliga produktionsprocesser från och med utgången av 2010 mäter och redovisar ärendeproduktionen enligt samma definitioner, vilket inte varit fallet under tidigare perioder eller vid myndighetsstarten.

Handläggningstiden för en ansökan inom samtliga processer mäts som det antal dagar som löper från det att ansökan inkommer till myndigheten och fram till den tidpunkt då ärendet avslutas i handläggningssystemet. Pågående ärenden är inkomna men ännu inte avslutade ärenden och avser alla typer av ärenden, inte enbart ansökningsärenden. Med beslut avses då ett ärende avslutas i handläggningssystemet.

Vi har retroaktivt tagit fram mätdata per månad för 2010. Detta möjliggör jämförelser och analys av utvecklingen under år 2010, såväl inom som mellan olika processer. De nya enhetliga definitionerna bildar en grund för framtida mätning och analys av våra prestationer. Det har dock inte varit möjligt att återskapa värden för tidigare år enligt de nya definitionerna. Det är därför inte möjligt att göra jämförelser av produktionsutfall bakåt i tiden före 2010.

Översikt över processer och produkter

Pensionsmyndigheten arbetar i följande processer med produkter, se tabell 2.

Tabell 2
Pensionsmyndighetens processer och produkter

Processer	Produkter
Ålderspension - nationell	Inkomstpension
Ålderspension - internationell	Tilläggspension
Ålderspension - utland	Garantipension
Premiepension	Premiepension
Efterlevandepension	Efterlevandepension (omställningspension, efterlevandelivränta, änkepension, barnpension)
Bostadstillägg till pensionärer	Bostadstillägg till pensionärer Åldreförsörjningsstöd
Frivillig pension	Frivillig pension
Sjömanspension	Sjömanspension
Återkrav	Alla produkter
Omprövning	Alla produkter
	Pensionsrätt för barnår

Redovisning av resultatet

I resultatredovisningen görs en bedömning av resultatutvecklingen utifrån uppdraget i instruktionen och målen i regleringsbrevet. Resultatet redovisas utifrån tre perspektiv, Pensionsmyndighetens resultatredovisning (kap 5) samt inkomstpensionssystemets resultatredovisning (kap 6). Dessutom görs i kap 9 en särskild redovisning av premiepensionen enligt bestämmelserna i lag (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd.

Pensionsmyndighetens resultatredovisning, kap 5, delas in i en redovisning av myndighetens verksamhetsområden, övriga områden som är av central betydelse för att ge en helhetsbild av resultatet, myndighetens produkter, samt vårt externa samarbete.

För respektive verksamhetsområde redovisas slutprestationer enligt följande.

Ärendehantering och utbetalning

För verksamhetsområdet ärendehantering och utbetalning har vi valt slutprestationen antal beslut i respektive ärende-process, vilket innebär att det blir tio slutprestationer för området. Med beslut avses i samtliga fall nedan antal avslutade ärenden i respektive handläggningssystem. Majoriteten av alla beslut leder till att en utbetalning ska ske, men inte alla, varför vi inte valt att använda utbetalningar som mått på slutprestation.

- Antal beslut avseende ålderspension nationell
- Antal beslut avseende ålderspension internationell
- Antal beslut avseende ålderspension utland
- Antal beslut avseende premiepension
- Antal beslut avseende bostadstillägg till pensionärer
- Antal beslut avseende efterlevandepension
- Antal beslut avseende frivillig pensionsförsäkring
- Antal beslut avseende sjömanspension
- Antal beslut avseende återkrav
- Antal beslut avseende omprövningar

Fondadministration

- Antal administrerade fondkonton

Information

- Antal som har nåtts av Orange kuvert
- Antal besök på servicekontor
- Antal besök på pensionsmyndigheten.se
- Antal besök på minpension.se
- Antal besvarade samtal i kundservice

Statistik och analys

För verksamhetsområdet statistik och analys har vi inte valt någon slutprestation. I stället sker en redovisning av det

arbete som bedrivits under året, samt den totala kostnaden för verksamhetsområdet.

Myndighetens produkter som redovisas på sid 37 är:

- Inkomstpension
- Premiepension
- Pensionsrelaterade förmåner

Kostnadsproduktivitet

Kostnadsproduktiviteten redovisas i form av styckkostnader för slutprestationerna i verksamhetsområdena enligt ovan. Någon beräkning av total produktivitet görs inte. Orsaken till detta är att vi anser att ett sådant mått skulle bli alltför svårtolkat för att skapa mervärde.

Styckkostnaden avser att ge en bild av kostnaden för vårt arbete inom respektive verksamhetsområde. I vald kostnadsfördelningsmodell har vi fördelat myndighetens totala kostnader till respektive verksamhetsområde, både direkta och indirekta kostnader. De särskilda kostnaderna om 128,2 miljoner kronor som myndigheten haft för pensionsmyndighetsutredningen och som bokförts på år 2010 ingår dock inte i produktivitsredovisningen. Anledningen till detta är att vi velat rensa styckkostnaderna från denna tillfälliga kostnadspost för att öka jämförbarheten med kommande verksamhetsår.

De indirekta kostnaderna fördelas schablonmässigt. Som fördelningsnyckel används bland annat myndighetens tidredovisning. Tidredovisning lämnas varje månad och innehåller en löpande redovisning dag för dag per aktivitet och i antalet arbetade timmar. Fördelning görs sedan per slutprestation. Kostnaderna är i löpande priser.

Myndighetens ekonomimodell som togs fram i början av 2010 är inte anpassad efter den valda indelningen i verksamhetsområden och slutprestationer. Fördelning av kostnader per verksamhetsområden och redovisningen av styckkostnader är därför i vissa delar förenklad och kommer att utvecklas under 2011.

För styckkostnader redovisas inga jämförelser med tidigare år, eftersom detta är myndighetens första verksamhetsår. Utfallet för styckkostnad får därför ses som utgångsvärden att jämföra med kommande år.

Kvalitet

Pensionsmyndighetens kvalitet beskrivs utifrån såväl inre kvalitetskontroll i handläggningen som upplevd kvalitet hos intressenter och allmänhet.

Inre kvalitet

Den inre kvaliteten mäts via kontinuerliga och slumpmässiga kontroller av besluts kvaliteten. Pensionsmyndigheten har valt att använda det synsätt, frågeformulär och urvalsmetod för kvalitetskontroll som Försäkringskassan använt sedan år 2002. Urvalet sker dock på ett delvis annat sätt varför jämförelser över tid är svåra att göra. Pensionsmyndigheten har därför valt att inte redovisa några jämförelser med tidigare år. Dessutom har kontrollen genomförts på ett mer fördjupat sätt av förmånspecialister, vilket inte var fallet tidigare. Syftet med kontrollerna är att på ett översiktligt sätt mäta rättstillämpningen och ta fram underlag för utvärderingar och åtgärder.

Kvalitetskontrollen avser att mäta om besluten är formellt och materiellt riktiga. Vi mäter främst om rätt beslutsunderlag finns samt om korrekt beslut fattats när beslutsunderlaget anses tillräckligt. Därutöver granskas om beslutet verkställts på korrekt sätt tillsammans med eventuell utbetalning. Kontrollen stöds av särskilt IT-stöd med ett slumpmässigt månatligt urval av granskningsärenden. Urvalsantalet är beräknat utifrån en formel som ger en förväntad felmarginal på högst 1,5 procent. Felmarginalen är beräknad som ett 95-procentigt konfidensintervall. Förmånerna som granskats under året är ålderspension, efterlevandepension samt bostadstillägg till pensionärer. Det slumpmässiga urvalet är 32 ärenden per förmån och handläggande kontor samt månad utifrån de beslut som fattats under föregående månad. Från och med mars utförs kontrollerna av förmånspecialister ute på hand-

läggande kontor. Specialisterna granskar ärenden från andra kontor än sitt eget.

Frågeformuläret som kontrollanterna använder innehåller fördefinierade frågor. Frågorna kopplade till beslutsunderlaget är förmånspecifika medan den gällande rätt beslut och verkställighet är generella för alla förmåner. Frågorna definierar på ett övergripande sätt vad som är viktigt att fokusera på och kan variera i antal mellan förmånerna. I anknytning till frågorna finns även hjälptexter med exempel. Samtliga frågor ska vara förankrade i lag, förordning eller föreskrift och avser att mäta om:

- Beslutsunderlaget är tillräckligt så att rätten till en förmån kan prövas
- Beslutet är rätt (mäts endast i de fall beslutsunderlaget är tillräckligt)
- Beslutet är verkställt på korrekt sätt gällande underrättelse om beslut

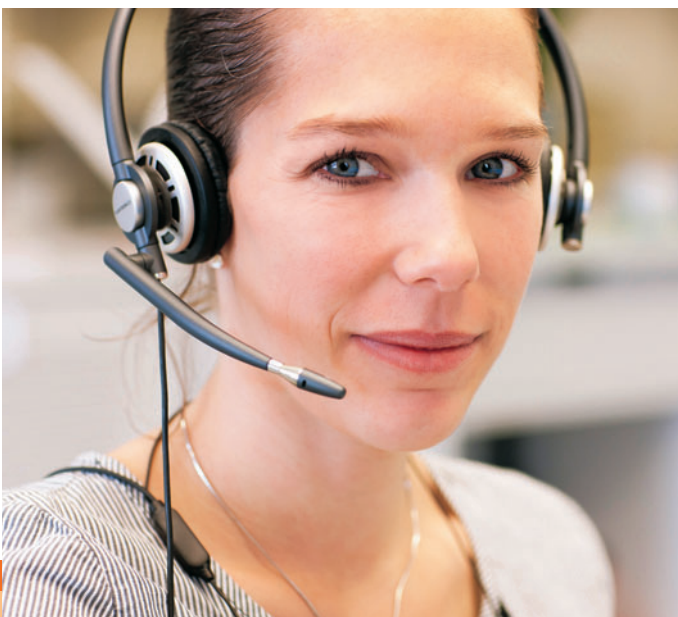
Ett ärende anses ha tillräckligt beslutsunderlag när samtliga definierade underlag finns. Det totala underlaget anses otillräckligt så fort ett definierat underlag saknas. Ett beslut bedöms som rätt utifrån det tillräckliga underlaget. Ärenden med otillräckligt underlag ingår inte i granskningen gällande rätt beslut.

Upplevd kvalitet

När det gäller upplevd kvalitet har Pensionsmyndigheten med hjälp av undersökningsföretaget TNS SIFO genomfört dels en

kundundersökning, dels en imageundersökning. Kundundersökningen har riktats mot de pensionärer och pensions sparare som varit i kontakt med oss. Totalt intervjuades närmare tusen personer som varit i kontakt med en handläggare eller vår självbetjäning. De fick svara på frågor om vår information och service. Vi har under slutet av året även genomfört en imageundersökning med hjälp av samma företag. Undersökningen genomfördes per telefon med individer som genererades via telefonnummer ett så kallat hushållsurval. Totalt sett intervjuades 1 600 personer i två målgrupper, dels 1 000 pensions sparare i åldern 25–65 år, dels 600 ålderspensionärer i åldern 61–75 år. Frågorna som ställdes gällde bland annat graden av förtroende för och graden av kännedom om Pensionsmyndigheten och tretton andra myndigheter och organisationer.

När det gäller upplevd kvalitet vid besök på våra servicekontor har vi med hjälp av undersökningsföretaget Demoskop genomfört enkätundersökningar. Enkäterna delades ut på plats av servicehandläggare i samband med besöken på servicekontoren. 15 slumpmässigt utvalda servicekontor ingick i undersökningen. För de små och medelstora kontoren tillfrågades alla besökare att delta och för de stora kontoren eftersträvades en så jämn fördelning av enkäter som möjligt över insamlingsperioden och rekommendationen var att dela ut ca 50 enkäter per dag. Resultaten bygger på 2 688 inkomna enkätsvar. Genom att servicekontoren fick returnera alla enkäter de inte delade ut har vi kunnat räkna ut en enkel svarsfrekvens som blev 53 procent, men varierade mellan 17 och 97 procent mellan de olika servicekontoren.

Utbetalningskontroll

Urvalet för den slumpmässiga utbetalningskontrollen har under året tagits fram av Pensionsmyndigheten från respektive ärendehanteringssystem beträffande nya eller förändrade utbetalningar. Urvalet för höga belopp tas fram ur utbetalningssystemen. Den slumpmässiga kontrollen innebär att det görs en bedömning av om det utbetalda beloppet är rimligt och går till rätt mottagare. Antalet ärenden som granskats per månad har uppgått till 100 per förmån och ort. Under första halvåret genomfördes en fördjudad utbetalningskontroll likvärdig med den kontinuerliga kvalitetskontrollen. Kontrollen avseende höga belopp har gällt kontroll av rätt mottagare och rimligt belopp samt att attestering gjorts av behörig person. Samtliga utbetalningar som överstiger ett visst belopp kontrolleras. De fel som upptäcks återrapporteras till berörd chef för åtgärd.

Verksamhetsområden

Myndighetens verksamhetsområden nedan är en sammanfattning av det uppdrag som myndigheten ges i förordning med instruktion för Pensionsmyndigheten (SFS 2009:1173). För respektive verksamhetsområde anges resultat och i förekommande fall prestationer samt total kostnad för området.

Ärendehantering och utbetalningar

Pensionsmyndighetens största verksamhetsområde är ärendehantering och utbetalningar, vilket innebär att tillhandahålla och administrera pensioner och pensionsrelaterade förmåner. Området utgör tillsammans 72,4 procent av myndighetens förvaltningskostnader, varav själva ärendehanteringens står för cirka 66,1 procent.

Arbetet inom ärendehantering och utbetalning bedrivs

med syfte att erbjuda pensionärer och pensionssparare en enkel, snabb och korrekt handläggningsprocess där varje ärende hålls samman genom hela myndigheten. Processerna avseende den allmänna pensionen avser ålderspension som delas in i nationell, internationell och utland, samt processen premiepension. De pensionsrelaterade förmånerna omfattar processerna bostadstillägg till pensionärer, efterlevandepension, frivillig pensionsförsäkring och sjömanspension. Förutom dessa pensions- och förmånsrelaterade processer finns även processerna omprövningar och återkrav.

Ärendehanteringens äger rum på sex orter och den huvudsakliga slutprestationen inom verksamhetsområdet är fattade beslut. Besluten ska vara korrekta och om besluten avser utbetalning ska den ske från och med den månad som pensionären eller förmånstagaren ansökt om utbetalning. Se tabell 3.

Det är svårt att dra slutsatser av redovisningen av prestationer och styckkostnad efter endast ett verksamhetsår, då relevanta jämförelsesiffror saknas. Rent generellt kan sägas att processer med en hög automatiseringsgrad som ålderspension nationell och premiepension har en låg styckkostnad, medan processer som kräver en stor del manuell hantering, som till exempel ålderspension internationell och utland får en hög styckkostnad. Detta område kommer att bli intressant att följa under kommande år då det blir möjligt att följa om vi lyckas göra vår styckkostnad mer kostnadseffektiv.

Handläggningstider

Under året har vi prioriterat arbetet med att förkorta handläggningstider och minska antal pågående ärenden. Vi har bland annat infört så kallad direkthandläggning vilket innebär att nya ärenden handläggs direkt när de kommer in och

Tabell 3
Verksamhetsprocesserna, kostnad, slutprestation och styckkostnad 2010

Process	Utbetalt belopp, mnkr	Förvaltningskostnader, mnkr	Andel förvaltningskostnad, %	Antal beslut	Styckkostnad, kr/beslut
Ålderspension nationell	235 112,6 ¹	177,4	21,0	200 742	884
Ålderspension internationell	-	194,6	23,0	75 714	2 570
Ålderspension utland	3 319,3	80,5	9,5	44 194	1 822
Premiepension	1 411,3	112,8	13,3	160 342	703
Bostadstillägg till pensionärer	7 600,4 ²	180,3	21,3	288 672	625
Efterlevandepension	16 055,3	74,3	8,8	39 724	1 871
Frivillig pensionsförsäkring	41,5	2,0	0,2	5 000	395
Sjömanspension	0,7	0,7	0,1	689	1 005
Återkrav	-	7,8	0,9	11 856	654
Omprövning	-	14,9	1,8	6 595	2 264
Total kostnad för området Ärendehantering, mnkr		845,2	100		

1 I beloppet ingår även ålderspension Internationell.

2 Inklusive äldreförsörjningsstöd 511,3 miljoner kr.

”Under året har vi prioriterat arbetet med att förkorta handläggningstider och minska antal pågående ärenden.”

parallellt inriktat arbetet mot de äldsta pågående ärendena. Antalet pågående ärenden har därigenom minskat inom flertalet processer. Genom att så många gamla ärenden avslutats har inte den genomsnittliga handläggningstiden för helåret minskat i samma utsträckning. Läget är dock klart förbättrat och räknat månad för månad visar handläggningstiderna i allmänhet en positiv trend under året.

Enligt regleringsbrevet ska myndigheten återrapportera hur en minskning av genomströmningstiderna har skett inom återkravsärenden, omprövningar samt ålderspensionsärenden med koppling till pensionssparare eller pensionär som bor eller har bott eller arbetat utomlands. Pensionsmyndigheten ska vidare kunna uppvisa en väsentlig förbättring av ärendebalanserna gällande desamma. Pensionsmyndigheten har tolkat genomströmningstider som synonymt med handläggningstider och balanser som synonymt med pågående ärenden.

Handläggningstider och ärendebalanser har under året minskat väsentligt inom omprövningar och ålderspensionsärenden med koppling till pensionssparare eller pensionär som bor eller har bott eller arbetat utomlands. Handläggningstider och ärendebalanser har dock inte minskat för återkravsärenden. En översyn av arbetssätt, rutiner och bemanning har påbörjats under året. Effekter på handläggningstider och ärendebalanser uppnås först 2011. Se vidare under avsnittet om återkrav nedan.

Under året har Pensionsmyndigheten haft problem med att löpande mäta kvaliteten i verksamheten. Bland annat behöver systematik och dokumentation avseende kontrollernas utformning, genomförande och övriga hantering utvecklas. De mätningar som genomförts tyder dock på att kvaliteten är tillfredställande för samtliga processer utom för bostadstillägg till pensionärer. Se vidare i avsnittet kvalitet i handläggningen på sidan 21.

Utbetalningar

Utbetalningar i processerna sköts av Försäkringskassan på uppdrag av Pensionsmyndigheten. Kostnaden per utbetalning är densamma oavsett vilken förmån det gäller. Se tabell 4.

Enligt regleringsbrevet ska vi även redovisa hur vi säkerställer att felaktiga utbetalningar inte görs och hur vi motverkar bidragsbrott. Vidare ska vi särskilt redovisa hur korrekta utlandsbetalningar säkerställs. Metoder och systematik behöver utvecklas inom området. För att säkerställa korrekta utbetalningar och motverka bidragsbrott har vi arbetat enligt Försäkringskassans rutin med krav på dubbelattest vid större utbetalningar. Vi har löpande begärt in levnadsintyg för personer som inte är folkbokförda i Sverige eller Danmark, Finland, Norge eller Tyskland där vi vid dödsfall automatiskt informeras av aktuell myndighet. Vi har även genomfört kontinuerlig kvalitetskontroll och löpande kvalitetssäkring i handläggningen. Ett omfattande arbete har genomförts för att identifiera källor till felaktiga utbetalningar och ta fram effektiva sätt att i särskilda kontroller upptäcka och förhindra dessa. Exempel på detta är framtagande av en ny lista för kontroll av vissa utbetalningar såsom höga belopp och flera utbetalningar till samma konto. Vidare har myndigheten koncentrerat handläggning av serviceärenden till en ort och påbörjat en ny rutin för dataanalys av utbetalningsflöden. Rutinen för kontoändring har setts över och en säkrare blankett har kravställts för 2011 som innebär att pensionärer måste uppge tidigare kontonummer vid begärd kontoändring. En rutin för att ändra konto efter inloggning med e-legitimation har produktionssetts och slutligen har myndigheten begärt att Försäkringskassan utreder möjligheten att skjuta fram sista dag för handläggning i månaden närmare datum för månadsutbetalning, då den förhållandevis långa tid som löper mellan sista dag i månaden när beslut om utbetalning kan fattas och

Tabell 4
Utbetalningar, antal och kostnad

	2010
Antal faktiska utbetalningar	23 538 228
Total kostnad för utbetalningar, mnkr	79,96
Styckkostnad per utbetalning, kr	3,40

dag för utbetalning är en stor orsak till felaktiga utbetalningar och återkrav. Se vidare i avsnitten om Utbetalningskontroll samt Rätt utbetalningar från välfärdssystemen nedan.

Nedan följer en processvis redovisning av prestationer och andra nyckeltal för myndighetens ärendehantering och utbetalningar.

Allmän pension

Den allmänna pensionen, ålderspensionen, består av inkomst-, tillägs-, garanti- och premiepension. Myndigheten handlägger dessa förmåner i fyra separata processer. Två processer avser ålderspensionen för personer bosatta i Sverige, en process avser ålderspension för personer bosatta utomlands och en process avser premiepensionen. Se tabell 5.

Ålderspensionärer bosatta i Sverige

Ålderspension för personer bosatta i Sverige handläggs i två processer – Nationella och Internationella. Inom Nationella handläggs ärenden för personer som vid ansöknings-tillfället varken bott eller arbetat utomlands medan inom Internationella handläggs ärenden för personer som bott eller arbetat utomlands.

För processen nationella är inte handläggningstiden det mest relevanta måttet på ärendegenomströmning. Blivande pensionärer ansöker om pension i genomsnitt cirka 90 dagar före det är möjligt att betala ut pensionen. Nya ärenden handläggs direkt när de kommer in och den faktiska handläggningen tar relativt kort tid. Vår bedömning är att i princip alla pensionärer som ansökt om pension får sin första pensionsutbetalning på rätt månad, även om vi idag inte kan mäta det med full säkerhet. De mycket få försenade utbetalningar som ändå förekommer beror främst på sent inkomna ansökningar eller att kompletteringar som vi begär in från pensionär eller annan myndighet inte kommer in i tid.

Ålderspension nationell

- Vår uppskattning är att utbetalning så gott som alltid sker i rätt tid till nya pensionärer. Handläggningstiden om 52 dagar beror på väntetid till följd av att nya pensionärer ansöker om pension i god tid och att dessa ärenden inte kan avslutas innan ärendet passerat datum för när månadsutbetalning kan ske.
- Övergång till nytt arbetssätt med direkthandläggning av inkomna ärenden har påbörjats under senare delen av året.
- Mycket gott resultat för myndighetens beloppsmässigt största process.

Ålderspension internationell

- Vår uppskattning är att cirka fyra av fem av de nya pensionärerna får sin första pensionsutbetalning på rätt månad.
- Handläggningstiden för provisoriska beslut är oförändrad under året medan den minskats för de definitiva beslut som fattas efter komplettering från utlandet.
- Handläggningstider för definitiva beslut är längre än för de provisoriska då vi måste invänta utländska myndigheters beslut.
- Parallellt med införande av direkthandläggning av nya ärenden har vi arbetat med gamla ärenden.
- Verksamheten fungerar mycket väl, direkthandläggning har införts och målet att arbeta bort gamla ärenden har uppnåtts.

Som handläggningstid för ärenden avseende internationella redovisas tiden från den tidpunkt då ärendet inkommer till myndigheten till dess ett provisoriskt beslut har fattats. Det är denna handläggningstid som är mest relevant för den enskilde pensionären, eftersom det provisoriska beslutet leder till utbetalning av den svenska pensionen. För de ansökningar där den svenska pensionen inte utbetalas på rätt månad är

Tabell 5
Allmän pension, pågående ärenden och handläggningstid

2010	Ålderspension nationell	Ålderspension internationell	Ålderspension utland	Premiepension
Samtliga pågående ärenden				
Vid årets början	19 411	11 350	12 317	16 658
Vid årets slut	19 028	9 515	7 979	20 252
Högsta månadsvärde	27 367	13 856	13 124	33 420
Lägsta månadsvärde	17 601	9 515	7 979	16 658
Handläggningstid i dagar – ansökningsärenden				
Genomsnitt	52	60 ¹	268	60
Undre kvartil	12	17 ¹	99	26
Övre kvartil	77	82 ¹	383	80

1 Avser endast provisoriska ärenden.

orsaken främst oklarheter vad gäller försäkringstillhörighet, sent inkomna ansökningar eller att vår begäran om komplettering av lämnade uppgifter inte besvarats.

I samband med handläggningen av det provisoriska beslutet skickas förfrågan till aktuella länder och det är först när pensionsbeslutet kommit från utlandet som det är möjligt att fatta det definitiva beslutet. Handläggningstiderna för dessa beslut varierar kraftigt mellan olika länder. Tre länder, Danmark, Norge och Finland, står för cirka 50 procent av alla internationella ansökningar och handläggningstiderna varierar mellan 1–800 dagar. Den genomsnittliga handläggningstiden för 2010 var för Danmark 211 dagar, Norge 223 dagar samt Finland 313 dagar.

Vid årets början fanns en stor mängd äldre kompletta men inte avslutade definitiva ärenden. Pensionsmyndigheten har under året prioriterat att arbeta med att avsluta dessa ärenden. För dessa ärenden har handläggningstiden reducerats från cirka 120 dagar vid årets början till omkring 45 dagar vid årets slut. Samtidigt som äldre ärenden avarbetats har direkthandläggning införts, vilket ger ett gott utgångsläge för målet om en handläggningstid på maximalt 14 dagar för 2011 efter det att samtliga underlag till beslut inkommit från berörda länder.

Ålderspensionärer bosatta utomlands

Processen Utland omfattar ålderspensionärer som vid ansökningstillfället är bosatta utomlands.

Vid årets början övertogs 7 839 ärenden som ännu inte påbörjats från Försäkringskassan, där de äldsta hade inkommit i juli 2008. Under året påbörjades handläggning av samtliga gamla ärenden parallellt med införandet av ett nytt arbetssätt som innebär att handläggning av nya ärenden startas inom

några få arbetsdagar. Under året har därmed den genomsnittliga handläggningstiden för ansökan om svensk pension från utlandet reducerats med omkring 100 dagar, från som mest omkring 300 dagar till omkring 200 dagar under årets sista månader. Samtidigt har antal pågående ärenden minskat kraftigt. För 2011 är målet en handläggningstid på maximalt 120 dagar för 85 procent av alla ansökningar.

Premiepension

Inom den allmänna pensionen ingår slutligen processen premiepension.

Andelen som får pensionsutbetalning på rätt månad vid första ansökan är lägre än för ålderspensionsprocesserna. Ansökningsärenden där pengar inte utbetalas på rätt månad orsakas bland annat av sent inkomna ansökningar och att vår begäran om komplettering av lämnade uppgifter inte besvarats i tid för månadsutbetalning.

Vid årsskiftet förändrades ansökningsblanketten, vilket fick den oönskade konsekvensen att antalet ofullständiga ansökningar ökade kraftigt. Den reducerade automatiseringsgraden ledde till ökade krav på manuell handläggning. Tidigare hade blanketten innehållit ett antal så kallade förval, det vill säga ett alternativ var givet om inte ett annat alternativ aktivt markerades. I den nya versionen måste den sökande ta ställning till om pensionen ska betalas ut som fondförsäkring eller traditionell försäkring samt om man vill ha efterlevandeskydd. Många sökande har missat att fylla i detta, vilket fått till följd att komplettering behöver hämtas in i ett stort antal ärenden. Dessa ärenden måste handläggas manuellt vilket ökat handläggningstiden. Handläggningstiderna för ärenden som beslutades under främst april–augusti ökade kraftigt.

Ålderspension utland

- Det finns ingen tillförlitlig mätning på hur många ålderspensionärer som får den första utbetalningen på rätt månad.
- Den genomsnittliga handläggningstiden påverkas av att pensionärer ansöker om pension i god tid och att dessa ärenden inte kan avslutas förrän pensionen kan börja betalas.
- Vid årets början övertogs 7 839 äldre ansökningsärenden som inte hade påbörjats.
- Arbeta med att avsluta äldre ärenden och att införa direkthandläggning av nya inkomna ärenden har lett till kortare handläggningstider.
- Verksamheten fungerar mycket väl, direkthandläggning har införts och målet att arbeta bort gamla ärenden har uppnåtts.

Premiepension

- Vår uppskattning är att cirka fyra av fem av de nya pensionärerna får sin första pensionsutbetalning på rätt månad.
- Vi har haft långa handläggningstider under perioden april–augusti då en förändring i ansökningsblanketten ledde till många kompletteringar.
- För att renodla och koncentrera myndighetens ärendehantering flyttade vi produktionen från Söderhamn till Växjö i slutet av året vilket tillfälligt ledde till längre handläggningstider.
- Resultatet har varierat under året. Handläggningstiden är i stort oförändrad jämfört med årets ingång, men årets resultat är som helhet inte tillfredsställande.

Efter att processen för kompletteringar automatiserats något förkortades handläggningstiderna under den senare delen av året.

För att renodla och koncentrera verksamheten på olika orter beslutades om att under slutet av året flytta produktions- och avseende premiepension från Söderhamn till Växjö. Detta gjorde att verksamheten tillfälligtvis tappade visst tempo i verksamheten och att antalet pågående ärenden ökade under slutet av året. Produktionen har nu etablerats på den nya orten. Vi har också beslutat att förval kommer att återinföras under 2011 och blanketterna får därmed samma utseende som tidigare.

Även antalet pågående ärenden har påverkats av det stora antalet kompletteringar och verksamhetsflytten. Jämfört med ingången av året har pågående ärenden ökat med drygt 20 procent eller cirka 3 600 ärenden. En ytterligare förklaring till ökningen är att antalet ansökningar blivit fler under året, där många liksom tidigare ansöker om premiepension i god tid och vi inte kan avsluta ärendena innan de når aktuell utbetalningsmånad. För december 2010 var inflödet av ansökningar 2 000 fler än för december 2009.

Sammantaget är resultatet under året ojämnt vilket inte är tillfredsställande. Förutsättningarna är dock goda för att åstadkomma en kraftfull resultatförbättring under 2011.

Pensionsrelaterade förmåner

De pensionsrelaterade förmånerna är bostadstillägg till pensionärer, äldreförsörjningsstöd, efterlevandepension, frivillig pensionsförsäkring samt sjömanspension. Se tabell 6.

Tabell 6
Pensionsrelaterade förmåner, pågående ärenden och handläggningstid

2010	Bostadstillägg till pensionärer ¹	Efterlevandepension ²
Samtliga pågående ärenden		
Vid årets början	13 679	5 739 ³
Vid årets slut	18 383	5 379
Lägsta månadsvärde	13 679	5 168
Högsta månadsvärde	49 686	6 790
Handläggningstid i dagar – ansökningsärenden		
Genomsnitt	45	68
Undre kvartil	24	24
Övre kvartil	56	86

1 I processen ingår äldreförsörjningsstöd.

2 I processen ingår ärenden om efterlevandelivränta. Ärendena uppgår till 268 stycken vid årets slut.

3 Avser utfall per 28 februari. Tillförlitlig statistik finns inte för tidigare månader.

Bostadstillägg till pensionärer

Bostadstillägg till pensionärer är en inkomstprövad pensionsrelaterad förmån kopplad till pensionärens bostadskostnad med syfte att säkerställa att pensionärer med låg pension kan ha en rimlig bostadsstandard. I processen ingår även förmånen äldreförsörjningsstöd som här redovisas tillsammans med bostadstillägg till pensionärer.

Inför överlämningen av handläggningen från Försäkringskassan till Pensionsmyndigheten hade Försäkringskassan arbetat intensivt för att förbättra utgångsläget avseende bostadstillägg till pensionärer. Det fanns dock ett antal ärenden som inte var påbörjade och direkthandläggning var inte införd. Under året har inflödet av ansökningar varit större än prognostiserat, samtidigt som processens arbetssätt inte utvecklats tillräckligt för att reducera antalet pågående ärenden till önskad volym. En annan orsak till det ökade antalet pågående ärenden är att medarbetare som normalt arbetar med ärendehantering arbetade med att besvara frågor i telefon i början av året för att minska köerna i kundservice. Antalet pågående ärenden har därför inte kunnat arbetas av i den takt som vi förväntat oss. Pågående ärenden är något fler vid årets slut än vid årets ingång och pensionärerna har drabbats av långa handläggningstider under delar av året.

För att undvika glapp i utbetalningar till befintliga förmånstagare prioriterades handläggning av fortsättningsansökningar framför förstagångsansökningar. Den genomsnittliga handläggningstiden för fortsättningsansökningar uppgick till 38 dagar vilket överstiger målet på 30 dagar. Prioriteringen av fortsättningsansökan hade en negativ påverkan på förstagångsansökningar vars genomsnittliga handläggningstid uppgick till 61 dagar.

Bostadstillägg till pensionärer

- Processen har inte lyckats korta handläggningstiderna.
- Processen har inte förenklats och förbättrats i önskad omfattning.
- Kvalitetsgranskningen tyder på brister.
- Läget vid utgången av 2010 är något sämre än vid årets början.
- Arbete pågår för att korta handläggningstiderna genom att bland annat införa direkthandläggning och höja kvaliteten under 2011.
- Årets resultat är inte tillfredsställande även om det förbättrats under slutet av året.

Den genomsnittliga handläggningstiden för samtliga ansökningar reducerades under den senare delen av året till cirka 45 dagar, vilket också blev genomsnittet för helåret. För 2011 är målet en maximal handläggningstid på 30 dagar för 90 procent av samtliga ansökningar, det vill säga både förstags- och fortsättningsansökningar.

Antalet pågående ärenden har minskat under senare delen av året men uppgick till cirka 4 700 fler vid utgången av året jämfört med årets början.

Två mätningar har genomförts för att kartlägga andelen ofullständiga ansökningar och det konstaterades att 70 procent av förstagsansökningarna och 40 procent av fortsättningsansökningarna måste kompletteras. För att hitta sätt att korta handläggningstiderna genomfördes en extern genomsyn av processen. En ny elektronisk ansökningsblankett infördes på vår webbplats under november månad, vilken tillsammans med ett bättre stöd till pensionärerna i samband med ansökan sannolikt kommer att öka antalet ärenden som kan avslutas utan komplettering och resultera i positiva effekter på handläggningstiden under 2011.

Sammantaget är dock resultatet för processen inte tillfredsställande men det finns goda förutsättningar för kraftfulla resultatförbättringar under 2011.

Efterlevandepension

I processen Efterlevandepension ingår änkepension, barnpension, omställningspension och efterlevandelivränta. Dessutom handläggs efterlevandestöd inom processen. Dessa förmåner

Efterlevandepension

- Den genomsnittliga handläggningstiden är ungefär densamma vid slutet av året som i början av året för processen sammantaget.
- Antalet pågående ärenden avseende utland har i princip halverats. Det har dock ännu inte gett effekt på handläggningstiderna, men skapat goda förutsättningar för kortare handläggningstider under 2011.
- Antalet pågående ärenden inom nationell och internationell var något högre vid årets slut jämfört med årets början medan handläggningstiderna i princip var oförändrade.
- Ett nytt handläggningssystem infördes i början av året och fortlopande utveckling av arbetsrutiner har haft en positiv påverkan på handläggningstiden av nya ärenden.
- Resultatet har varierat under året. Även om handläggningstiden i stort är oförändrad jämfört med årets ingång så är årets resultat som helhet inte helt tillfredsställande.

inom efterlevandepensionsprocessen kan liksom ålderspensionen delas in i två processer för de personer som bor i Sverige – nationella och internationella samt en process för de personer som bor utomlands – utland. Efterlevandepension är en betydligt mindre process än ålderspension och därför är styrningen och organiseringen av processen mer sammanhållen.

Vid myndighetsstarten infördes ett nytt handläggningssystem för processen som tidigare hanterades i pappersakter. Underlag för uppföljningen är därför bristfällig under årets första månader. Fortlopande utveckling av arbetsrutinerna under året har haft en positiv effekt på handläggningstiden av nyinkomna ärenden. Övergången från pappersakter till ett elektroniskt handläggningssystem med samtliga handlingar skannade var bland annat en förutsättning för att koncentrera inkomna samtal i första linjen till telefonkundservice. Tidigare styrdes samtliga samtal om efterlevandepension direkt till förmånshandläggarna.

Handläggningstiderna har varierat stort över året även om antalet pågående ärenden i stort är i samma nivå vid årets början som vid årets slut. Under de första månaderna påverkades handläggningstiderna negativt av införandet av det nya handläggningssystemet samtidigt som ärendeinflödet var högt. Handläggningstiderna försämrades ytterligare under semesterperioden för att därefter kortas successivt. Den genomsnittliga handläggningstiden för ansökningsärenden har för utland uppgått till 98 dagar, för nationella och internationella till 64 dagar och sammantaget för hela processen till i genomsnitt 68 dagar.

Det finns ingen tillförlitlig statistik för handläggningstiderna uppdelat på Nationella och Internationella. Sammantaget minskade handläggningstiden från 85 dagar i augusti till 40 dagar i november men bland annat på grund av påbörjad handläggning av äldre definitiva ärenden i december ökade handläggningstiden till 58 dagar vid utgången av året. Inom efterlevandepension internationell fattas, precis som inom ålderspension internationell, först ett provisoriskt beslut och därefter när samtliga underlag kommit in från andra länder ett definitivt beslut. Liksom för ålderspension beräknas handläggningstid för internationella ärenden från den tidpunkt då ärendet inkommer till myndigheten till dess ett provisoriskt beslut har fattats. Det är denna handläggningstid som är mest relevant för den enskilde pensionären, eftersom det provisoriska beslutet leder till utbetalning av den svenska pensionen. I samband med handläggningen av det provisoriska beslutet skickas förfrågan till aktuella länder och det är först när pensionsbeslutet kommit från utlandet som det är möjligt att fatta det definitiva beslutet.

Resultatet har varierat under året så även om handläggningstiden är i stort oförändrad jämfört med årets ingång så är årets resultat som helhet inte helt tillfredsställande. Stabilare

arbetsrutiner och introducering av direkthandläggning har skapat goda förutsättningar för kortare handläggningstider under 2011. För 2011 är målet en maximal handläggningstid för Nationell på 30 dagar för 90 procent av samtliga ansökningar, för Internationell 12 månader för 85 procent samt för Utland fyra månader för 85 procent.

Frivillig pensionsförsäkring och Sjömanspension

Processerna frivillig pensionsförsäkring och sjömanspension är två relativt små processer. Inom den frivilliga pensionsförsäkringen betalades 41,5 miljoner kronor ut till omkring 4 500 pensionärer medan det inom sjömanspension betalades ut 0,7 miljoner kronor till omkring 700 pensionärer.

Verksamheten avseende dessa processer har i allt väsentligt fungerat väl under året. Ett arbete har påbörjats med en översyn av de båda produkterna.

Återkrav och omprövning

Förutom pensioner och pensionsrelaterade förmåner har Pensionsmyndigheten även processerna Återkrav och Omprövning. Se tabell 7.

Återkrav

Pensionsmyndigheten kan kräva återbetalning av felaktiga utbetalningar från förmånsprocesserna. Handläggning av återkravsärenden sker i en särskild process.

Utvecklingen av handläggningstider och pågående ärenden har inte varit tillfredställande under året. Vid årets början fanns drygt 8 000 äldre återkravsärenden som överfördes till den nya myndigheten från Försäkringskassan. Redan tidigt under året tillsattes ett särskilt projekt med tillfälligt anställda jurister för äldre ärenden inom processerna återkrav och omprövningar. För att minska påverkan för pensionärer och pensionssparare prioriterades ärenden avseende omprövningar, se mer om omprövningar nedan. När det gäller åter-

kravsärenden visade det sig att ärendena var mer komplicerade och omfattande att utreda än vi räknat med och när projektet avslutades och de tillfälligt anställda övergick till annan anställning fanns fortfarande 2 400 äldre ärenden kvar.

För nya ärenden inkomna under år 2010 har utvecklingen inte heller varit positiv. Arbetsättet ändrades vid början av året vilket fick till följd att impulser till återkrav skapades automatiskt när vissa kriterier var uppfyllda, oavsett beloppstorlek och orsak till den felaktiga utbetalningen. Felaktiga utbetalningar som orsakats av Försäkringskassan eller Pensionsmyndigheten ska inte klassificeras som återkrav om den enskilde skäligen inte borde ha insett att det var fel belopp. Det är dock inte alltid som detta går att bedöma i förväg utan det kan ske först vid prövning av ärendet. Arbetsättet ledde till ett alltför stort inflöde till återkravshand-

Tabell 7
Återkrav och omprövning, pågående ärenden
och handläggningstid

2010	Återkrav	Omprövningar
Samtliga pågående ärenden		
Vid årets början	8 118	1 932
Vid årets slut	10 504	327
Högsta månadsvärde	14 312	2 206
Lägsta månadsvärde	8 118	327
Handläggningstid i dagar – ansökningsärenden		
Genomsnitt	208	116
Undre kvartil	51	42
Övre kvartil	303	165

Återkrav

- Det fanns en stor mängd äldre ärenden vid årets början.
- Antalet pågående ärenden har ökat under året och vi har inte lyckats förkorta handläggningstiden.
- Det pågår ett omfattande förbättringsarbete.
- Resultatet under året är inte tillfredställande och måste förbättras 2011.

läggarna eftersom ärenden som inte är återkravsärenden klassificerades som sådana. Trots drygt 12 000 fattade beslut har antalet pågående ärenden vid årets slut ökat jämfört med vid årets början. Ett arbete har under året påbörjats med att identifiera orsakerna till felaktiga utbetalningar och att se över arbetssätt, rutiner och bemanning. Förändringar kommer successivt att genomföras under 2011. Resultatet inom processen måste förbättras under kommande år.

Beslutat belopp i återkrav uppgår till 33 miljoner kronor, efter beslutad eftergift om 6 miljoner kronor.

Inom återkravsprocessen ingår även ärenden avseende felaktiga utbetalningar vid dödsfall respektive ärenden om misstanke om brott. Dessa ärenden ingår inte i redovisningen i tabell 7. Under året har 3 422 ärenden avseende felaktig utbetalning vid dödsfall avslutats och vid årets slut återstår 646 pågående ärenden. Genomsnittlig handläggningstid har varit 54 dagar. Avseende misstanke om brott har under året 51 ärenden avslutats och vid årets slut återstår 564 pågående ärenden. Genomsnittlig handläggningstid har varit 118 dagar.

Omprövningar

Den som inte är nöjd med Pensionsmyndighetens beslut kan begära omprövning. Omprövningsärenden handläggs i en särskild process.

Även avseende omprövningar fanns ett stort antal gamla, pågående ärenden vid årets början. Målsättningen för året har

varit att dels arbeta bort dessa gamla ärenden, dels minska den genomsnittliga handläggningstiden för ett omprövningsärende till att uppgå till högst en månad.

Veckovisa delmål har satts upp för verksamheten. Medarbetarna har även specialiserat sig på ett förmåns slag och haft personliga mål för avarbetningen som i sin tur leder mot myndighetens mål. Som beskrivits ovan under återkrav till-sattes ett särskilt avarbetningsprojekt med tillfälligt anställda jurister för att under fem månader koncentrera arbetet till äldre ärenden. Dessutom har medarbetare anställts för administrativa arbetsuppgifter inom processen.

Åtgärderna har haft god effekt och verksamheten fungerar vid årets slut mycket väl. Den genomsnittliga handläggningstiden har sänkts från 154 dagar i början av året till 32 dagar vid årets slut och antalet pågående ärenden har minskat från 1 932 till 327.

Omprövningar

- Det fanns en stor mängd äldre ärenden vid årets början
- Äldre pågående ärenden har avarbetats och handläggningstiderna har förkortats.
- Resultatet har under året klart förbättrats och är vid årets utgång mycket gott.

Kvalitet i handläggningen

Vi har under året haft betydande problem i uppföljningen av kvaliteten i verksamheten, där vi inte haft någon systematisk kontrollplan och därigenom under en stor del av året inte genomfört de kontroller i den omfattning som vi borde ha gjort. Vår redovisning av kvaliteten blir därför något haltande i årsredovisningen. De undersökningar som nu gjorts under slutet av året påvisar visserligen inga kvalitetsproblem i de flesta processerna, men då uppföljningen inte är systematisk kan vi inte säga detta säkert. Det finns dock inga andra indikationer på att kvaliteten skulle vara bristfällig, till exempel genom ett stort antal anmälningar till Justitiekanslern eller Justitieombudsmannen. För processen bostadstillägg till pensionärer tyder dock resultatet på kvalitetsproblem i beslutsunderlag och i fattade beslut. En utvecklad och systematisk kvalitetsuppföljning är ett prioriterat område för 2011.

Kontinuerlig kvalitetskontroll

Pensionsmyndigheten har under hösten genomfört en kvalitetskontroll inom ålderspension, efterlevandepension och bostadstillägg till pensionärer för perioden januari–september 2010. Granskningen har avsett om tillräckligt beslutsunderlag funnits samt, om så var fallet, om beslutet var korrekt.

Kvalitetskontrollen görs i ett slumpmässigt urval av ärenden. Syftet med den kontinuerliga kvalitetskontrollen är att på en övergripande nivå mäta kvaliteten i ärendehandläggningen. Resultatet används som underlag för utvärdering och åtgärder för att säkerställa att ärendehandläggning uppfyller kraven på god kvalitet.

Uppföljningen följer samma metodik som Försäkringskassan tidigare använt. Vår bedömning är dock att det är svårt att göra jämförelser med tidigare år då urvalet skett på delvis annat sätt. Kontrollerna har även genomförts av förmånspecialister, vilket inte var fallet tidigare, vilket lett till mer djupare och mer omfattande uppföljningar.

Resultat av kvalitetsgranskningen

Granskningen visar att kvaliteten på handläggningen är hög avseende ålderspension och efterlevandepension men inte tillfredställande avseende bostadstillägg till pensionärer. Se tabell 8.

Kvalitetsproblem har framkommit inom processen bostadstillägg till pensionärer. De fel som hittats avser såväl förmögenhet, inkomster som bostadskostnad. En analys av granskningsresultatet och granskarnas kommentarer ger en bakgrund till bristerna i beslutsunderlagen och de felaktiga besluten. De fel som begåtts är främst inte av sådan art som beror på svårtolkad lagstiftning eller osäkert rättsläge. Det finns uppgifter i underlagen för att kunna utreda och beräkna. De underlag som finns används i vissa fall outredda samt

kontrolleras och aktualiseras inte tillräckligt. Därutöver förs uppgifter felaktigt in i beräkningssystemet.

Orsakerna till de felaktigheter som återfunnits är i detalj ännu inte analyserade. Troligtvis rör det sig om kunskapsbrist om utrednings- och beräkningsrutiner eller andra skäl till att man ändå inte utreder och beräknar på ett tillfredställande sätt.

Inom processen efterlevandepension finns ett fåtal ärenden med felaktiga beräkningar. De flesta fel kan betecknas som slarvfel. Underlag finns och bedömningar och beräkningar är korrekta, men i beslutsmeddelandet till den efterlevande har fel uppgifter angivits till exempel fel från och med tidpunkt, fel retroaktivt belopp eller annat skrivfel. Rätt uppgifter har dock registrerats och korrekta utbetalningar har därmed gjorts.

Riktad kontroll avseende bostadstillägg till pensionärer

Som ett komplement till den kontinuerliga kvalitetskontrollen kan riktade kontroller utföras. En riktad kontroll gällande bostadstillägg till pensionärer har påbörjats under hösten 2010. Fokus har lagts på beslut som inte kontrolleras i den kontinuerliga kvalitetskontrollen som till exempel indragnings- och omräkningsbeslut. Kontrollen innehåller en granskning av om vi har beaktat reglerna för kommunicering, motivering samt andra formella aspekter av myndighetens beslutsfattande. Kontrollens första etapp av tre visade på brister i beslutens rubriker och struktur samt hänvisning till gällande författningsbestämmelser. Därutöver har ett fåtal ärenden med materiella felaktigheter påträffats som motsvarar de felaktigheter som påträffats i den kontinuerliga kvalitetskontrollen. Denna riktade kontroll kommer att avslutas under första kvartalet 2011.

Utbetalningskontroll

I utbetalning av pensioner hanteras betydande belopp och det är av yttersta vikt att detta bedrivs korrekt och rättssäkert. Det är Försäkringskassan som rent praktiskt sköter utbetalningar av pensioner och pensionsrelaterade förmåner. Denna tjänst regle-

Tabell 8
Kvalitetsgranskning, utfall 2010

Förmån	Tillräckligt beslutsunderlag, %	Rätt beslut, %	Granskade ärenden
Ålderspension ¹	97,4	99,0	1 072
Bostadstillägg ²	83,6	86,7	834
Efterlevandepension ³	99,4	98,5	1 118

1 Avser processerna ålderspension Nationell, Internationell och Utland.

2 Inklusive äldreförsörjningsstöd.

3 Avser förmånerna omställningspension, änkepension och barnpension.

ras i specifik överenskommelse i vilken även ingår att genomföra maskinella utbetalningskontroller. Under året har dessa kontroller inte fullt ut fungerat som det var tänkt på grund av tekniska orsaker. Tills vidare använder Pensionsmyndigheten en reservrutin, som ger en något sämre träffsäkerhet. Det är inte heller möjligt att idag genomföra tillräckliga kontokontroller.

Sammantaget innebär det att dagens utbetalningskontroller inte bedrivs så effektivt som vore önskvärt och att vi själva och i samverkan med Försäkringskassan måste förbättra detta under kommande verksamhetsår.

Dagens utbetalningskontroller görs för att förebygga och upptäcka oavsiktliga fel och oegentligheter. Kontrollen görs efter verkställd betalning med fokus på att säkerställa tillförlitligheten i utbetalningen. Utbetalningskontrollen görs dels utifrån ett slumpmässigt urval av utbetalningar, dels riktat för transaktioner som ur ett riskperspektiv bedöms som känsliga.

Vi anser mot bakgrund av den utbetalningskontroll som genomförts att det inte finns brister avseende om utbetalt belopp överensstämmer med beslutat belopp och att utbetalningen gått till rätt mottagare. Däremot finns brister när det gäller underlag och dokumentation. När det gäller kontrollen av höga belopp visar denna att brister finns när det gäller dubbeltest eller dokumentation av sådan. Inför det kommande året har ett utvecklingsarbete påbörjats bland annat beträffande urval, arbetsrutiner och dataanalys av kontouppgifter.

Rätt utbetalningar från välfärdssystemen (RUT)

Pensionsmyndigheten har enligt ett regeringsbeslut 5 mars 2009 tillsammans med en rad andra myndigheter deltagit i ett samverkansuppdrag om utveckling av metoder för redovisning av resultat av arbetet mot felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Uppdraget har sin utgångspunkt i flera av de förslag som lämnats av Delegationen mot felaktiga utbetalningar, en av regeringen tillkallad delegation med uppdrag att utgöra ett samverkansorgan för åtgärder mot felaktiga utbetalningar från de offentliga försäkrings- och bidragssystemen. Förslagen innehåller olika uppdrag, som bland annat avser riskanalys, omfattningsstudier, statistik, kostnadseffektivitet och informationsinsatser. Ekonomistyrningsverket kommer att redovisa resultatet i en särskild rapport i anslutning till årsredovisningen.

Inom Pensionsmyndigheten kommer resultatet av 2010 års arbete att utgöra underlag för bedömning av vilka åtgärder som krävs för att minska felaktiga utbetalningar av pensioner och pensionsrelaterade förmåner.

Uppföljning av omprövningar och överklaganden

Andelen ändrade omprövningar är sammantaget 9,4 procent för hela omprövningsverksamheten. Mellan de olika ärendeslagen är variationerna stora. Se tabell 9.

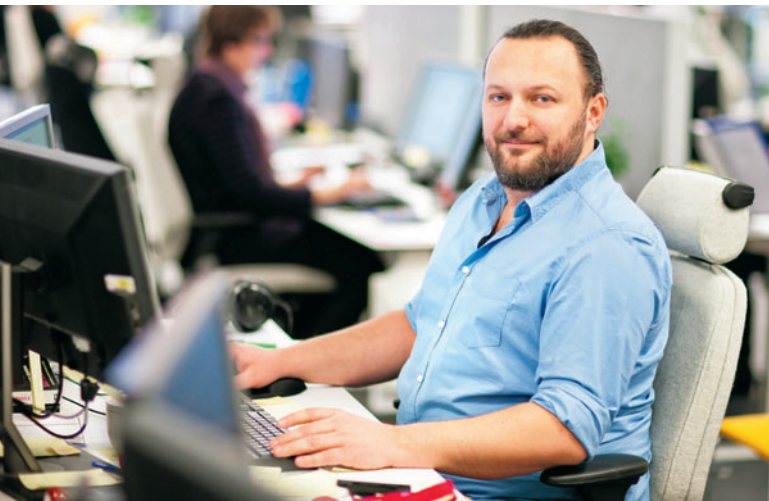

Ändringsfrekvensen inom bostadstillägg till pensionärer är markant större än inom de andra förmånsslagen. Inom denna förmån är skälen till ändring oftast beroende på felaktiga beräkningar av förmögenhetstillgångar, samt fastställande av årsinkomster.

Tabell 9
Ändringsfrekvens och omprövningar

2010	Antal expedierade omprövningar	Antal ändringar	Ändringsfrekvens i %
Ålderspension ¹	2 838	67	2,4
Bostadstillägg	2 858	469	16,4
Efterlevandepension	522	14	2,7
Återkrav	287	63	22,0

1 Ålderspension omfattar processerna Nationella, Internationella och Utland.

Ändringsfrekvensen beträffande efterlevandepension och ålderspension är låg. Gemensamt för dessa förmånslag är att beräkningarna till största delen är automatiska med färre inslag av bedömning. Detta är de bidragande faktorerna till den låga ändringsfrekvensen. I de fall det ändå har blivit en ändring har det i ärenden avseende efterlevandepension oftast varit fråga om nytillkomna handlingar som styrker dödsfall eller föräldraskap. I ålderspensionsärenden har ändringarna oftast berott på felaktig bedömning av försäkringstid, nytillkomna uppgifter eller ändring av civilstånd. Med undantag för nytillkomna uppgifter har dessa felkällor enbart påverkan på garanti- och tilläggspensionen. Inkomst- och premiepensionen är inte beroende av försäkringstid eller civilstånd.

När det gäller återkravsärenden beror den relativt stora andelen ändringar som gjorts främst på att återkravbeloppet avseende bostadstillägg beräknats felaktigt eller att det tillkommit nya uppgifter som styrker rätten till förmån.

Antalet överklaganden var under året 327 stycken och bifall gavs i 37 ärenden.

Resultat och analys av omprövningarna har regelbundet återkopplats till ärendeprocesserna för att utgöra underlag för förbättringsåtgärder.

Ansökningar om skadestånd (JK-ärenden)

Av de 23 ärenden som kommit in berör de flesta ansökan om ålderspension: fyra ärenden handlar om långsam handläggning och fyra om att pensionen utbetalats till fel konto eller uteblivit. Fyra ärenden handlar om långsam handläggning av ansökan om byte av fond och två om felaktigt dragen preliminärskatt. Övriga ärenden handlar om utmätning av pension, fel-

aktig registrering av en person som avliden, felaktig registrering av en person som satts under förvaltare, felaktig utbetalning av pension till avliden make samt felaktig preliminär beräkning av bostadstillägg till pensionärer. Ett ärende är återkallat av sökanden och ett är avskrivet av Justitiekanslern (JK). Slutligen har Pensionsmyndigheten förlikats med sökanden i ett ärende.

Av samtliga ärenden har JK hittills beslutat i sex. I tre ärenden utgick inget skadestånd. I två ärenden utgick skadestånd enligt yrkandet och i ett ärende något lägre än yrkandet. I inget fall gick JK emot Pensionsmyndighetens inställning i ärendet.

Anmälningar till JO

Pensionsmyndigheten har fått del av 17 anmälningar till Justitieombudsmannen (JO) varav beslut fattats av JO i sju ärenden.

JO har riktat allvarlig kritik mot Pensionsmyndigheten när det gäller långsam handläggning i kundservice i fyra fall.

JO har riktat kritik mot Pensionsmyndigheten i ett fall vardera när det gäller långsamt byte av fonder, långsam handläggning av ansökan om pension, långsam handläggning av begäran om omprövning samt att en handläggare inte lämnat ut namnet på sin chef.

JO har haft synpunkter på ett fall av långsam handläggning av pension och på ett kränkande bemötande från Pensionsmyndigheten mot enskild.

Sju ärenden har JO avskrivit då de inte funnit anledning till åtgärd.

Åtgärder med anledning av JO/JK-ärenden

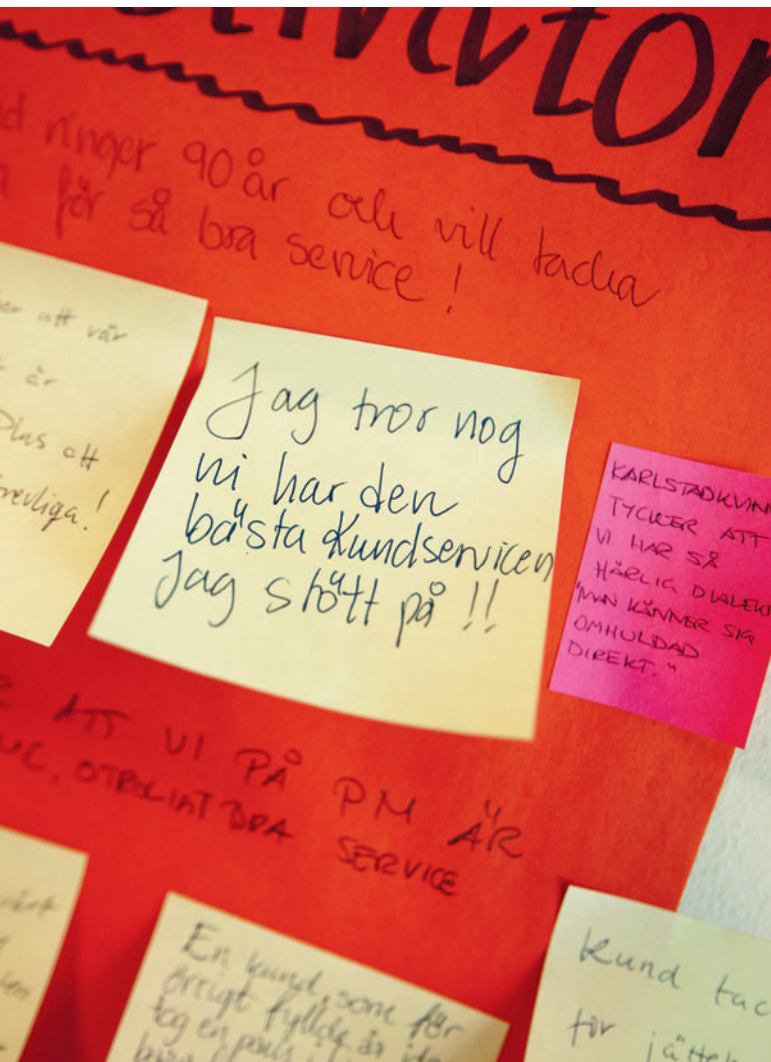
Under året har vi prioriterat arbetet med att förkorta handläggningstider genom att införa direkthandläggning och att riktat arbeta mot de äldsta pågående ärendena. Vi har också förbättrat våra rutiner när det gäller skanning av inkomna handlingar för att förkorta handläggningstiderna. Inom kundservice har vi nyanställt, organiserat om samt infört nya tekniska lösningar inom telefonin.

Med de åtgärder vi har vidtagit tror vi att vi lagt en god grund för det fortsatta arbetet inom myndigheten med att ge en bra service till pensionssparare och pensionärer. Därigenom bedömer vi att antalet anmälningar till JO och ansökningar om skadestånd kommer att minska.

Om likabehandling

Vi kan inte se några systematiska skillnader i handläggning av mäns och kvinnors ärenden. Vi har dock inte genomfört några riktade åtgärder för att minska eventuella skillnader och vi har inte kunnat göra någon djupare analys av utfallet.

Totalt sett för hela myndigheten tar mäns ärenden några dagar längre tid att handlägga. På lägre nivå inom olika ärendetyper finns det skillnader i handläggningstid som slår

åt olika håll. Exempelvis är handläggningstiden för ansökan om efterlevandepension Sverige 18 procent längre för männen, medan handläggningstiden för ansökan om efterlevandepension utland är tio procent längre för kvinnorna. Vidare tar förstagångsansökan bostadstillägg för pensionärer fyra procent längre tid att handlägga för kvinnor, medan bostadstillägg fortsättningsansökan tar en procent längre tid för männen.

Fondadministration

Pensionsmyndigheten är försäkringsgivare för premiepensionen i det allmänna ålderspensionssystemet. Fondadministrationen ansvarar för att hantera individuella konton för pensionsmedel i olika värdepappersfonder och för den tillfälliga förvaltningen av avgiftsmedel hos Riksgälden.

Området utgör 5,0 procent av myndighetens förvaltningskostnader. Se tabell 10.

Den huvudsakliga slutprestationen för området är antal administrerade konton. Kostnaden per administrerat konto uppgick till 10,43 kronor under 2010. Det är svårt att dra slutsatser av redovisningen av prestationer och styckkostnad efter endast ett verksamhetsår, då relevanta jämförelsesiffror saknas. Under kommande år blir det möjligt att följa om vi lyckas göra vår styckkostnad mer kostnadseffektiv.

Fondutbudet

Alla fonder som är registrerade hos Finansinspektionen och som uppfyller kraven i UCITS-direktivet (85/611/EEG med senare ändringar) får registreras i premiepensionssystemet. Därutöver ska den fondförvaltare som önskar delta, acceptera de villkor som Pensionsmyndigheten har ställt upp för deltagande avseende daglig handel, rabatt på förvaltningsavgiften, rapportering av kurser med mera. Villkoren framgår av det samarbetsavtal som upprättas mellan Pensionsmyndigheten och det fondbolag som önskar ansluta sig till premiepensionssystemet. Pensionsmyndigheten har inte rätt att göra ett urval eller kvalitetsgranskning av de fonder som ingår i systemet.

I maj genomfördes förändringar i det statliga utbudet i premiepensionssystemet med anledning av regeringens proposition prop. 2009/10:44. Sedan den 3 maj 2010 finns det statliga alternativ för de pensionssparare som inte själva vill sätta ihop sin premiepensionsportfölj. Pensionssparare som vill ha en risknivå som anpassas efter placeringshorisont eller ålder kan välja det statliga förvalsalternativet AP7 Såfa. Den som däremot vill ha en annan risknivå kan välja någon av de tre färdiga fondportföljerna Försiktig, Balanserad och Offensiv. Om inget val görs placeras medlen i det statliga förvalsalternativet AP7 Såfa.

I enlighet med regleringsbrevet har Pensionsmyndigheten

Fondadministration

Pensionsmyndighetens bedömning är att arbetet inom verksamhetsområdet fondadministration under 2010 har kunnat genomföras så att syfte och mål med verksamheten har uppfyllts.

Tabell 10
Fondadministration, kostnad, slutprestation och styckkostnad

	2010
Fondadministration	
Total kostnad för fondadministration, mnkr	64,05
Antal administrerade fondkonton per 31 dec	6 140 171
Kostnad per administrerat konto, kr	10,43

gjort en första avstämning av läget i de nya statliga förvaltningsalternativen. I stort sett alla som hade Premiesparfonden eller Premievalsfonden har förts över till AP7 Såfa och ligger kvar där. Vid årsskiftet hade 2,8 pensionssparare innehav i någon av de färdiga fondportföljerna. I förhållande till antalet sparare som omfattas av premiepensionssystemet är det få som aktivt har valt något av de statliga förvaltningsalternativen.

Under 2010 har ett antal fonder lämnat systemet med hänvisning till det problem som förorsakas av rådgivnings- och förvaltningstjänster, se avsnitt Fondbyten. Ytterligare några fondförvaltare har sagt sig överväga att lämna systemet under 2011 om inte kraftfulla åtgärder vidtas för att komma tillrätta med dessa problem. Under 2010 har 15 nya fondförvaltare registrerats i systemet, jämfört med 11 nya fondförvaltare under 2009. Under året har 9 fondförvaltare avregistrerats, jämfört med 6 fondförvaltare föregående år.

Fondbyten

Totalt genomfördes 4,7 miljoner fondbyten under år 2010, jämfört med 4,5 miljoner 2009. Av dessa gjordes drygt 99,8 procent via Pensionsmyndighetens webbplats. Antalet fondbyten har ökat över tiden vilket framgår av figuren nedan. Den procentuella ökningen av antalet fondbyten under 2010 uppgick till 5 procent, jämfört med 41 procent 2009. Se diagram.

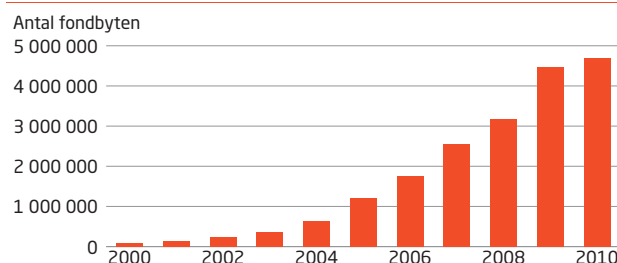
Under 2010 bytte cirka 1 000 057 personer fonder vid åtminstone ett tillfälle, vilket motsvarar cirka 16 procent av pensionsspararna. Det är en ökning jämfört med 2009 då cirka 890 000 personer bytte fonder vid åtminstone ett tillfälle, det motsvarades då av 15 procent av pensionsspararna. De senaste årens ökning i antalet fondbyten kan framförallt härledas till utvecklingen av rådgivnings- och förvaltningstjänster. Under året utgjorde dessa fondbyten drygt 55 procent, eller närmare 3 miljoner av det totala antalet byten. Dessa tjänster ger upphov till negativa effekter för myndighetens IT-system, för fondbolag samt för pensionssparare och övriga fondsparare. Pensionsmyndigheten fick i december regeringens uppdrag att utreda och lämna förslag till regleringsåtgärder för att komma tillrätta med de negativa konsekvenser som dessa tjänster ger upphov till. Uppdraget ska redovisas till Finansdepartementet senast den 15 mars 2011.

Information

En av pensionsmyndighetens kärnuppgifter är att ge pensionärer och pensionssparare korrekt information om, och en samlad bild av hela pensionen på ett sätt som är lätt att förstå. Området utgör 21,2 procent av myndighetens förvaltningskostnader. Se tabell 11.

Det är svårt att dra slutsatser av redovisningen av prestationer och styckkostnad efter endast ett verksamhetsår, då rele-

Utveckling av antal fondbyten per år initierade av pensionssparare under åren 2000–2010

Tabell 11
Total kostnad samt viktiga nyckeltal inom verksamhetsområdet Information

Information	2010
Total kostnad för verksamhetsområdet Information, mnkr	271,25
Total kostnad för Orange kuvert, mnkr	28,8
Antal som har nåtts av Orange kuvert	6 294 485
Styckkostnad per Orange kuvert, kr	4,57
Total kostnad för servicekontoren, mnkr	32,9
Antal besök på servicekontor	120 000
Styckkostnad per besök på servicekontor, kr	274,17
Total kostnad för pensionsmyndigheten.se, mnkr	3,8
Antal besök på pensionsmyndigheten.se	10 565 180
Kostnad per besök på pensionsmyndigheten.se, kr	0,36
Total kostnad för minpension.se, mnkr	11,7
Antal besök på minpension.se	3 000 000
Kostnad per besök på minpension.se, kr	3,89
Total kostnad för kundservice, mnkr	46,6
Antal besvarade samtal i kundservice	777 312
Kostnad per besvarat samtal, kr	59,90
Total kostnad för Pensionsmyndighetens annonsering i media, mnkr	ca 7,0

Information

- Fler pensionärer och pensionssparare har läst orange kuvert.
- Samverkan med andra myndigheter avseende servicekontor har etablerats.
- Våra e-tjänster har fler användare, samtidigt som informationen och antal tjänster har utökats.
- Vi har haft problem med tillgängligheten i kundservice under en stor del av året, men resultatet har kraftigt förbättrats i slutet av året.
- Utfallet i kund- och imageundersökningen är övervägande positivt.
- Pensionsmyndighetens bedömning är att vi i stort har uppfyllt målen för verksamhetsområdet Information.

vanta jämförelsesiffror saknas. Detta område kommer att bli intressant att följa under kommande år då det blir möjligt att följa om vi lyckas göra vår styckkostnad mer kostnadseffektiv.

Kund- och imageundersökning

För att mäta effekter av vårt informationsarbete genomför Pensionsmyndigheten dels en kundundersökning bland dem som varit i direkt kontakt med oss, dels en imageundersökning hos allmänheten i stort.

Vi genomför kundundersökningar med pensionärer och pensions sparare som kommit i kontakt med oss via skriftlig information, genom fysiska möten, via webben och via telefon.

Under hösten har vi genomfört kundundersökningar inom telefoni och på webben. Undersökningarna som sker genom statistiska slumpurval för respektive område visar på högt nöjd kund index (NKI) för såväl telefoni som webben. Någon relevant jämförelse med 2009 finns inte, då myndigheten startade sin verksamhet 2010. Sju av tio besökare på Pensionsmyndighetens webbplats är män. Männerna är också något mer nöjda än kvinnorna. När det gäller kundservice är sex av tio som ringer kvinnor. Se tabell 12.

Även imageundersökningen ger ett positivt resultat, där resultatet avseende förtroende är relativt sett bra med tanke på att myndigheten ännu är nyetablerad. Se tabell 13.

Männen känner i högre utsträckning (44 procent) än kvinnor (34 procent) till Pensionsmyndigheten mycket eller ganska väl. Männerna känner också i större utsträckning förtroende för myndigheten. 35 procent av männen känner ett stort eller ganska stort förtroende för Pensionsmyndigheten, motsvarande andel för kvinnorna är 25 procent. Genomgående ser vi hur män i högre utsträckning än kvinnor associerar Pensionsmyndigheten med de egenskaper som gör det lättare att förstå

Tabell 12
Resultat kundundersökning 2010

Mått, %	Totalt	Kvinnor	Män
Nöjdhetsindex kundservice (telefoni)	77	77	76
Nöjdhetsindex webb	73	73	75

Tabell 13
Resultat imageundersökning 2010

Mått, %	Pensionärer	Pensions sparare
Andel som upplever att myndigheten gör det lättare att förstå pensioner	25	26
Andel som upplever att Pensionsmyndigheten är en källa för objektiv och neutral information	45	42
Andel som upplever att Pensionsmyndigheten är opartisk gentemot marknaden	30	39
Förtroende för Pensionsmyndigheten	44	30

pensioner, en källa för objektiv och neutral information och opartiskhet gentemot marknaden.

En analys som gjorts av Pensionsmyndighetens bild i massmedierna visar att i den stora del av publiciteten som handlar om politik och skatter, så framstår Pensionsmyndigheten till övervägande delen som neutral och objektiv förmedlare av faktaunderlag som inte tar någon form av politisk ställning. Arbetet med att förbättra möjligheterna för fler pensions sparare att få en korrekt prognos har gått vidare. Till detta kan även läggas att under 2010 har fler kunnat se sina tjänstepensionsuppgifter på minpension.se. Det innebär att fler får information om en större del av eller hela sin pension på minpension.se. Läsningen och förståelsen av det så kallade Orange kuvertet har dessutom ökat.

Skriftlig information – vi har ökat kunskapen om innehållet i orange kuvert

Det enskilt viktigaste sättet att skriftligen nå pensionärer och pensions sparare är genom det Orange kuvertet. Till pensions sparare innehåller kuvertet årsbesked och prognos om pensionen samt under 2010 även generell information om den nya myndigheten. Pensionärer med någon del av sin pension från det reformerade systemet, det vill säga pensionärer födda 1938 eller senare får också ett orange kuvert. Det innehåller information om vilka ersättningar som utbetalas, med vilket belopp och när under det kommande året. Dessutom ingår information om utvecklingen på premiepensionskontot och för pensionärer med fondförsäkring ingår fondinformation.

Under 2010 nådde Pensionsmyndigheten knappt 6,3 miljoner pensionärer och pensions sparare med det orange kuvertet under perioden januari till mars. 987 671 pensionärer födda 1937 eller tidigare har också fått ett utskick över årets pension och utbetalningstidpunkter.

I 2010 års mätning av det orange kuvertet uppger 94 procent att de fått det orange kuvertet, vilket är oförändrat mot förra årets nivå. Av dem som angav att de fått kuvertet öppnade 80 procent detta. År 2009 var andelen 75 procent och år 2008 var andelen 78 procent. Antalet som uppger att de läst det orange kuvertet har ökat markant. 2010 uppgav 58 procent av dem som öppnat kuvertet att de läst något av innehållet mot 47 procent 2009. Siffrorna avser pensions sparare – för pensionärer är läsandet betydligt högre.

Däremot är det alltför få mottagare som faktiskt vet att orange kuvert innehåller information om den allmänna pensionen. Endast 36 procent av mottagarna uppger att de vet detta. Att öka den andelen är ett tydligt förbättringsområde för kommande år.

Män och kvinnor öppnar sitt orange kuvert i ungefär samma utsträckning, men männen läser innehållet i högre utsträckning än kvinnor. 63 procent av männen som öpp-

”Under 2010 nådde Pensionsmyndigheten knappt 6,3 miljoner pensionärer och pensionssparare med det orange kuvertet under perioden januari till mars.”

nade årets kuvert läste något av innehållet. Bland kvinnor var denna andel 52 procent. Andelen av männen som spontant nämnde att kuvertet innehöll information om den allmänna pensionen var 40 procent mot 32 procent bland kvinnorna. Män uppger också i högre grad (67 procent) än kvinnor (54 procent) att de tycker att innehållet i kuvertet är lätt att förstå.

Det fysiska mötet – samverkan med andra myndigheter
För Pensionsmyndigheten är det viktigt att kunna erbjuda pensionärer och pensionssparare personliga möten. Även om behovet av personliga möten kan bedömas vara relativt litet inom ramen för den totala verksamheten är det viktigt att ge de som har behovet och önskan om en sådan kontaktväg den möjligheten. För att erbjuda en kostnadseffektiv lösning med god kvalitet har Pensionsmyndigheten valt att samarbeta med Försäkringskassan, Skatteverket och Arbetsförmedlingen med gemensamma servicekontor. Det är främst på ett servicekontor som pensionärer och pensionssparare kan träffa oss för ett personligt möte. Här har servicehandläggare möjlighet att ge service med ett helhetsperspektiv och se till medborgarens totala servicebehov inom ramen för myndigheternas verksamhet. För vidare information om servicekontor, se sid 41. Som komplement till servicekontoren finns ett nät av serviceplatser där enklare service kan ges. Under en övergångsperiod

fram till slutet av 2011 kan också stöd i egna ärenden fås på Försäkringskassans lokala kontor.

Ibland räcker dock inte servicen till som ges via kundservice per telefon eller på ett servicekontor. Pensionsmyndigheten kan då erbjuda dessa pensionärer och pensionssparare ett fördjupat möte per telefon eller fysiskt. 6 000 personer kontaktade myndigheten med detta behov under förra året, varav 1 195 fick ett fysiskt möte med en kundvägledare på sin ort.

Det lokala mötet förstärks också med en omfattande informationsverksamhet. Under 2010 fick Pensionsmyndigheten 256 förfrågningar om föredrag om pensionssystemet och bjöd in till 100 informationsträffar för blivande pensionärer. Vi träffade också 21 pensionärsorganisationer eller motsvarande för att informera om pensionsrelaterade förmåner som bostadstillägg till pensionärer samt förändringar i systemet. Totalt mötte myndigheten 17 517 personer genom informationsverksamheten.

Webb- och e-tjänster – nya tjänster och fler användare

Det elektroniska mötet kan delas in i två delar, dels de webbtjänster som erbjuds på Pensionsmyndighetens egen hemsida, dels de tjänster som finns inom ramen för samarbetet kring hemsidan Min Pension.

Nya tjänster på pensionsmyndigheten.se

I samband med myndighetsstarten lanserades den helt nya webbplats som byggts under Pensionsmyndighetsutredningen. Funktionerna på webbplatsen var i stort sett de som övertogs från Försäkringskassan och Premiepensionsmyndigheten. Under 2010 har Pensionsmyndigheten produktionssett nya tjänster på webbplatsen vid två tillfällen. I maj infördes funktionalitet som gjorde det möjligt att välja de nya produkterna i premiepensionssystemet, AP7 Såfa och risknivåportföljerna. Samtidigt gjordes stora förbättringar av sökfunktionen på fondtorget. Från och med november 2010 finns även fyra tjänster för pensionärer samt en tjänst för att underlätta ansökan om bostadstillägg för pensionärer. Pensionsmyndigheten har lanserat en beräkningsfunktion på webbplatsen där pensionärer eller deras anhöriga kan se om man är berättigad till bostadstillägg. I november har myndigheten också lanserat ett ifyllnadsstöd för ansökan om bostadstillägg på webbplatsen, som underlättar ansökan väsentligt.

Andelen pensionsansökningar via webb uppgår till 7–8 procent. Under slutet av året har arbete bedrivits med att lyfta fram e-ansökan på webbplatsen. Informationsmaterial om alla e-tjänster inklusive pensionsansökan har distribuerats till servicekontor och pensionsinformatörer.

Vi arbetar systematiskt med att fånga upp kundsynpunkter som behandlas som en viktig källa till verksamhetsutveckling. Kvalitativa användartester genomförs rutinmässigt när ny funktionalitet på webbplatsen tas fram.

Pensionsmyndigheten.se har totalt haft 10,6 miljoner besökstillfällen under 2010. Av dessa besök avsåg knappt 1,4 miljoner prognosen kopplad till minpension.se.

Även om det skedde efter årsskiftet kan även nämnas att Pensionsmyndighetens hemsida i januari 2011 erhöll Webb Service Award för bästa hemsida avseende samhällsinformation.

Fler använder minpension.se.

I samverkan med försäkringsbranschen driver Pensionsmyndigheten webbsidan minpension.se, som syftar till att ge pensionärer och pensionssparare en så fullständig bild som möjligt av deras pensionssparande och deras förväntade framtida pension.

Antalet unika användare på minpension.se, inkl distribuerad prognostjänst på pensionsmyndigheten.se har ökat med

24 procent under år 2010. Av ökningen har 11 procent registrerat sig via Pensionsmyndighetens hemsida och 13 procent via Min pensions sida. Besöken på pensionsmyndigheten.se för den distribuerade prognostjänsten definierat som antal visade prognoser, uppgick till 1,4 miljoner.

Under året har vi levererat inkomstpensionsuppgifter för alla berörda medborgare till Min Pension. Under året har en större del av det sammanlagda tjänstepensionskapitalet blivit synlig på minpension.se, från 91 procent 2009 till 94 procent 2010 och kvaliteten på tjänstepensionsuppgifterna i minpension.se har ökat. Vi har också tagit initiativ till att sätta en enhetlig prognosstandard för hela marknaden.

Antalet gjorda prognoser på minpension.se har ökat dramatiskt under året, från 3,4 miljoner till 4,5 miljoner. Min pension kostade Pensionsmyndigheten 11,7 miljoner kronor, vilket motsvarar cirka 2,59 kr per gjord prognos.

Vi utför uppdrag relaterade till administrativa tjänster för Min Pension i Sverige AB. För Min Pensions räkning har vi besvarat närmare 14 000 antal telefonsamtal.

Kundservice telefoni – inledande problem med tillgänglighet

Vår kundservice ansvarar för service i telefon och via e-post. Under första halvåret har vi haft stora problem med tillgängligheten i kundservice. Låg bemanning i kombination med tekniska problem har medfört att många pensionärer och pensionssparare har haft svårt att nå oss.

För att komma tillrätta med problemen genomfördes under våren en genomlysning av hela verksamheten. I detta arbete identifierades ett flertal förbättringsområden, bland annat en ökad bemanning inom kundservice, etablering av ett strukturerat samarbete med både en extern leverantör och handläggare inom myndigheten samt ett förbättrat teknikstöd och utbildningsinsatser för att höja kompetensen inom kundservice.

Verksamheten har därefter stärkts på ett flertal områden för att kunna klara av den förväntade belastningen i början på 2011.

Tillgängligheten i telefon har kunnat förbättras löpande under 2010. Redan under sensommaren syntes en förbättring och under senare delen av året har väntetiderna minskat markant. Se tabell 14.

Via telefon har myndigheten totalt under året svarat på närmare 780 000 telefonsamtal i kundservice.

Tabell 14
Tillgänglighet i kundservice, per månad

2010	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
Väntetid, min	5,53	12,41	20,16	20,19	15,37	8,32	6,37	10,28	8,31	0,55	0,45	3,44
Tillgänglighet, %	27	29	26	22	36	65	84	73	75	97	98	83
Andel avslut, %	89	92	90	90	86	85	85	87	85	86	88	89

Internt har Pensionsmyndigheten haft en målsättning om att ha en tillgänglighet om 80 procent för inkomna telefonsamtal i kundservice. Denna målsättning uppfylldes i slutet av året men inte vid årets början. Andelen pensionssparare och pensionärer som är nöjda med kundservice är mätts i särskild kundmätning. För 2010 fick kundservice nöjdhetsindex 77.

Som en löpande kvalitetskontroll genomförs medlyssning av kundservicehandläggare för att bland annat säkra att de har rätt bemötande gentemot pensionssparare och pensionärer.

Mötet via massmedia – objektiv förmedlare av fakta

Sammanlagt har varje invånare vid i genomsnitt 39 tillfällen kunnat ta till sig information om Pensionsmyndigheten via medierna. Pensionsmyndigheten är dominerande aktör i 30 procent av sin publicitet, andelen betecknas som hög av medieanalysföretaget, som jämför med övriga kunder generellt. 89 procent av publiciteten har varit neutral eller positiv. Relevanta jämförelsesiffror för 2009 saknas, eftersom myndighetens startade sin verksamhet först 2010. Däremot är siffrorna goda jämfört med myndigheter generellt. 11 procent av publiciteten har dock varit negativ. Detta förklaras till övervägande del av problemen kring Pensionsmyndighetens telefonservice och köer i ärendehandläggningen under

det första halvåret, vilket uppmärksammats i medierna. En analys som gjorts av Pensionsmyndighetens bild i massmedierna visar att i den stora del av publiciteten som handlar om politik och skatter, så framstår vi till övervägande delen som neutral och objektiv förmedlare av faktaunderlag. Enligt analysen av massmediebilden är det övergripande intrycket att vi i mycket liten utsträckning framstår som att vi försvarar pensionssystemet.

Särskilda informationsinsatser under året

Under år 2010 har Pensionsmyndigheten genomfört ett antal riktade informationsinsatser. De viktigaste avsåg lanseringen av den nya myndigheten samt information om reformeringen av premiepensionen. Dessa redovisas särskilt nedan.

Lansering av pensionsmyndigheten

Informationsinsatserna kring lanseringen av myndigheten bestod i huvudsak av annonsering i dagspress. Totalt gick 389 annonser ut i drygt 100 tidningar, främst i rikstäckande dagspress samt Metroriks, men även i pensionärsorganisationernas tidningar samt i finansiell fackpress. Annonseringen skedde första kvartalet med tyngdpunkt på tiden januari–februari och räckvidden till befolkningen var 91 procent. Utöver annonse-

”Det orange kuvertet har fyllt en betydande roll för att sprida informationen om den nya myndigheten.”

ringen gjordes en bannerkampanj på aftenbladet.se samt på branschmedias webbplatser.

En annonsfilm producerades också för SVT:s Anslagstavlan. Främsta målgruppen för filmen var pensionärer. Den visades under perioden januari–april och visades ett par gånger i veckan. Dessutom togs en helsidesannons fram som fanns på flera tidningsomslag i de flesta av landstingens väntrum runt om i landet från januari till mitten av juni. Vidare producerades lanseringsmaterial i form av affischer och informationskort distribuerades till samtliga cirka 90 servicekontor runt om i landet. Materialet skickades även ut till Försäkringskassans lokal-kontor för vidare spridning inom Försäkringskassans servicenät.

Det orange kuvertet, som når drygt sex miljoner personer, försågs med nytt typsnitt och pensionsmyndighetens logga samt ett särskilt meddelande om myndigheten på kuvertets baksida. I kuvertet medföljde även ett brev om den nya myndigheten.

Den efterföljande kännedomsundersökningen som gjordes av TNS-Sifo i mars visade på att omkring hälften, något färre bland allmänheten, något fler bland pensionärerna kände till att Pensionsmyndigheten hanterar den allmänna pensionen. Det orange kuvertet har fyllt en betydande roll för att sprida informationen om den nya myndigheten. Resultatet visade att genomslaget av övriga informationsinsatser däremot var måttligt.

Kampanjen för att lansera myndigheten kostade cirka 3 miljoner kronor, vilket motsvarar cirka 40 öre per berörd pensionär och pensionssparare.

Reformeringen av premiepensionen

I början av maj introducerades AP7 Såfa och tre fondportföljer med olika risknivåer, Statens fondportföljer, samtliga förvaltade av Sjunde Ap-fonden. Informationskampanjen bestod i huvudsak av ett direktutskick till alla som hade andelar i Premiesparfonden eller Premievals-fonden samt annonsering i rikstäckande dagspress och branschmedia.

Förutom breven och annonseringen genomfördes bannerkampanj på aftenbladet.se där trafiken riktades mot en särskild kampanjsajt vid sidan av pensionsmyndigheten.se. En särskild folder trycktes också vid sidan av de informationsidor på webbplatsen som lades upp successivt under våren. Totalt skickades cirka 2,5 miljoner brev ut och 323 annonser tryck-

tes i drygt 100 tidningar plus en längre bannerannonsering på aftenbladet.se. Detta gav en räckvidd till befolkningen på drygt 86 procent.

CMA Research gjorde under två veckor i slutet av maj en uppföljning av informationsinsatserna som visade att 61 procent uppmärksammat att de fått utskicket och att 53 procent av dessa uppgav att de tyckte att informationen i fondhändelsebrevet var lätt att förstå. Beträffande annonseringen tyckte 42 procent att annonsen var lätt att förstå.

Kampanjen för reformeringen kostade cirka 8 miljoner kronor, vilket motsvarar cirka 1,14 kronor per berörd pensionär och pensionssparare.

Pensionsmyndigheten har i särskilt regleringsbrevsuppdrag redovisat informationsinsatsen i samband med reformeringen av premiepensionen.

Informationsuppdraget

Regeringen har i särskilt uppdrag, S2009/1191/SE gett Pensionsmyndigheten i uppdrag att arbeta för en bättre och mer samlad pensionsinformation till pensionärer och pensionssparare.

Pensionsmyndighetens ska ge medborgarna såväl generell som individuell information om hela pensionen. Pensions-spararna ska ges goda möjligheter att bedöma sin samlade

framtida pension och vad som påverkar den. Det ingår även i vårt uppdrag att ständigt förbättra denna information.

Viktiga steg i riktning mot en bättre och mer samlad pensionsinformation till pensionsspararna har tagits under 2010. Dessa steg har främst utgjorts av att leveranserna till minpension.se förbättrats under året och av att antalet användare av minpension.se ökat kraftigt, bland annat genom att Pensionsmyndigheten har minpension.se distribuerad på sin webb. Vidare har vi under året inlett ett arbete med att söka hitta en för branschen gemensam metod för pensionsprognoser.

Som ett led i arbetet med öka och förbättra samarbetet med branschen har Pensionsmyndighetens generaldirektör bjudit in de större aktörerna inom pensionsbranschen för att diskutera frågan om informationsleveranser till minpension.se och andra samarbetsområden, till exempel informationsutbyten som minskar bolagens administrativa kostnader.

Samtalen har startats under hösten 2010 och kommer att pågå under vintern. Inom kort kommer vi även att be om att få träffa arbetsmarknadens parter. Med dem vill vi diskutera hur Pensionsmyndigheten kan underlätta eller bidra till deras förmåga att nå sina syften med tjänstepensionsavtalen samt ta upp frågan om hur de ser på att infoga en samlad prognos för tjänstepension i orange kuvertet.

I de samtal som hittills genomförts har det i samtliga fall funnits en samsyn om behovet och vikten av att lätt tillhandahålla en korrekt, samlad och begriplig pensionsinformation.

Om likabehandling

Inom ramen för samarbetet kring servicekontoren deltar myndigheten i det övergripande arbete som sker kring bemötande för de med särskilda behov samt generella tillgänglighetsfrågor.

På Pensionsmyndighetens webbplats finns information om hela pensionssystemet på arabiska, engelska, serbiska, persiska, finska, spanska, polska, turkiska och tyska. Samma språk finns som tolkspråk hos vår kundservice varje fredag. På webbplatsen finns också kortare information på italienska, franska, nordkurdiska och sydkurdiska.

Pensionsmyndighetens imageundersökning visar att män i högre grad än kvinnor tar till sig information från Pensionsmyndigheten. Därför kommer vi under 2011 att ta reda på orsakerna till detta för att kunna förändra bilden.

På Pensionsmyndigheten har vi arbetat enligt Handisams riktlinjer för tillgänglighet, våra prioriterade områden är personal, lokal och information. Under 2010 har vi arbetat med att göra vår webbplats mer tillgänglig. Vår fondkatalog har funnits anpassad för synskadade. Även det orange kuvertet med personlig information har anpassats när kund har önskat det.

Statistik och analys

Verksamhetsområdets uppdrag är att bidra med statistik och analys inom pensionsområdet och därigenom utgöra en pålitlig och objektiv informationskälla avseende pensioner i samhället. Pensionsmyndigheten är officiell statistikmyndighet inom pensionsområdet. Vi har även som ambition att vara en drivande samarbetspartner för aktörer inom pensions- och sparbranschen i Sverige. Ett led i att nå dit är att förse såväl den egna myndigheten som andra intressenter med bra statistik. Statistik och analys är vårt resursmässigt minsta verksamhetsområde. Området utgör 1,4 procent av myndighetens förvaltningskostnader.

Det är svårt att ange en tydlig slutprestation inom området. I redovisningen nedan finns därför en beskrivning av den verksamhet som bedrivits under året.

Statistik och analys

Pensionsmyndighetens bedömning är att vi har närmat oss målen för verksamhetsområdet, men att vi inte kommit lika långt som vi hade hoppats.

Statistik och dataförsörjning

Vi publicerar officiell statistik och annan löpande försäkringsstatistik på pensionsmyndigheten.se, samt tar fram statistik på uppdrag av externa intressenter. En förutsättning för verksamheten inom området är en bra dataförsörjning. Ambitionen med myndighetens dataförsörjning är att data ska vara lätt att hitta, tolka och använda. Verksamheten ska hålla hög kvalitet och vara kostnadseffektiv. Under vårt första verksamhetsår har arbetet inom statistikområdet främst inriktat sig på att stödja uppbyggnaden av bemanning, processer och rutiner för den myndighetsinterna verksamheten. Prioriterat arbete har varit att ta fram produktionsstatistik för att stödja produktionsstyrning och verksamhetsuppföljning. Arbetet har huvudsakligen bedrivits inom projektet Dataförsörjning och presentationsverktyg. Projektets långsiktiga syfte är att bygga upp ett datalager på Pensionsmyndigheten av god kvalitet.

Analys och prognoser

Analys och prognoser har gjorts under året. Vi har bland annat utvärderat alternativa sätt att beräkna den i balanstalet ingående pensionsskulden mot bakgrund av tidigare analyser av balanstalens utformning och variation över tiden.

I maj genomfördes förändringar i det statliga utbudet i premiepensionssystemet med anledning av regeringens proposition prop. 2009/10:44. I enlighet med regleringsbrevet har vi gjort en första avstämning av läget i de nya statliga förvaltningsalternativen samt en bedömning av om pensionsparerna tagit till sig den information som gick ut i samband med att förändringarna genomfördes. För att kunna göra en bättre bedömning av den direkta effekten av informationsinsatsen behöver en mer omfattande undersökning göras.

Vi har under året anordnat ett seminarium avseende begreppet kompensationsgrad och olika möjliga mått. Vid seminariet belystes pensionssystemets egenskaper för individer och data redovisades för pensionsutfallet för årskullar födda 1938–1942 som redan pensionerats enligt de nya reglerna. Utfallet jämfördes med den prognos för genomsnittlig pensionsnivå för dessa årskullar som publicerades i Pensionssystemets årsredovisning 2001.

När det gäller frågan om höjd pensionsålder har vi tagit fram rapporten "Pensionsåldern" som kommer att publiceras under år 2011. I rapporten analyseras det allmänna pensionssystemets och socialförsäkringens regelutformning i förhållande till livslängdens fortgående ökning. Rapporten redovisar vissa möjliga regelförändringar och beskriver översiktligt deras effekter. Däremot lämnas inga förslag till regelförändringar utan rapporten syftar till att vara ett underlag för fortsatt diskussion av åldersgränserna inom och kring det allmänna pensionssystemet.

Enligt uppdrag i regleringsbrevet har Pensionsmyndigheten vid fem tillfällen under året redovisat prognoser och analyser för utgifterna inom pensionsområdet och prognos för balanstalet. En långsiktig framskrivning av balanstalet och pensionssystemets utveckling i övrigt på 75 års sikt har redovisats. Ärendevolymprognoser har tagits fram som stöd för den interna verksamheten. Inom projektet Samarbete med branschen pågår ett arbete med att utveckla en gemensam pensionsprognosstandard inom pensionsbranschen.

Övriga områden

Förutom den operativa verksamheten särredovisas även viss stödverksamhet, nämligen arbetet med kompetensförsörjning, myndighetens IT-verksamhet och arbetet med projektstyrning. Vi gör även en kort sammanfattning av kostnaderna för Pensionsmyndighetsutredningen.

Medarbetare och kompetensförsörjning

Pensionsmyndigheten ska redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra uppgifterna.

Arbetet med kompetensförsörjning har under innevarande år till stora delar präglats av korta och snabba insatser. Rekrytering och utbildning har i stor utsträckning skett för att hantera behovet av förändrad organisation runt kundservice, ett behov som inte kunde förutses i början av året då antalet samtal i hög grad översteg det prognostiserade. Rekryteringsarbetet har varit omfattande och delar av det strategiska kompetensförsörjningsarbetet har behövt planeras om eller skjutas framåt i tiden. Sammantaget kan därför sägas att vi inte kommit så långt som vi hoppats med det strategiska och långsiktiga kompetensförsörjningsarbetet och att vi därför inte fullt ut kan uttala oss om hur åtgärderna bidragit till att säkerställa kompetensen.

Antal medarbetare inom Pensionsmyndigheten framgår nedan. Under året har antal medarbetare ökat med drygt

Sammanfattning övriga områden

- Inom kompetensförsörjning har vi haft ett omfattande rekryteringsarbete och det strategiska kompetensförsörjningsarbetet har fått skjutas framåt. Vi har därför inte kommit så långt som vi hoppats inom området.
- IT-verksamheten fungerar till stora delar väl. Det krävs dock fortsatt arbete med att stabilisera IT-miljön.
- Vi har haft avsevärda problem med vår projektstyrning. Problemen avser ottyligheter i ansvar samt brister i arbetsmetodik, kravhantering och organisation.

100 stycken, främst beroende på rekryteringar inom kundservice (telefonin). Genom rekryteringarna har även medelåldern sjunkit. Personalomsättningen har uppgått till 7,4 procent och har ökat under året. Se tabell 15.

Den framtida kompetensförsörjningen

För att hantera resursbehovet på längre sikt kommer en strategi för kompetensförsörjning att utarbetas under 2011. Denna ska beskriva våra målbilder och hur vi ska nå fram till

dessa med utgångspunkt i kompetens- och åldersstrukturer samt kommande effekthemtagningar av pågående effektiviserings- och automatiseringsprojekt. För att klara den framtida kompetensförsörjningen är det också nödvändigt att ha en bra bild över hur den optimala personalomsättningen ska se ut, för att bidra till en kompetensväxling till nytta för verksamheten. Pensionsmyndigheten kommer att ha en personalomsättning som är åldersrelaterad, det vill säga ett stort antal pensionsavgångar. Därutöver kommer vi att fastställa en rimlig nivå för såväl intern som extern personalomsättning. Det kommer att ske en relativt stor kompetensväxling bland annat som en effekt av pågående minskning av konsultberoendet vid IT-verksamheten.

Under året har arbete med målkontrakt för chefer och medarbetare inletts. Dessa målkontrakt ska närmast ses som en verksamhetsplan på individnivå. Syftet är att skapa en förståelse för samtligas bidrag till att myndigheten når sina mål. Arbetet att ta fram dessa har försenats då resurser har fått tas i anspråk för att klara rekryteringsinsatser i avsikt att förstärka kundservice. Av denna anledning har arbetet delats upp i två steg, där målkontrakt för chefer kommer tillämpas från och med början av 2011 och målkontrakt för medarbetare beräknas börja tillämpas från hösten 2011.

Tabell 15
Pensionsmyndighetens personal

	1 apr 2010 ¹	31 dec 2010
Totalt antal medarbetare	930	1 037
Varav kvinnor	683	766
Varav män	247	271
Medarbetare över 60 år	121	114
Medelålder	47,2 år	45,6 år
Nöjdmedarbetarindex, %	-	70
Ledarindex, %	-	75

¹ Då uttagsrapporter saknades vid myndighetsstarten var det möjligt att följa personalstatistik först från och med april 2010.

För att klara kompetensbehovet under det närmaste året har en plan för utbildning tagits fram, denna plan utgår från de mål och aktiviteter som vi ska genomföra enligt vår verksamhetsplan. Utbildningsplanen sträcker sig fram till kommande halvårsskifte och aktiviteter enligt planen pågår. En bra introduktion till oss och till vårt uppdrag är viktig för att skapa en helhetsbild och därmed skapa engagemang och delaktighet. Förutom mer traditionella introduktionsutbildningar som beskriver uppdraget och förutsättningarna för att arbeta inom just vår myndighet har också en film tagits fram "Pensionsmyndigheten på en halvtimme". Denna film ger en översiktlig bild av pensionssystemet och vårt uppdrag.

Satsning på ledarskap

Från myndighetens start har det gjorts satsningar på att samla alla chefer till gemensamma informationsmöten och workshops. Fokus vid dessa har varit diskussion och förankring av den gemensamma visionen, uppdraget och verksamhetens mål. Det har vidare handlat om att ta fram och presentera en strategisk plan för kommande år, om förutsättningar för ledarskap samt verksamhetsplanering.

Som stöd för att agera som en tydlig ledare och för att tydliggöra kravet på att kommunicera budskap till samtliga

medarbetare har ledarskapet och dess förutsättningar diskuterats vid chefsmöten. Dessutom har ett antal utbildnings-satsningar genomförts. Utbildningssatsningarna sker enligt särskild plan för kompetensutveckling och kan exempelvis handla om teamutveckling för avdelningsledningar, utvecklingsprogram för nya chefer samt generellt stöd i form av individuell coach/handledning.

Vid genomförd medarbetarundersökning framgår att ledarindex uppgår till 75, vilket får anses som ett mycket gott resultat.

Arbetsmiljö i många perspektiv

För att skapa en god arbetsmiljö arbetar vi med att åstadkomma en fungerande arbetsmiljö ur fysisk aspekt men också ett fungerande ledarskap och medarbetarskap som påverkar den psykosociala arbetsmiljön.

Pensionsmyndigheten finns på åtta orter, kontoren vid fem av dessa orter är i lokaler som övertagits från Försäkringskassan och Premiépensionsmyndigheten. Vi har nya lokaler i Stockholm, Luleå och Visby. Under året har dessutom delar av IT-avdelningen funnits kvar i Premiépensionsmyndighetens gamla lokaler i Stockholm. Det har skett en del förändringar under året framför allt på grund av en utökning av antalet medarbetare i de befintliga lokaler som Kundservice har i

Gävle och Söderhamn. Det har också inrättats två tidsbegränsade projekt för att arbeta av ärendebalanser, det har påverkat våra lokaler i Stockholm och Halmstad.

Det huvudsakliga syftet med den satsning på ledarskap som beskrivits ovan är att skapa engagemang och delaktighet bland medarbetarna. Vi har antagit att om vi lyckas med detta så får vi också nöjda medarbetare som förstår betydelsen av det egna bidraget och därmed tar ansvar för sin individuella prestation. Vi har under året gett chefer stöd i att kommunicera ledningsbudskap och för att skapa förutsättningar för möten och dialog mellan chef och medarbetare. Vidare har ett systematiskt arbetsmiljöarbete inletts, med utbildning för chefer och arbetsmiljöombud samt har mötesstrukturer och former för arbetsmiljöarbetet tagits fram.

Medarbetarundersökningen och dess resultat kommer att ligga till grund för fortsatta satsningar. Undersökningen resulterade i ett så kallat dynamiskt fokustal (nöjd medarbetarindex) som blev 70 procent, vilket får anses vara ett mycket bra resultat med tanke på att det varit myndighetens första år med effekter av verksamhetsövergång, inledande problem med telefonin och ärendebalanser. Det finns dock ett par förbättringsområden. Dessa är framförallt att ytterligare söka stärka delaktigheten och upplevelsen av tydliga, realistiska och påverkbara mål.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron under året ligger på cirka 4 procent och den har minskat under året. För kvinnor är sjukfrånvaron 4,53 procent och för män 2,61 procent.

Det är medarbetare i åldersgruppen yngre än eller lika med 29 år som står för den högsta sjukfrånvaron 5,42 procent. Sjukfrånvarostatistiken visar också att en tredjedel av sjukfrånvaron 32,3 procent består av långtidssjukfrånvaro om 60 dagar eller mer och att långtidssjukfrånvaron har ökat under året. Det är därför viktigt att gå igenom alla långa sjukfall och säkerställa att det finns pågående åtgärder och rehabiliteringsplaner. Myndigheten har under året tagit fram riktlinjer för arbetet med rehabilitering som fungerar som stöd för chefer i rehabiliteringsarbetet. Se tabell 16.

Tabell 16
Sjukfrånvaro i procent

	2010
Sjukfrånvaro, total	4,02
Andel långtidssjuka (60 dagar eller mer)	32,30
Anställda <= 29 år	5,42
Anställda 30-49 år	3,84
Anställda >=50 år	3,96

Arbete med jämställdhet och lika behandling

I november månad fastställdes en Medarbetar- och Ledarpolicy där vi slår fast att vi ser olikhet mellan människor som en tillgång och därför eftersträvar mångfald inom alla områden. Rekryteringsprocessen drivs utifrån en metodik som ska säkerställa en objektiv hantering i samband med urval, intervjuer, referenser med mera.

Samverkan med fackliga företrädare

Pensionsmyndighetens mål är att sluta samverkansavtal mellan arbetsgivare och personalorganisation. Samverkansavtal är en viktig förutsättning för att skapa delaktighet på alla nivåer och innebär en naturlig metod för kontinuerlig delaktighet oavsett formella informations- och förhandlingstillfällen. Det har tagit längre tid än vi trodde att uppnå en samverkanskultur och det har därför inte varit möjligt att sluta något samverkansavtal under 2010, men vi har tills vidare arbetat med att skapa en samsyn om samverkan och dess syfte.

It

Pensionsmyndighetens it-verksamhet ska säkra en trygg, stabil och säker it-miljö, med en hög it-tillgänglighet utan oplanerade stopp i systemen. För att trygga en fortsatt god utveckling, där It stödjer verksamhetens långsiktiga mål för 2013 har en särskild it-strategi tagits fram under året.

Sammantaget är bedömningen att verksamheten till stora delar har fungerat väl, men att arbete med fortsatt stabilisering av it-miljön krävs. It-kostnaden för 2010 uppgår totalt till cirka 203 miljoner kr. Dessutom köptes it-tjänster av Försäkringskassan för cirka 339 miljoner kronor, inklusive avskrivningar.

En viktig del i it-verksamheten är att kunna säkerställa en teknisk miljö som möter nya behov i form av såväl öppettider, tillgänglighet och katastrofsäkring.

Pensionsmyndigheten klassas som en samhällsviktig verksamhet och behandlar även information som har betydelse för rikets säkerhet, vilket bland annat ställer särskilda krav på myndighetens it-miljö. Med anledning av detta har en utredning genomförts för att se över hur en katastrof eller större händelser bör hanteras. Vi arbetar aktivt utifrån denna med att säkerställa att it-verksamheten lever upp till externa och interna krav på it-säkerhet.

Vi ska tillhandahålla en it-miljö som möjliggör effektiv systemutveckling och flexibla systemlösningar. Under 2010 har fyra stora produktionssättningar genomförts. Dessa har inneburit ny funktionalitet, för såväl inkomst- som premiepensionssystemen, exempelvis har ett antal nya e-tjänster införts samt genomförandet av reformeringen av premiepensionen som beskrivs på sid 25. Vi har flera samarbetspartners och leverantörer avseende It, vilket kräver ett profession-

nellt arbetssätt för att säkra att leveranserna motsvarar ställda krav och förväntningar. Framför allt finns ett stort och viktigt samarbete med Försäkringskassan, vilket regleras med så kallade servicenivåöverenskommelser och veckovisa avstämningar. Se vidare avseende samverkan med Försäkringskassan i avsnittet Köp av tjänster från försäkringskassan. Se sid 41.

It-verksamheten står för en stor del av myndighetens kostnader och det är viktigt att arbetet bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt. Inom myndigheten pågår det därför ett arbete med att skapa och fastställa processer, interna styrande dokument samt strategier för att säkerställa att vi gör rätt saker, med rätt resurser och inom rätt tid. Aktiviteter för att säkra att vi har en effektiv process för systemutveckling och systemförvaltning är prioriterat för 2011, liksom att utveckla uppföljningen av finansiella konsekvenser.

När vi startade var it-verksamheten redan på plats med system och funktionalitet i full gång. Under året har tillgängligheten varit på över 98 procent för de system där vi själva står för

driften och 99,6 procent där Försäkringskassan står för driften.

Det finns ett antal förbättringsområden. Vi har under året haft ett antal problem med stabiliteten i it-miljön, bland annat fungerade fjärrskrivbordet inte tillfredsställande under början av året vilket fick effekter för handläggningen. Vi hade även problem med de tekniska lösningarna för kundservice på grund av den höga volymen av inkommande telefonsamtal. Vid några tillfällen har driftstoppen påverkats av att vi inte har haft en helt fungerande incidenthantering. Vi kommer under 2011 att arbeta med att säkra den långsiktiga stabiliteten bland annat genom att datahallar med kringliggande tjänster köps av extern leverantör. Dessutom kommer migrering och kvalitetshöjande åtgärder göras under 2011. Ett ytterligare förbättringsområde är projektstyrning. Vi har idag otillräcklig förmåga att driva stora och komplexa utvecklingsprojekt, se vidare under nästa avsnitt.

Projektstyrning

Vårt största och mest centrala utvecklingsarbete bedrivs i projektform. Projekt som genom sin betydelse, omfattning eller komplexitet följs särskilt noga av myndighetens ledning, kallas inom myndigheten för strategiska projekt. Under år 2010 har vi bedrivit totalt 14 strategiska projekt och den sammanlagda kostnads- och investeringsbudgeten för dessa uppgick till 112 miljoner kronor. Kostnaden avser både utvecklingskostnader på pensionsmyndigheten och köp av utvecklingsinsatser av Försäkringskassan. Totalt sett uppgick utvecklingsarbete, kostnader och investeringar, beställt av Försäkringskassan till 49 miljoner kronor.

Vi har under år 2010 haft avsevärda problem med vår projektstyrning. Problemen avser brister i arbetsmetodik, kravhantering och organisation, vilket till del haft sin grund i ett otydligt internt ansvar mellan olika funktioner. Detta har bland annat lett till att leveransproblem och dess konsekvenser i utvecklingsprojekten inte tillräckligt snabbt har uppmärksamats och åtgärdats. Förseningar har uppstått inom några av utvecklingsprojekten, vilket i sin tur innebär en risk att önskade effekthemtagningar försenas eller uteblir. Ett exempel är det omfattande och verksamhetskritiska projektet Effektivare ärendehantering som är väsentligt efter sin ursprungliga tidplan. Under året har ett flertal förbättringsåtgärder genomförts i syfte att förbättra förmågan att leda och driva utvecklingsprojekt. En modell för förvaltning har också beslutats. Generellt behöver kompetensen breddas och fördjupas vad avser metodik, produkter och system. Att fortsätta att etablera en effektiv styrning av utvecklingsprojekten samt en fungerande process för systemutveckling och systemförvaltning är prioriterade aktiviteter under 2011 för Pensionsmyndigheten.

Pensionsmyndighetsutredningen

Under år 2009 bedrevs arbetet med att bilda Pensionsmyndigheten i en särskild utredning – Pensionsmyndighetsutredningen (PMU). Utredningsarbetet slutredovisades i december 2009 i en skrivelse till regeringen, Pensionsmyndighetsutredningens slutredovisning, (S2008:05/2009/190) och berörs inte ytterligare här. Under år 2010 har dock myndigheten haft kostnader som är hänförliga till utredningen om motsvarande 128,2 miljoner kronor. Myndigheten har under år 2010 haft ett medelstillskott om 119 miljoner kronor. Kostnaderna avser till övervägande del konsulttjänster och uppbyggnad av It.

Pensionsmyndighetsutredningens samtliga tillgångar och skulder har i sin helhet övertagits av den nya Pensionsmyndigheten.

Redovisning av produkterna

- Pensionsmyndigheten ansvarar för ålderspension, efterlevandepension, bostadstillägg till pensionärer, äldreförsörjningsstöd och några mindre förmåner.
- År 2010 uppgick de sammanlagda utgifterna för dessa förmåner till 268,8 miljarder kronor.

Inkomstgrundad ålderspension består av inkomstpension, tilläggspension och premiepension. Dessa förmåner finansieras med avgifter. Inkomstpension och tilläggspension finansieras dessutom med avkastning från AP-fonden och premiepension med avkastning från individuella premiepensionskonton. Garantipension till ålderspension och särskilt pensionstillägg finansieras från ett anslag i statsbudgeten.

Efterlevandepension finansieras från två anslag i statsbudgeten, ett anslag för efterlevandepensioner till vuxna, det vill säga änkepension och omställningspension med mera och ett anslag för barnpension och efterlevandestöd till barn. En särskild socialavgift ska täcka utgifterna för inkomstgrundad efterlevandepension. Bostadstillägg för pensionärer och äldreförsörjningsstöd finansieras från varsitt anslag. Det finns också ett anslag som finansierar en statlig ålderspensionsavgift för pensionsrätt för barnår. Pensionsmyndigheten ansvarar också för en frivillig pensionsförsäkring och några sjömanspensioner.

Diagrammet nedan visar hur utgifterna fördelades mellan olika förmånsgrupper.

Inkomstpension

Inkomstpensionen är den huvudsakliga delen av den allmänna pensionen. Inkomstgrundad ålderspension finansieras genom en allmän pensionsavgift, en ålderspensionsavgift (arbetsgivar- och egenavgift) och en statlig ålderspensionsavgift.

Den allmänna pensionsavgiften förs i sin helhet till AP-fonderna. Ålderspensionsavgiften fördelas mellan AP-fonderna,

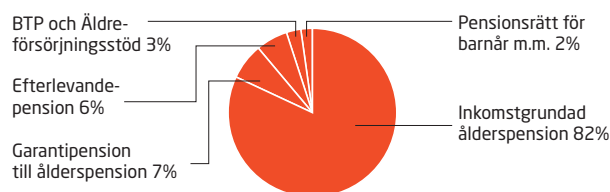
premiepensionssystemet och statsbudgeten medan de statliga ålderspensionsavgifterna fördelas mellan AP-fonderna och premiepensionssystemet.

Från AP-fonderna betalas inkomstpension och tilläggspension. Tilläggspension betalas ut till pensionärer som är födda 1937 eller tidigare. Inkomstpension, liksom premiepension, kommer att betalas ut till pensionärer som är födda 1954 eller senare. Pensionärer som är födda under något av åren 1938–1953 får delar av sin pension som tilläggspension och delar av sin pension som inkomstpension och premiepension.

Tabellen nedan visar AP-fondernas avgiftsinkomster och utbetalningar år 2010 och som jämförelse även år 2008 och 2009. I tabellen ingår inte AP-fondernas avkastning, interna förvaltningskostnader eller provisionskostnader. Se tabell 17.

Inkomstpension och tilläggspension för ett år finansieras i princip från detta års avgifter. Om det behövs skjuter AP-fonderna till medel, vid överskott fonderas det. Som framgår av tabellen ovan var AP-fondernas avgiftsinkomster lägre än utbetalningarna år 2010. Sedan mitten av 1990-talet har i framskrivningar avgiftsunderskott prognostiserats uppstå för inkomstpensionssystemet omkring 2010. Enligt framskrivningarna kommer dessa underskott att bestå fram till

Andel utgifter per pensionsförmån 2010

Tabell 17
Avgifter och utbetalningar för AP-fonderna 2010 (preliminärt utfall) respektive 2009 och 2008

Mnkr	2010	2009 ¹	2008 ¹
Ålderspensionsavgift	95 491	90 322	92 547
Allmän pensionsavgift	86 171	88 521	86 662
Statliga ålderspensionsavgifter	23 406	23 869	23 931
Summa avgifter	205 068	202 712	203 140
Inkomst- och tilläggspension	220 198	217 393	199 182
Överföringar till EG	5	19	24
Kostnadsersättningar	1 029	922	610
Summa utbetalningar	221 232	218 334	199 816
Skillnad mellan avgifter och utbetalningar	-16 164	-15 622	+3 324

1 Uppgifter från Pensionsmyndighetens budgetunderlag 2011–2013.

2040-talet. Enligt framskrivningarna kommer underskotten att kunna täckas med fonderade avgiftsmedel.

För inkomstpensionssystemet, som inkluderar tilläggs-pension, redovisas tillgångar och skulder med mera, vilket beskrivs vidare i kap 6. För inkomstpensionssystemet beräknas också ett så kallat balanstal. Detta tal visar relationen mellan inkomstpensionssystemets tillgångar och skulder. Då balans-talet är mindre än 1,0 aktiveras balanseringen. Bala-nstalet för år 2010 var 0,9826, inkomstindex 139,74 och balansindex 137,31. Inkomstpensionerna räknades ned med 3,0 procent år 2010. Se tabell 18.

Premiepension

Premiepensionens utveckling under året beskrivs även i den särskilda redovisningen av premiepensionsverksamheten i kap 9. Premiepensionssystemet är ett premiereservsystem. Premie-pensionerna finansieras med delar av ålderspensionsavgiften

och de statliga ålderspensionsavgifterna. Medlen placeras i fonder som de försäkrade själva kan välja. Om inget val görs placeras medlen i det statliga förvalsalternativet AP7 Såfa.

Premiepension kan betalas till personer som är födda 1938 eller senare. För personer födda före 1954 är premiepensionen reducerad eftersom de även kan ha rätt till tilläggs-pension, vidare har premiepensionsrätt endast kunnat intjänas från och med 1995.

Vid pensioneringstillfället kan den försäkrade välja mellan att stanna kvar i en fondförsäkring eller att övergå till en så kallad traditionell försäkring, då Pensionsmyndigheten övertar förvaltningen av kapitalet. Den försäkrade kan vid pensionering också välja ett efterlevandeskydd. Då reduceras den egna pensionen.

Under 2010 utbetalades 1412 miljoner kronor i premie-pensioner, en ökning med 65 procent jämfört med 2009. Se tabell 19.

Av 11 kap. 1 § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålders-pension framgår att de kostnader för skötseln av premiepensionssystemet som inte täcks på annat sätt ska täckas genom årliga avgifter som dras från tillgodohavandena på pensions-spararnas premiepensionskonton. Avgifterna ska fördelas skäligen mellan spararna enligt försäkringsmässiga principer.

För att tillförsäkra pensions-spararna låga kostnader är för-valtarna, förpliktade att lämna rabatt på fondernas ordinarie

Tabell 18
Utbetalt belopp samt antal pensioner avseende inkomst- och tilläggs-pension

	2010	2009 ¹	2008 ¹
Inkomstpensioner			
Utbetalt belopp, mnkr	37 762	30 439	21 832
Antal inkomstpensioner	874 000	750 000	628 000
Genomsnittligt årsbelopp, kr	47 000	44 800	38 900
Tilläggs-pension			
Utbetalt belopp, mnkr	182 436	186 954	177 351
Antal tilläggs-pensioner	1 774 000	1 711 000	1 651 000
Genomsnittligt årsbelopp, kr	102 900	109 600	107 800

¹ Utbetalt belopp för 2008 och 2009 hämtas från föregående års budget- underlag. Antal och genomsnittligt årsbelopp hämtas från statistikportalen STORE.

Tabell 19
Utbetalt belopp samt antal pensionärer avseende premiepension

	2010	2009	2008
Premiepension			
Utbetalt belopp, mnkr	1 412	858	826
Antal pensionärer med premiepension	777 438	664 212	555 187
Genomsnittligt årsbelopp ¹ , kr	2 430	1 430	1 640

¹ Genomsnittligt årsbelopp hämtas från statistikportalen STORE.

avgifter. De rabatter som återförts till fondspararna under 2010 motsvarar en sänkning av fondavgifterna med cirka 60 procent. Rabatten innebär att pensionerna blir 10–15 procent högre än vad de skulle ha blivit om rabatterna inte funnits.

Avgifterna ska även täcka tidigare uppbyggnadskostnader av den avvecklade Premiepensionsmyndigheten och delar av uppbyggnadskostnaderna för Pensionsmyndigheten. Fram till dess att full kostnadstäckning uppnås finansieras viss del av verksamheten genom räntekontokredit i Riksgäldskontoret. Full kostnadstäckning ska uppnås 2018.

Pensionsrelaterade förmåner

Garantipension

Garantipension beviljas till ålderspensionärer som är 65 år eller äldre och som saknar inkomstgrundad pension eller har låg inkomstgrundad pension. Utgifterna för garantipension inklusive särskilt pensionstillägg finansieras med ett statligt anslag.

Utgifterna under år 2010 uppgick till 18 234 miljoner kronor. Det är en minskning med 4,3 procent jämfört med 2009. Minskningen beror bland annat på att nya ålderspensionärerna har högre genomsnittlig inkomstgrundad pension än vad äldre pensionärer har. Därför har nya ålderspensionärer lägre belopp i garantipension jämfört med äldre. En annan förklaring till minskningen är att prisbasbeloppet har sänkts med 0,9 procent. Sänkningen av den inkomstgrundade pensionen 2010 har en motverkande effekt och höjer utgiften för garantipension.

Efterlevandepensioner till vuxna

Utgifterna för efterlevandepensioner till vuxna domineras av änkepension och omfattar därutöver omställningspension med mera. Utgifterna finansieras med ett statligt anslag. Det finns en socialavgift, efterlevandepensionsavgiften, som enligt lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter finansierar de inkomstgrundade efterlevandepensionerna men inte garantipensionerna.

Utgifterna år 2010 uppgick till 15 091 miljoner kronor. Det är en minskning med 4,8 procent jämfört med 2009. Minskningen beror främst på att änkepensioneringen avvecklas och att efterlevandepensionerna räknades ned vid årsskiftet till följd av indexeringsreglerna.

Bostadstillägg till pensionärer

Bostadstillägg till pensionärer kan betalas ut till den som är bosatt i Sverige och har en förmån i form av hel ålderspension över 65 år eller änkepension. Bostadstillägget är inkomstprövat och beräknas utifrån boendekostnaden. Utgifterna för bostadstillägg till pensionärer finansieras med ett statligt anslag.

Utgifterna år 2010 uppgick till 7 091 miljoner kronor. Det är en ökning med 2,7 procent jämfört med 2009. Ökningen beror bland annat på att inkomst- och tilläggs pensionen har sänkts. Bostadstillägg som är inkomstprövat ökar då. En annan förklaring till ökningen är högre boendekostnader.

Äldreförsörjningsstöd

Äldreförsörjningsstöd är avsett för personer över 65 år bosatta i Sverige som inte får sina grundläggande försörjningsbehov tillgodosedda genom andra förmåner inom det allmänna pensionssystemet. Utgifterna för äldreförsörjningsstöd finansieras med ett statligt anslag.

Utgifterna år 2010 uppgick till 511 miljoner kronor. Det är en ökning med 2,8 procent jämfört med 2009. Ökningen beror på att det är en något större andel av dem som är födda 1938 eller senare som får äldreförsörjningsstöd, eftersom de inte är berättigade till hel garantipension efter 10 års bosättningsstid.

Tabell 20
Utbetalt belopp samt antal pensioner/pensionärer avseende pensionsrelaterade förmåner

	2010	2009 ¹	2008 ¹
Garantipension			
Utbetalt belopp, mnkr	18234	19 054	19 344
Antal garantipensioner	771 000	763 000	778 000
Genomsnittligt årsbelopp, kr	23300	24500	24 400
Efterlevandepension till vuxna			
Utbetalt belopp, mnkr	15 091	15 847	15 697
Antal efterlevandepensioner till vuxna	341 000	350 000	358 000
Genomsnittligt årsbelopp, kr	43 400	44 400	43 100
Bostadstillägg till pensionärer			
Utbetalt belopp, mnkr	7 091	6 907	7 113
Antal bostadstillägg till pensionärer	255 000	260 000	270 000
Genomsnittligt årsbelopp, kr	26 600	25400	25 200
Äldreförsörjningsstöd			
Utbetalt belopp, mnkr	511	497	437
Antal äldreförsörjningsstöd	14 400	13 700	11 900
Genomsnittligt årsbelopp, kr	34 100	35 600	36 400
Barnpension och efterlevandestöd till barn			
Utbetalt belopp, mnkr	964	1 016	1 003
Antal barnpensioner och/eller efterlevandestöd	28 900	30 000	30 700
Genomsnittligt årsbelopp, kr	30 900	31 700	30 700

1 Utbetalt belopp för 2008 och 2009 hämtas från föregående års budgetunderlag. Antal och genomsnittligt årsbelopp hämtas från statistikportalen STORE.

Barnpension och efterlevandestöd till barn

Barnpension och efterlevandestöd till barn betalas ut till barn vars ena eller båda föräldrar avlidit. Utgifterna för barnpension och efterlevandestöd till barn finansieras med ett statligt anslag. Det finns en socialavgift, efterlevandepensionsavgiften, som enligt lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter finansierar barnpension men inte efterlevandestödet.

Utgifterna år 2010 uppgick till 964 miljoner kronor. Det är en minskning med 5,1 procent jämfört med 2009. Minskningen beror av demografiska skäl. Antalet pensionstagare med barnpension minskar eftersom antalet barn i tonåren minskar. De flesta som har barnpension är över 12 år.

Pensionsrätt för barnår

Från anslaget Pensionsrätt för barnår betalas en statlig ålderspensionsavgift. Avgiften finansierar den pensionsrätt som småbarnsföräldrar kan få. Avgiften betalas från statsbudgeten till AP-fonden och premiepensionssystemet. Den består av två delar, en preliminär avgift och ett regleringsbelopp som avser tre år innan.

År 2010 belastades anslaget med 5 279 miljoner kronor, en ökning med fyra procent jämfört med 2009. Ökningen beror bland annat på löneökningar och att antalet berörda familjer ökar.

Övriga förmåner

Utgifterna för frivillig pension finansieras genom premier och avkastning från olika fonder. Försäkringen är självbärande och försäkringstekniskt uppbyggd. Under 2010 har vinst utbetalats till de försäkrade. Denna försäkring är under avveckling. Vi betalar också ut några sjömanspensioner. Även sjömanspensioneringen är under avveckling. Totalavkastningen för fonderna för dessa försäkringar var 2,7 procent under 2010 (jämförelseindex 2,5 procent).

Dessutom ansvarar myndigheten för administrationen av efterlevandelivräntor och begravningshjälp enligt lagen om arbetsskadeförsäkring och lagen om statligt personskadeskydd.

Externt samarbete

Pensionsmyndigheten har ett omfattande samarbete med andra myndigheter och organisationer.

- Samverkan om så kallade servicekontor med Försäkringskassan, Skatteverket och Arbetsförmedlingen.
- Köp av tjänster från Försäkringskassan avseende såväl administrativa som pensionsrelaterade tjänster.
- Ett omfattande internationellt samarbete avseende pensionsfrågor med andra länder.

Samarbete med Försäkringskassan, Skatteverket och Arbetsförmedlingen

Enligt regleringsbrevet ska vi redovisa erfarenheterna av samarbetet med Försäkringskassan, Skatteverket och Arbetsförmedlingen.

Samarbetet rör totalt sett 112 servicekontor. Pensionsmyndighetens kostnad för samarbetet under 2010 beräknas till cirka 32,9 miljoner kronor.

Samverkan med andra myndigheter är en framgångsfaktor för att skapa en god och kostnadseffektiv service i alla delar av landet. Genom gemensamma etableringar finns vi tillgängliga och närvarande där människor behöver oss. Genom att vi koncentrerar vår service till gemensamma lokaler kan vi minska våra kostnader. Med gemensamma etableringar får vi ett gemensamt underlag som innebär möjlighet till fortsatt generösa öppethållanden. Vi kan därmed ha en hög lokal närvaro, även på mindre orter där myndigheterna annars inte haft möjlighet att finnas kvar var för sig.

Genom en aktiv samverkan med Försäkringskassan, Skatteverket och Arbetsförmedlingen kan vi erbjuda pensionärer och pensionssparare ett lokalt möte i hela landet. Servicekontor – där vi köper servicetjänster av Försäkringskassan och Skatteverket erbjuds medborgare service i ett enskilt ärende inom en av myndigheterna, men också i ärenden som kan

beröra flera myndigheters verksamhetsområden. Under första halvåret pågick ett pilotförsök med Arbetsförmedlingen som fjärde deltagare i tjänstesamverkan på servicekontor. Efter utvärdering av piloten fattades beslut den 29 juni 2010 om att Arbetsförmedlingen inte ska ingå i tjänstesamverkan. Arbetsförmedlingens verksamhet visade sig inte gå att integrera i servicekontorens arbetssätt.

Servicekontoren är huvudalternativet för lokal service, här möter medborgaren en servicehandläggare med en gemensam utbildning. Under en övergångstid fram till och med 2011 kan pensionärer och pensionssparare också få service i ett enskilt ärende vid Försäkringskassans lokalkontor. Vid mindre orter och runt de större städerna erbjuds också en begränsad service vid serviceplatserna – här köper vi servicetjänster av Arbetsförmedlingen via Försäkringskassan. Vi är beroende av att de andra myndigheterna har ett intresse av att leverera bra service till våra kunder. Samverkan kräver ömsesidigt förtroende mellan deltagande myndigheter och en gemensam syn på uppdraget vilket kräver en bra dialog. Samarbetsklimatet har varit bra.

Samarbetet kring det lokala mötet ingår inom ramen för en överenskommelse om tjänstesamverkan mellan deltagande myndigheter. I särskilda överenskommelser regleras sedan samarbetet kring servicekontor, lokalkontor och serviceplatser. I dessa avtal ingår delar som juridik, IT, ekonomi, organisation, personal, säkerhet och utbildning. Inom ramen för servicesamverkan finns en gemensam ledningsgrupp där Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Skatteverket och Pensionsmyndigheten finns representerade. Under ledningsgruppen finns ett antal samsamarbetsgrupper som arbetar med gemensamma frågeställningar inom samarbetet.

På servicekontoren har samverkan fungerat bra, men det återstår insatser i form av utbildning och dialog med lokala chefer för att stärka servicen för Pensionsmyndigheten.

Det kom inte så många besökare som vi förväntat till våra servicekontor, men de som valde att besöka oss på ett servicekontor var nöjda med den service de fick där. Vid enkätundersökningen under hösten framgick att 81 procent av besökarna på de gemensamma servicekontoren anser att de har nytta av att få service från flera myndigheter på detta sätt.

För serviceplatserna har samverkan också fungerat bra, men servicenivån ska ses över tillsammans med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.

Köp av tjänster från Försäkringskassan

Pensionsmyndigheten och Försäkringskassan har kommit överens om att samarbeta inom vissa områden som är nödvändiga för att vår verksamhet ska fungera. Därutöver sker samarbete inom områden som ingått på frivillig basis därför att det finns fördelar med det för båda parter.

Vår kostnad för samarbetet uppgår för år 2010 till totalt 441,0 miljoner kronor. Vid samarbetets början beräknades kostnaden bli 461,4 miljoner kronor. Anledningen till att samarbetet blivit billigare än beräknat är flera. Generellt sett gjordes överskattningar av våra behov av olika tjänster, vilket successivt har följts upp och justerats under året. Exempelvis när det gäller utbetalningstjänsten antogs Pensionsmyndighetens andel av de totala utbetalningarna vara 51 procent, men i en avstämning per 31 augusti konstaterades att pensionsutbetalningarna endast motsvarade 42 procent vilket innebär att kostnaden för tjänsten understeg ursprunglig uppskattning med 12 miljoner kronor.

Samarbetet bygger på att det är två självständiga parter som samverkar med ömsesidigt förtroende för varandra. Dessutom ska samarbetet leda till kostnadseffektiva lösningar för båda parter och att det tar hänsyn till båda myndigheternas uppdrag och utmaningar. Slutligen ska samarbete vara transparent och uppföljningsbart av båda parter och av externa intressenter. Samarbetets inriktning och Försäkringskassans åtaganden skiljer sig åt beroende på om det berör pensionsrelaterade tjänster eller inte.

Vi har rapporterat om hur samarbetet med Försäkringskassan fungerar till regeringen i det regeringsuppdrag där vi redovisade erfarenheterna av myndighetens första halvår. Vi har fått motsvarande uppdrag för 2011. Samarbetet följs upp och utvärderas löpande. Formerna för detta, liksom för kvalitetssäkring av samarbetet är reglerat i överenskommelsen mellan myndigheterna. Vår bedömning är att samverkan fungerar väl men att det finns förbättringsområden. Vi behöver fortsätta att utveckla våra samarbetsformer för hur vi arbetar med utvecklingsprojekt och hur vi möjliggör en bättre insyn i vissa processer. Rutinerna för de utbetalningskontroller som enligt överenskommelsen ska genomföras har på grund av tekniska orsaker inte fungerat som beställt. Vi måste således öka vår förmåga att ställa krav på utbetalningstjänsten och intensifiera diskussionen med Försäkringskassan för att realisera redan beslutade kontroller.

För pensionsrelaterade tjänster kvarstår inom Försäkringskassan drift och förvaltning av vissa systemstöd som är kritiska för att vår verksamhet ska fungera. Försäkringskassan har ett långtgående åtagande att upprätthålla god tillgänglighet och kvalitet i dessa tjänster. För vidareutveckling av tjänster och

systemstöd som är pensionsrelaterade är Pensionsmyndigheten kravställare. I dessa delar har Försäkringskassan åtagit sig att prioritera våra krav och önskemål samtidigt som Försäkringskassans utvecklingsbehov säkras. De pensionsrelaterade tjänsterna är:

- Utbetalning och fordringshantering
- It-tjänster
- Lokalkontor och Serviceplatser (f.d. Samverkanskontor)

För 2010 har Pensionsmyndigheten köpt pensionsrelaterade tjänster för motsvarande 417,4 miljoner kronor.

För icke pensionsrelaterade (administrativa) tjänster är förutsättningarna för samarbetet annorlunda. Utgångspunkt är att samarbetet sker inom ramen för redan etablerade arbetsätt, tjänsteutbud och tjänsteutförning inom Försäkringskassan. Icke pensionsrelaterade tjänster är:

- Ekonomiadministration
- Personaladministration
- Behörighetsadministration och Dataanalys/Logguppföljning
- Intern service
- Detektion/dokumenthantering

För 2010 har Pensionsmyndigheten köpt administrativa tjänster för motsvarande 23,6 miljoner kronor.

Internationellt samarbete

Pensionsmyndigheten har under sitt första verksamhetsår trätt in i ett omfattande internationellt samarbete. Fokus har varit att ge stöd till regeringen i EU- och konventionsarbetet och att bidra på den internationella arenan med våra kunskaper om och erfarenheter av pension och administration.

Pensionsmyndigheten medverkar i regeringens EU-arbete i den kommitté som hanterar tillämpningen av regelverket inom socialförsäkringsområdet, administrativa kommissionen, och dess undergrupper. Nya EU-förordningar om

samordning av socialförsäkringssystemen trädde i kraft i maj. En viktig förändring i regelverket är att från den 1 maj 2012 ska kommunikationen mellan institutioner i medlemsländerna ske elektroniskt. Avsikten är att hantering av ansökningar, beräkning av belopp och utbetalningar av förmåner ska ske betydligt snabbare. Ett omfattande samarbete pågår såväl inom administrativa kommissionen som nationellt mellan berörda myndigheter för att åstadkomma nödvändiga tekniska och administrativa anpassningar.

Elektronisk informationsöverföring vid dödsfall sker redan i dag bilateralt i förhållande till Danmark, Finland, Norge och Tyskland. Under året har Pensionsmyndigheten ingått en överenskommelse om samarbete med USA, och i förhållande till Storbritannien pågår arbete med att ta fram en samarbetsplan. Målet är att informationsutbyte med båda länderna ska kunna starta under 2011.

I regeringens pågående förhandlingar om avtal om social trygghet med Japan respektive Indien har Pensionsmyndigheten medverkat med expertstöd.

Inom det nordiska samarbetet har vi dels lämnat stöd till regeringens arbete med revidering av den nordiska konventionen om social trygghet, dels deltagit i flera arbetsgruppsmöten kopplade till tillämpningen av konventionen.

Vi har blivit medlem i den internationella socialförsäkringsorganisationen ISSA och ingår i ISSA:s europeiska nätverk.

Vi har deltagit med expertis vid internationella konferenser, seminarier och arbetsmöten och har medverkat med presentationer vid tolv tillfällen.

Vi har under året tagit emot 17 internationella besök från tio länder. Det som främst är av intresse är såväl det svenska pensionssystemets konstruktion och finansiering som själva reformarbetet inför införandet. Även den nya organisationen och vårt arbete med pensionsinformation i allmänhet och personliga prognoser i synnerhet väcker intresse.

6 Resultatredovisning inkomstpensionssystemet

Bakgrund till pensionssystemets finansiella ställning Inledning

Pensionsmyndigheten ska årligen göra en samlad redovisning av det inkomstgrundande pensionssystemets finansiella ställning och utveckling enligt förordningen om årlig redovisning (2002:135). Krav på en sådan redovisning uppkom i samband med att regler för den automatiska balanseringen infördes i syfte att säkerställa inkomstpensionssystemets finansiella stabilitet. Reglerna innebär bl.a. att systemets pensionsskuld ska beräknas och ställas i relation till systemets tillgångar. För att skapa en tydlighet och transparens i dessa beräkningar beslutades att de ska publiceras i form av en årlig redovisning av systemets finansiella ställning och utveckling. Denna publikation benämns sedan 2006 Orange Rapport. Av Pensionsmyndighetens regleringsbrev framgår att de delar av denna samlade redovisning som avser inkomst- och tilläggs pension även ska ingå i myndighetens årsredovisning. Därmed ger årsredovisningen en mer fullständig bild av myndighetens verksamhet och ansvarsområde. Jämförelseuppgifter för år före 2010 är hämtade från Orange rapport 2009.

Som framgår under Redovisningsprinciper baseras redovisningen på delvis preliminära uppgifter. De uppgifter som avses är de som beskriver AP-fondernas verksamhet. Det medför att det balanstal som beräknats i denna redovisning är en preliminär uppgift. Balanstalet fastställs av regeringen, baserat på den redovisning som framgår av Orange rapport. Detta balanstal kommer att baseras på fastställda och reviderade uppgifter om AP-fondernas tillgångar.

Redovisningsprinciper

Redovisningen har upprättats i enlighet med 15 kap. 20 § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension (LIP). Av 1 kap. 5a § (LIP) framgår att de redovisade tillgångarna i fördelningsystemet utgörs av avgiftstillgången och värdet av tillgångarna hos Första- Fjärde och Sjätte AP-fonderna. Av 1 kap. 5b § (LIP) framgår hur avgiftstillgången och pensionskulden ska beräknas. Formler för beräkning av inkomstpensionens avgiftstillgång och pensionsskuld återfinns i förordning (2002:780) om beräkning av balanstal.

Redovisningen av inkomstpensionen bygger på data från Pensionsmyndighetens intjänande- respektive utbetalningsregister och uppgifter avseende Första- Fjärde och Sjätte AP-fondens verksamhet, som AP-fonderna lämnar enligt förordning (2002:135). AP-fondernas uppgifter är vid denna årsredovisnings avgivande preliminära och vare sig reviderade eller fastställda. Skillnader i preliminära och senare fastställda och reviderade uppgifter justeras i följande årsredovisning. Genomgående har Pensionsmyndigheten valt att lyfta in jämförelsetal som avser tidigare år från Orange Rapport som tagits fram av Försäkringskassan.

Principer för värdering av tillgångar och skulder

Inkomstpensionens tillgångar och skulder värderas i stort sett endast utifrån verifierbara händelser och transaktioner som föreligger vid värderingstillfället. I beräkningen av pensionskulden är det tvunget att göra vissa avsteg från denna princip. Det framgår i den närmare beskrivningen nedan.

Principen att värdera tillgångar och skulder utan beaktande av framtidsfaktorer har sin grund i att systemets finansiella ställning uteslutande bestäms av förhållandet mellan tillgångar och skulder, det vill säga den kvot som benämns balanstalet.

Sättet att värdera inkomstpensionssystemets tillgångar och skulder utgår från att dessa förändras i samma takt från varje värderingstidpunkt. Samma sak annorlunda uttryckt: värderingsmetoden utgår från att systemets framtida internränta överensstämmer med pensionskuldens framtida värdeförändring, trots att detta endast är säkert om balanseringen är aktiverad. När balanseringen inte är aktiverad kan internräntan både över- och understiga pensionskuldens värdeförändring.

Så beräknas inkomstpensionens tillgångar

Avgiftstillgången värderas med utgångspunkt i hur stor pensionsskuld som bokslutsårets avgiftsinkomst, det vill säga inbetalade pensionsavgifter, skulle kunna finansiera om de förhållanden som råder vid tidpunkten för värderingen vore beständiga. Omsättningstiden visar hur lång tid det i genomsnitt förväntas ta från det att en krona i avgift betalas till systemet tills dess att den pensionsrätt som avgiften givit upphov till utbetalas i form av pension. Att värderingen av avgiftsflödet sker genom att multiplicera årets flöde med omsättningstiden är liktydigt med att avgiftsflödet värderas genom att en förmodad evig ström av avgifter, årligen lika stora som det gångna årets avgifter, diskonteras med en ränta som är ett (1) dividerat med omsättningstiden. Ökar omsättningstiden, sjunker diskonteringsräntan och värdet av avgiftsflödet ökar. Om omsättningstiden i stället sjunker, ökar diskonteringsräntan och värdet av avgiftsflödet sjunker.

För att minska rörligheten i balanstalet, vilket är liktydigt med att minska svängningarna i pensionssystemets årliga resultat, utjämnas det avgiftsflöde som ingår i beräkningen av avgiftstillgången. Utjämnningen följer den som sker i beräkningen av inkomstindex.

AP-fondernas tillgångar värderas till så kallat verkligt värde. För att minska variationen används medelvärdet av de tre senaste årens tillgångar för AP-fonderna när balanstalet beräknas.

Så beräknas inkomstpensionens skulder

Inkomstpensionsskulden till personer som inte börjat ta ut ålderspension värderas till summan av alla försäkrades pensionsbehållningar vid årets utgång. Inkomster intjänade det år redovisningen avser har inte hunnit fastställas när redovisningen görs. Till summan av de försäkrades pensionsbehållningar läggs därför en uppskattning av den pensionsrätt för inkomstpension som tjänats in samma år som redovisningen avser. Skillnaden mellan skattad och fastställd pensionsrätt avräknas i följande årsredovisning.

Pensionsskulden till pensionerade beräknas genom att multiplicera beviljade pensioner (årsbelopp) med det antal år som beloppet förväntas betalas ut. Antalet år diskonteras för att beakta att indexeringen av utbetalda belopp sker med ökningen i inkomstindex minus 1,6 procentenheter. Förväntat antal år med utbetalningar beräknas med utgångspunkt från mätningar av hur länge pensionsbeloppen i Pensionsmyndighetens register betalas ut, så kallade ekonomiska delningstal.

Tilläggs-pensionsskulden till personer som inte börjat ta ut ålderspension beräknas med en försäkringsteknisk metod, som kräver antaganden om framtida ekonomisk och demografisk utveckling. Enligt förordning (2002:135) om årlig redovisning får skulden avseende tilläggs-pension för förvärvsaktiva därför beräknas utifrån vissa antaganden. Tilläggs-pensionsskulden avseende förvärvsaktiva beräknas enligt de grunder som är angivna i propositionen (2000/01:70), Automatisk balansering av ålderspensionssystemet. Dessa innebär att skulden till aktiva beräknas med samma medellivslängd som används för beräkningen av den övriga inkomstpensionsskulden och med ett antagande om två procents årlig tillväxt i inkomstindex. I 2010 års skuldberäkning har vissa förändringar införts i kvalitetshöjande syfte. 2010 års skuldberäkning tar sin utgångspunkt i senaste data för varje individ istället för årskulldata för ett urval av befolkningen.

Finansiell ställning och resultat

Inkomstpension: Balanstal och känslighetsanalys

Tillgångarna i systemet är värdet av framtida pensionsavgifter, kallad avgiftstillgången, och buffertfonden. Avgiftstillgången beräknas genom att inbetalda pensionsavgifter multipliceras med den tid som en krona i genomsnitt förväntas ligga i pensionssystemet, omsättningstiden.

Pensionsskulden består dels av skulden till aktiva, dels av skulden till pensionerade. Skulden till aktiva är summan av slutraden i kontobeskederna i samtliga orange kuvert. Pensionsskulden till de pensionerade är summan av de pensioner som förväntas betalas ut till dagens pensionärer under återstoden av deras liv. Skulden förändras i huvudsak med den årliga indexeringen av pensionskontonas saldon och pensionerna. Indexeringen bestäms av förändringen av genomsnittsinkomsten i Sverige i kombination med balanstalet de år balanseringen är aktiverad.

Inkomstpensionens resultat påverkas av ett stort antal samhällsekonomiska och demografiska faktorer. Kortsiktigt är sysselsättningens utveckling vanligen den viktigaste faktorn, men aktie- och obligationsmarknadernas påverkan på buffertfondens värde har också betydelse, framför allt vid stora förändringar. På lång sikt är demografiska faktorer viktigast.

Balanstalet är ett mått på systemets finansiella ställning, där systemets tillgångar dividerats med systemets skulder. Sedan balanstalet för 2010 beräknas dock buffertfondens värde som medelvärde av fondens marknadsvärde den 31 december de tre senaste åren.

Förändring av tillgångarna 2010. Under 2010 ökade buffertfonden, det vill säga Första- Fjärde och Sjätte AP-fonden, med 68 miljarder kronor, eller 8,2 procent. Buffertfondens positiva avkastning uppgick till 85 miljarder kronor, eller 10,2 procent. 2010 blev precis som 2009 ett år då fondernas utgifter, pensionsutbetalningar och administrationskostnader översteg

Flerårsöversikt

Mdkr	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002
Buffertfonden, medelvärde	810	811	821						
Buffertfonden	895	827	707	898	858	769	646	577	488
Avgiftstillgång	6 575	6 362	6 477	6 116	5 945	5 721	5 607	5 465	5 301
Summa tillgångar	7 469	7 189	7 184	7 014	6 803	6 490	6 253	6 042	5 789
Pensionsskuld	7 367	7 512	7 428	6 996	6 703	6 461	6 244	5 984	5 729
Över-/Underskott	103	-323	-243	18	100	28	9	58	60
Balanstal	1,0024	0,9549	0,9826	1,0026	1,0149	1,0044	1,0014	1,0097	1,0105
Finansiell ställning ¹	1,0139	0,9570	0,9672						

1 Balanstal enligt tidigare definition (t.o.m. år 2007), det vill säga räknat enbart på buffertfondernas marknadsvärde 31 december respektive år.

inbetalda pensionsavgifter till inkomstpensionssystemet. Skillnaden gav ett negativt bidrag på 17 miljarder kronor.

Avgiftstillgången ökade med 213 miljarder kronor, eller 3,3 procent. Ökningen orsakades av både högre avgiftsinkomster och stigande KPI 2010. Omsättningstiden sjönk dock vilket minskade ökningen i avgiftstillgången. Totalt ökade inkomstpensionens tillgångar med 280 miljarder kronor, eller 3,9 procent.

Förändring av pensionsskulden 2010. Pensionsskulden minskade med 145 miljarder kronor, eller 1,9 procent. På grund av balanseringen var såväl indexeringen av skulden till aktiva som till pensionärer negativ, vilket gav en skuldminskning på 165 miljarder kronor. Årets pensionsutbetalningar översteg nyintjänade pensionsrätter och ATP-poäng, inklusive vissa justeringar, vilket bidrog med en ytterligare minskning på 5 miljarder kronor. Skulden till pensionerade påverkas av medellivslängdens förändring. Jämfört med 2009 har en 65-åringens genomsnittliga utbetalningstid (den ekonomiska medellivslängden) ökat med 42 dagar. Den längre förväntade utbetalningstiden medförde en skuldökning på 25 miljarder kronor.

Årets resultat 2010. Årets resultat i inkomstpensionssystemet var 425 miljarder kronor. Pensionssystemets kapitalunderskott på 323 miljarder kronor från 2009 har under året vänt till ett kapitalöverskott om 103 miljarder kronor. Minskningen av skulden och ökade tillgångar har gett ett positivt resultat 2010.

Finansiell ställning 31 december 2010. Den 31 december 2010 var tillgångarna 1,39 procent högre än pensionsskulden. Systemets balanstal för 2012 har beräknats till 1,0024.

Känslighetsanalysen i tabellen nedan visar effekten på balanstalet om en typ av underlag ändras, medan övriga underlag antas vara oförändrad.

Hur påverkas balanstalet av förändringar i underlagen?

Typ av underlag	Förändring i underlag	Förändring av balanstal
Avgiftsunderlag	+1%	+0,6%
Fondavkastning	+10 procentenheter	+0,4%
Pensionsålder	+1 år	+2%
Ålder för inträde på arbetsmarknaden	-1 år	+4%

Inkomstpensionens finansiella ställning

Årets resultat – förändringar i tillgångar och skulder

Mnkr	Not	2010	2009	Förändring
Förändring av fondtillgångar				
Pensionsavgifter	A	205 068	202 712	2 356
Pensionsutbetalningar	B	-220 203	-217 412	-2 791
Avkastning på fonderat kapital		84 741	136 412	-51 671
Administrationskostnader	C	-1 850	-1 730	-120
Summa		67 756	119 982	-52 226

Förändring av avgiftstillgång

Mnkr	Not	2010	2009	Förändring
Värdet av ändring i				
Utjämnad avgiftsinkomst	D	232 117	-114 919	347 036
Utjämnad omsättningstid	E	-19 427	-507	-18 920
Summa		212 690	-115 426	328 116

Förändring av pensionsskuld¹

Mnkr	Not	2010	2009	Förändring
Förändring av pensionsskuld¹				
Nya p-rätter och ATP-poäng	F	-214 709	-213 510	-1 199
Pensionsutbetalningar	B	220 198	217 393	2 805
Indexering	G	164 998	-63 888	228 886
Värdet av ändr i livslängd	H	-25 333	-23 054	-2 279
Uppkomna arvsvinster	I	11 470	11 417	53
Fördelade arvsvinster	I	-13 046	-13 029	-17
Avdrag för adm.kostnader	J	1 404	786	618
Summa		144 982	-83 885	228 867
Årets resultat		425 428	-79 329	504 757

1 Negativ post (-) innebär att pensionsskulden ökar och positiv post () innebär att pensionsskulden minskar med angivet belopp.

Sammanställning av tillgångar och skulder

Mnkr	Not	31 dec 2010	31 dec 2009	Förändring
Tillgångar				
Fondtillgångar		894 825	827 069	67 756
Avgiftstillgång	K	6 574 615	6 361 925	212 690
Summa tillgångar		7 469 440	7 188 994	280 446

Skulder och resultat

Mnkr	Not	2010	2009	Förändring
Skulder och resultat				
Ingående balanserat resultat		-322 698	-243 369	-79 329
Årets resultat		425 428	-79 329	504 757
Utgående balanserat resultat		102 730	-322 698	425 428
Pensionsskuld	L	7 366 710	7 511 692	-144 982
Summa skulder och resultat		7 469 440	7 188 994	280 446

Noter och kommentarer

Belopp i noterna redovisas i miljoner kronor (mnkr) om inte annat anges.

Not A Pensionsavgifter till den allmänna pensionen

Mnkr	Inkomstpension	
Avgifter som går till:	2010	2009
Arbetsgivaravgift under avgiftstaket	91 844	89 537
Egenavgift under avgiftstaket	2 647	2 501
Allmän pensionsavgift	86 171	88 521
Statlig ålderspensionsavgift	23 112	23 632
Regleringar m.m.	1 294	-1 479
Summa	205 068	202 712

Not B Pensionsutbetalningar med mera

Mnkr	2010	2009
Tilläggs pension	182 436	186 954
Inkomstpension	37 762	30 439
Summa pensionsutbetalningar	220 198	217 393
Överföringar till de Europeiska gemenskaperna	5	19
Summa	220 203	217 412

Not C Administrationskostnader

Mnkr	2010	2009
Pensionsmyndigheten/Försäkringskassan	627	544
Skatteförvaltningen m.fl. ¹	402	378
Summa kostnader försäkringsadministrationen	1 029	922
Summa kostnader fondförvaltningen	821	808
Summa	1 850	1 730

1 Inklusive Kronofogdemyndigheten och Konjunkturinstitutet.

Not D Värdet av förändringen i utjämnad avgiftsinkomst

Mnkr	2010	2009
Utjämnad avgiftsinkomst 2010	207 619	-
Utjämnad avgiftsinkomst 2009	-200 300	200 300
Utjämnad avgiftsinkomst 2008	-	-203 918
Förändring av utjämnad avgiftsinkomst	7 319	-3 618
(Utjämnad omsättningstid 2010 + utjämnad omsättningstid 2009)/2	x 31,71436	-
(Utjämnad omsättningstid 2009 + utjämnad omsättningstid 2008)/2	-	x 31,76324
Värdet av förändringen i avgiftsinkomst	232 117	-114 919

Tid avser år.

Tabell A Underlag för beräkning av utjämnad avgiftsinkomst

Mnkr	2010	2009	2008	2007
Pensionsavgifter	205 068	202 712	203 140	190 416
Utjämnad avgiftsinkomst	207 619	200 300	203 918	191 521
KPI, juni	302,97	300,17	302,45	289,95

Not E Värdet av förändringen i utjämnad omsättningstid

	2010	2009
Utjämnad omsättningstid 2010	31,66673	-
Utjämnad omsättningstid 2009	-31,76198	31,76198
Utjämnad omsättningstid 2008	-	-31,76449
Förändring av utjämnad omsättningstid	-0,09525	-0,00251
(Utjämnad avgiftsinkomst 2010 + utjämnad avgiftsinkomst 2009)/2	x 203 960	-
(Utjämnad avgiftsinkomst 2009 + utjämnad avgiftsinkomst 2008)/2	-	x 202 109
Värdet av förändringen i omsättningstid, mnkr	-19 427	-507

Tid avser år.

Tabell A Underlag för beräkning av utjämnad omsättningstid

	2010	2009	2008	2007
Intjänandetid	-	20,82729	20,88140	21,07097
Utbetalningstid	-	10,83025	10,78533	10,69352
Omsättningstid	-	31,65754	31,66673	31,76449
Utjämnad omsättningstid	31,66673	31,76198	31,76449	31,93368

Tid avser år.

Eftersom intjänandetiden inte kan beräknas innan alla pensionsrätter fastställts, är det senaste året för vilket omsättningstiden kan beräknas året före redovisningsåret.

Not F Nya pensionsrätter och ATP-poäng

Mnkr	2010	2009
Skattad pensionsrätt för inkomstpension	196 345	190 809
Skattat värde av intjänad ATP-poäng	7 093	10 439 ¹
Justeringsbelopp, nya pensionsrätter, se tabell A	6 122	6 837
Justeringsbelopp, nya ATP-poäng, se tabell B	5 149	5 425 ¹
Summa	214 709	213 510

1 Rättelse av uppgifter i Orange Rapport 2009. Summeraden påverkas ej.

Till posten Nya pensionsrätter och ATP-poäng har lagts vissa andra belopp som har påverkat pensionsskuldens storlek. Innebörden av dessa justeringsbelopp framgår i följande tabeller.

Tabell A Justeringsbelopp, nya pensionsrätter

Mnkr	2010
Fastställd pensionsrätt för inkomstpension intjänad 2009	192 808
Skattad pensionsrätt för inkomstpension intjänad 2009	-190 809
Justeringar som påverkat pensionsbehållningarna m.m.	-2 849
Ändring i utbetalade belopp	6 972
Summa	6 122

I och med att taxeringen för bokslutsåret inte är slutförd när bokslutet upprättas, kan värdet av intjänad pensionsrätt detta år endast skattas. Justeringar som påverkat pensionsbehållningarna avser justeringar, taxeringsförändringar med mera, se not L tabell A. Ändring i utbetalade belopp avser förändring i inkomstpensionsskulden till pensionerade till följd av andra ändringar i utbetalade belopp än indexering, se not L tabell C.

Tabell B Justeringsbelopp, nya ATP-poäng

Mnkr	2010
Effekt av skillnad mellan antagande avseende 2010 och skattningen 2009 m.m.	3 163
Värdet av övriga inbetalda avgifter avseende ATP ¹	131
Ändring i utbetalade belopp	1 855
Summa	5 149

1 Exklusive värdet av ATP-poäng.

Beloppen avser vissa förändringar i tilläggspensionsskulden, se not L tabell A och C). Av den ATP-poäng som tjänats in under ett år är det enbart en mindre del som kommer att ha betydelse för den framtida pensionen. Den del som beräknas bidra till höjd pension har redovisats i not L tabell B som skattat värde av intjänad ATP-poäng. Emellertid bidrar samtliga pensionsavgifter avseende ATP till en ökning av den beräknade pensionsskulden. Det sista år som ATP-poäng kan tjänas in är 2017. Detta innebär att pensionsavgifterna, med undantag av administrativt betingade diskrepanser, kommer att vara lika stora som tillgodoräknad pensionsrätt först 2018.

Not G Indexering

Mnkr	Aktiva	Pensionerade	Summa
2010			
Inkomstpension, indexering	-114 003	-6 919	-120 922
varav Effekt av inkomstindex	77 603	1 702	79 305
Effekt av balanstal	-191 606	-8 621	-200 227
Tilläggspension, indexering	-18 127	-25 949	-44 076
varav Effekt av inkomstindex	11 782	6 435	18 217
Effekt av balanstal	-29 909	-32 597	-62 506
Effekt av prisindex		213	213
Summa	-132 130	-32 868	-164 998
2009			
Inkomstpension, indexering	-58 238	22 298	-35 940
varav Effekt av inkomstindex	14 325	22 298	36 623
Effekt av balanstal	-72 563		-72 563
Tilläggspension, indexering	-11 273	111 101	99 828
varav Effekt av inkomstindex	2 725	111 101	113 826
Effekt av balanstal	-13 998		-13 998
Effekt av prisindex			
Summa	-69 511	133 399	63 888

Pensionsskulden ändras med förändringen i inkomstindex ifall balanseringen i systemet inte är aktiverad. När balanseringen är aktiverad förändras pensionsskulden i stället med balansindex (med undantag för tilläggspensionsskuld för individer yngre än 65 år). Balansindex består av inkomstindex multiplicerat med det gällande balanstalet. Värdet av indexeringen avser den indexering som påverkat pensionsskulden den 31 december 2010. Pensionsskulden till aktiva 31 december 2010 har förräntats med förändringen i balansindex mellan åren 2010 och 2011. Pensionsskulden till pensionerade samma datum har förräntats med inkomstindex och balansindex årsskiftet 2009/2010. För dem som tagit ut tilläggspension före 65 års ålder indexeras pensionsskulden med förändringen i prisbasbeloppet fram tills de fyllt 65 år.

Not H Värdet av förändringen i medellivslängd

Mnkr	Aktiva	Pensionerade	Summa
2010			
Inkomstpension	-	4 587	4 587
Tilläggspension	3 729	17 017	20 746
Summa	3 729	21 604	25 333

2009

Inkomstpension	-	3 489	3 489
Tilläggspension	4 606	14 959	19 565
Summa	4 606	18 448	23 054

Den livslängd som här avses är den tid som ett genomsnittligt pensionsbelopp antas utbetalas, så kallad ekonomisk livslängd, vilken uttrycks i termer av ekonomiskt delningstal. Inkomstpensionsskulden till aktiva påverkas inte av livslängdsförändringar. Värdet av förändringen i medellivslängd är skillnaden mellan pensionsskulden beräknad med de ekonomiska delningstal som används det år redovisningen avser och pensionsskulden beräknad med de ekonomiska delningstal som användes föregående år.

Not I Uppkomna arvsvinster, fördelade arvsvinster

Mnkr	2010		2009	
	Uppkomna arvsvinster	Fördelade arvsvinster	Uppkomna arvsvinster	Fördelade arvsvinster
Födelseår				
1950 eller tidigare	4 763	6 299	4 615	6 129
1950 eller senare	6 707	6 747	6 802	6 900
Summa	11 470	13 046	11 417	13 029

Pensionsbehållningar efter personer som avlidit (uppkomna arvsvinster) fördelas till de kvarlevande i samma ålder. Fördelningen görs som ett procentuellt påslag på pensionsbehållningen med hjälp av en arvsvinstfaktor. Före det år en årskull fyller 60 år fördelas faktiskt uppkomna arvsvinster. Fördelningen sker med ett års fördröjning. Arvsvinstfaktorerna bestäms således av summa pensionsbehållningar för avlidna i samma ålder. Från och med det år en årskull fyller 60 år fördelas inte de faktiskt uppkomna arvsvinsterna utan i stället de arvsvinster som beräknas uppkomma. Arvsvinstfaktorerna beräknas med utgångspunkt från den mortalitet som SCB observerat för en tidigare period. De beräknade arvsvinsterna för dem som avled under det 60:e levnadsåret eller senare fördelas samma år.

Not J Avdrag för administrationskostnader

Administrationskostnaderna finansieras genom ett procentuellt avdrag från de försäkrades pensionsbehållningar. För att inte belasta yngre årskullar med en oproportionerligt stor kostnad under den tid ATP fasas ut införs kostnadsavdraget successivt. År 2010 finansierades 78 procent av administrationskostnaden med avdrag från pensionsbehållningarna. Kostnadsavdraget ökar med 2 procentenheter per år och först 2021 motsvarar avdraget 100 procent av administrationskostnaden. Avdraget 2010 var 0,0343 procent och summeras till 1404 (786) miljoner kronor.

Not K Avgiftstillgång

Mnkr	2010	2009
Utjämnad avgiftsinkomst	207 619	200 300
Utjämnad omsättningstid	x 31,66673	x 31,76198
Avgiftstillgång	6 574 615	6 361 925
Tid avser år.		

Se not D och E för de värden som använts vid beräkningen av utjämnad avgiftsinkomst och omsättningstid.

Not L Pensionsskuld

Mnkr	Aktiva	Pensionerade	Summa
2010			
Inkomstpension	4 286 921	623 627	4 910 548
Tilläggs pension	511 476	1 944 686	2 456 162
Summa	4 798 397	2 568 313	7 366 710
2009			
Inkomstpension	4 349 343	512 663	4 862 006
Tilläggs pension	652 280	1 997 406	2 649 686
Summa	5 001 623	2 510 069	7 511 692

Pensionsskulden till pensionerade avseende tilläggs pension och inkomstpension beräknas på samma sätt. En årskulls pensionsutbetalningar i december månad multiplicerade med tolv multipliceras med årskullens ekonomiska medellivslängd. Den totala skulden till pensionerade är summan av årskullarnas pensionsskulder. Den ekonomiska medellivslängden uttrycks i form av ekonomiska delningstal. Inkomstpensionsskulden avseende aktiva är summan av alla försäkrades pensionsbehållningar den 31 december 2010 med tillägg för den skattade intjänade pensionsrätten för 2010.

Tilläggs pensionsskulden avseende aktiva kan inte bestämmas direkt utifrån uppgifter ur intjänanderegistret. För att kunna beräkna tilläggs pensionsskulden uppskattas varje individs (avser födda senast 1953) tilläggs pension det år de fyller 65 år. Det beräknade årsbeloppet multipliceras med det ekonomiska delningstal som gäller för 65-åringar det år redovisningen avser. Personer äldre än 65 år som vid beräkningstidpunkten ännu inte tagit ut hela sin pension antas göra det nästföljande år. Nuvärdet av den beräknade pensionsskulden erhålls genom att reducera skulden med individens antagna framtida avgiftsinbetalningar och diskontera med den antagna framtida ökningen i inkomstindex. Vid beräkningen antas snittinkomsten öka med 2 procent per år. Tilläggs pensionsskulden till aktiva minskar successivt och är i princip helt borta 2018.

Tabell A Förklaring av pensionsskuldens förändring, inkomstpension aktiva

Mnkr	2010
Pensionsskuld inkomstpension aktiva 31 dec 2009	4 349 343
Varav skattad pensionsrätt för inkomstpension intjänad 2009	-190 809
Pensionsbehållning 31 dec 2009	4 158 534
Uppkomna arvsvinster, yngre än 60 år ¹	-6 707
Justeringar som påverkat pensionsbehållningarna ²	-249
Ingående pensionsbehållning 2010	4 151 578
Taxeringsförändringar m.m. som påverkat pensionsbehållningarna	-2 600
Fastställd pensionsrätt för inkomstpension intjänad 2009	192 808
Fördelade arvsvinster, 60 år eller äldre	6 299
Fördelade arvsvinster, yngre än 60 år	6 747
Indexering	-114 003
Avdrag för administrationskostnader	-1 404
Uttagen pension	-145 060
Återkallade pensioner	974
Uppkomna arvsvinster, 60 år eller äldre	-4 763
Pensionsbehållning 31 dec 2010	4 090 576
Skattad pensionsrätt för inkomstpension intjänad 2010	196 345
Pensionsskuld inkomstpension aktiva 31 dec 2010	4 286 921

1 Fördelas 2010.

2 Överföringar till de Europeiska gemenskaperna (se not B), justeringar för avlidna, spärrade ärenden med mera.

Tabell B Förklaring av pensionsskuldens förändring, tilläggs pension aktiva

Mnkr	2010
Pensionsskuld tilläggs pension aktiva 31 dec 2009	652 280
Effekt av skillnad mellan antagande avseende 2010 och skattningen 2009 m.m.	3 163
Ingående tilläggs pensionsskuld 2010	655 443
Indexering	-18 127
Skattat värde av intjänad ATP-poäng 2010	7 093
Uttagen pension	-136 793
Värdet av övriga inbetalda avgifter avseende ATP	131
Värdet av förändringen i medellivslängd	3 729
Pensionsskuld tilläggs pension aktiva 31 dec 2010	511 476

Tabell C Förklaring av pensionsskuldens förändring, tilläggs- och inkomstpension pensionerade, 2010

Mnkr	Inkomst pension	Tilläggs pension	Summa
Pensionsskuld pensionerade 31 dec 2009	512 663	1 997 406	2 510 069
Skuld tillkommande från aktiva	144 086 ¹	136 793 ²	280 879
Ändring i utbetalade belopp	6 972	1 855	8 827
Pensionsutbetalningar ³	-37 762	-182 436	-220 198
Indexering	-6 919	-25 949	-32 868
Värdet av förändringen i medellivslängd	4 587	17 017	21 604
Pensionsskuld pensionerade 31 dec 2010	623 627	1 944 686	2 568 313

1 Netto av Uttagen pension och Återkallade pensioner, se tabell A.

2 Se tabell B.

3 Se not B.

Skulden till pensionerade förändras med indexeringen, ökar med livslängden och minskar med de utbetalningar som görs under året. Pensionen kan ändras av orsaker som nyintjänande, ändrat civilstånd (gäller tilläggs pension), taxeringsändringar med mera. Sådana skuldförändringar redovisas som ändring i utbetalade belopp (beloppsändringar). Skulden till pensionerade ökar också med nybeviljade pensioner. Denna skuldökning motsvaras av en minskning av pensionsskulden till aktiva.

Prognos balanstalet

Prognosen av balanstalet baseras på flera olika antaganden, till exempel utvecklingen av inkomstindex, KPI och lönesumman. Därtill har också ett antagande gjorts för utvecklingen av aktiekurserna i Sverige och övriga länder som AP-fonden har medel placerade i, främst USA och EU-länder. Det är nödvändigt att göra ett sådant antagande för att kunna beräkna AP-fondens ställning och därmed balanstalet. Antagandet bör dock inte betraktas som en prognos eftersom det är behäftat med mycket stor osäkerhet, utan ska ses som ett tekniskt antagande. Även två alternativa antaganden har gjorts för kursutvecklingen för att illustrera hur detta antagande påverkar prognosen.

Tabellen nedan redovisar de antaganden som gjorts för några viktiga variabler för 2010–2013, balanstalet 2010 och 2011 samt en prognos för balanstalet för 2012–2015. Några antaganden för 2014 och 2015 redovisas inte eftersom balanstalet för år 2015 baseras på utfallet för år 2013.

Balanstalet beräknas således bli 1,0024 år 2012 och 1,0194 år 2013 i huvudalternativet. År 2014 och 2015 beräknas balanstalet bli något lägre än 1,0.

Det blir ingen skillnad mellan alternativen år 2012 eftersom balanstalet 2012 baseras på utfallet år 2010. Inte heller 2013 blir skillnaden mellan de tre alternativen särskilt stor eftersom ett treårigt medelvärde för AP-fonden ingår i beräkningen. Alternativen skiljer sig åt för bara ett av dessa tre år. Skillnaden mellan alternativen blir större för åren därefter.

Balanstalet beräknas bli högre än 1,0 år 2012 och 2013. Detta skulle innebära att pensionerna dessa år blir uppräknade med mer än vad som motsvarar den vanliga följsamhetsindexeringen, dvs. förändringen av inkomstindex med avdrag för 1,6 procentenheter. År 2014 och 2015 är balanstalet åter lägre än 1,0 i två av alternativen vilket skulle innebära att pensionerna dessa år räknas upp med mindre än vad som motsvarar den vanliga följsamhetsindexeringen.

Prognos balanstalet 2010–2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lönesumme förändring	+3,1	+5,0	+4,2	+4,4		
Förändring av KPI (juni-juni)	+0,9	+2,2	+2,2	+2,6		
Inkomstindex	139,74	142,34	148,10	153,16		
Aktiekursernas utveckling, %						
Huvudalternativ	+13,0	+5,0	+5,0	+5,0		
Optimistiskt alternativ	+13,0	+15,0	+15,0	+15,0		
Pessimistiskt alternativ	+13,0	-5,0	-5,0	-5,0		
Balanstalet, utfall och prognos						
Huvudalternativ	0,9826	0,9549	1,0024	1,0194	0,9979	0,9936
Optimistiskt alternativ	0,9826	0,9549	1,0024	1,0217	1,0032	1,0015
Pessimistiskt alternativ	0,9826	0,9549	1,0024	1,0171	0,9927	0,9864

7 Redovisning av avgiftsbelagd verksamhet med mera

I avsnittet redovisas först avgiftsbelagd verksamhet där Pensionsmyndigheten får disponera intäkterna, därefter redovisas Pensionsmyndighetens intäkter och kostnader fördelade på verksamhetsområden.

Avgiftsbelagd verksamhet där avgiftsintäkterna får disponeras Redovisningen av avgiftsbelagd verksamhet är anpassad till den indelning och struktur som anges i regleringsbrevet. När det gäller avgifter inom premiepensionsområdet lämnas information även om den skuld för uppbyggnad av premiepensionssystemet som ska vara återbetalad år 2018. En del av avgifterna används för att amortera skulden.

Ålderspension med ersättning från AP-fonderna
Enligt 1 kap. 2 § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension ska förvaltningskostnaderna för ålderspension i form av inkomst- och tilläggspension belasta AP-fonderna. Avgiftsintäkterna beslutas årligen av regeringen.

Den stora avvikelsen i årets resultat förklaras av att överföringen från Försäkringskassan blev större än beräknat samtidigt som kostnaderna blivit betydligt lägre än ursprungliga beräkningar. Det låga kostnadsutfallet mot AP-fonderna 2010 beror dels på att den totala kostnadsnivån för Pensionsmyndighetens första verksamhetsår blivit lägre än beräkningarna som föregick myndighetsbildningen, dels på att den verkliga fördelningen mellan finansieringskällorna vägt över mer mot anslagsfinansiering jämfört med den fördelning som gällde vid den ursprungliga medelstildelningen. Denna verkliga omfördelning av kostnadsutfall mot anslagsfinansiering hanterades via regeringsbeslut om extra anslagstilldelning under året.

Ålderspension med ersättning från premiepensionssystemet
Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet ska helt täckas med avgifter som beslutas av regeringen och som tas ut från pensionsspararnas premiepensionskonton avseende administration av premiepensionssystemet (11 kap. 1 § lagen, 1998:674, om inkomstgrundad ålderspension). I avgiftsintäkterna nedan ingår, förutom medel för Pensionsmyndig-

hetens förvaltningskostnad, medel avseende kostnaderna för amortering och ränta för den tidigare uppbyggnaden av premiepensionssystemet samt kostnadsersättningar till andra myndigheter (Skatteverket och Kronofogdemyndigheten). Skulden för uppbyggnaden av premiepensionssystemet kommer att vara slutamorterad 2018.

För 2010 beslutade regeringen om ett avgiftsuttag på 552 416 tkr. Det faktiska uttaget från pensionsspararnas konton blev 553 225 tkr och kan av beräkningstekniska skäl inte exakt motsvara det avgiftsuttag som regeringen beslutar.

Följande tabell beskriver användningen av det faktiska avgiftsuttaget på 553 225 tkr samt ingående och utgående skuld till Riksgälden. Avgiftsuttaget har använts till att finansiera kostnader för förvaltning hos Pensionsmyndigheten, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten för deras arbete med uppbörd m.m. av avgifter till premiepension samt för ränta på skulden. Avgiftsuttaget har även använts till amortering av skulden till Riksgälden.

Nedanstående tabell redovisar resultatområdet på det sätt som det är definierat i regleringsbrevet.

Av tabellen framgår den del av avgiftsuttaget, 491 miljoner kronor, som finansierar kostnader hos Pensionsmyndigheten bestående av förvaltningskostnader och räntekostnader samt amortering av skulden för uppbyggnaden av premiepensionssystemet.

Avgiftsuttagets användning samt skuld till RGK

Tkr	2010
Ingående skuld	-1 485 016
Avgiftsuttag	553 225
Förvaltningskostnad Pensionsmyndigheten ¹	-282 969
Ränta avseende skuld i RGK ¹	-28 438
Ersättning till andra myndigheter	-62 637
Utgående skuld	-1 305 836
Amortering avseende skuld i RGK¹	-179 181

1 Delsumma Pensionsmyndigheten 490 588 tkr, som redovisas i tabellen nedan.

Ålderspension med ersättning från premiepensionssystemet

Tkr	2010	Budget 2010
IB	0	-37 000
Avgiftsintäkter	490 588	489 779
Kostnader inkl. amortering	-490 588	-489 779
Årets resultat	0	0
UB	0	-37 000

Den negativa ingående balansen i budgeten har ställts mot den positiva i nästkommande resultatområde vilket gör att dessa tar ut varandra. IB/UB är därmed noll. Denna teknik används av regeringen i Pensionsmyndighetens regleringsbrev för 2011 varför vi valt att redovisa på samma sätt.

Ålderspension med ersättning från AP-fonderna

Tkr	2010	Budget 2010
IB	89 781	46 957
Avgiftsintäkter	627 287	627 287
Kostnader	-567 568	-671 191
Årets resultat	59 719	-43 904
UB	149 500	3 053

Ingående balans 2010 avser överfört belopp från Försäkringskassan.

Administration för fondinformation/fondförvaltare
Avgifter får tas ut från fondförvaltare för att täcka Pensionsmyndighetens kostnader för registrering av och information om fonder (11 kap. 1 § lagen, 1998:674, om inkomstgrundad ålderspension). Information till pensionsspararna kan till exempel förorsakas av ändringar i fondvillkor och debiteras då fondbolagen.

Utfallet bedöms vara normalt. Kostnaderna är svåra att förutspå eftersom de förorsakas av att fondförvaltare gör faktiska förändringar i sina fondvillkor. Beträffande budgeten så kan konstateras att den varit väl hög 2010. Budgeten i regleringsbrevet för 2010 togs fram av pensionsmyndighetsutredningen och byggde på utfallet från 2008 i PPM:s dåvarande verksamhet.

Administrativ service

Enligt förordning (SFS 2009:1173) med instruktion för Pensionsmyndigheten får uppdrag relaterade till administrativa tjänster för Min Pension i Sverige AB utföras inom ramen för full kostnadstäckning.

Utfallet under 2010 överensstämmer väl med plan. Budgeten i regleringsbrevet för 2010 togs fram av pensionsmyndighetsutredningen och byggde på utfallet från 2008 i PPM:s dåvarande verksamhet.

Tjänsteexport

Pensionsmyndigheten får i enlighet med sin instruktion (SFS 2009:1173) bedriva sådan tjänsteexport som är förenlig med myndighetens uppgifter och verksamhetsområde.

Under 2010 har Pensionsmyndigheten inte utfört någon tjänsteexport.

Fördelning av verksamhetens intäkter och kostnader 2010 på verksamhetsområden (Mnkr)

Kostnaderna avser Pensionsmyndighetens totala förvaltningskostnader. Dessa är fördelade på intäkter av anslag, intäkter från avgifter och övriga intäkter.

Kostnaderna i tabellen, som uppgår till 1 407 miljoner kronor, motsvarar kostnaderna i resultaträkningen. Tabellens kostnader per verksamhetsområde är sedan fördelade på fyra olika slag av intäkter. Det innebär att intäkter i tabellen nedan är lägre än intäkter i resultaträkningen, då det i resultaträkningens intäkter ingår även avgifter huvudsakligen från AP-fonderna som inte utnyttjas 2010, utan utgör ett överskott inom resultatområdet som senare kommer att regleras.

Det bör vidare uppmärksammas att i verksamhetsområde Information ingår även kostnader för kundservice och servicekontor.

Administration för fondinformation/fondförvaltare

Tkr	2010	Budget 2010
IB	0	37 000
Avgiftsintäkter	1 181	5 000
Kostnader	-1 181	-5 000
Årets resultat	0	0
UB	0	37 000

Den positiva ingående balansen i budgeten har ställts mot den negativa i föregående resultatområde vilket gör att dessa tar ut varandra. IB/UB är därmed noll. Denna teknik används av regeringen i Pensionsmyndighetens regleringsbrev för 2011 varför vi valt att redovisa på samma sätt.

Administrativ service

Tkr	2010	Budget 2010
IB	0	0
Avgiftsintäkter	1 199	4 000
Kostnader	-1 199	-4 000
Årets resultat	0	0
UB	0	0

Tjänsteexport

Tkr	2010	Budget 2010
IB	0	0
Avgiftsintäkter	0	100
Kostnader	0	100
Årets resultat	0	0
UB	0	0

Fördelning av verksamhetens intäkter och kostnader 2010 på verksamhetsområden

Verksamhetsområde Mnkr	Verksamhetens kostnader	Intäkter av anslag	Intäkter från AP-fonderna	Intäkter från premiepensionssystemet	Övriga intäkter	Totala intäkter
Ärendehantering och utbetalningar	925	406	391	125	3,5	925
Fondadministration	64	0	0	63	1,2	64
Information	271	108	89	73	1,2	271
Statistik & analys	18	6	4	8		18
PMU	128	32	83	13		128
Summa	1 407	550	568	283	6	1 407

8 Finansiell redovisning

Sammanställning över väsentliga uppgifter

I enlighet med 2 kap. 4 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag redovisas en sammanställning över väsentliga uppgifter från resultaträkning, balansräkning och anslagsredovisning samt uppgifter om låneram, anslagskredit samt vissa nyckeltal.

Tkr	2010
Låneram hos Riksgäldskontoret	
Beviljad låneram	250 000
Utnyttjad låneram	145 764
Varav finansiell leasing	-
Krediter hos Riksgäldskontoret	
Beviljad kredit	1 832 200 ¹
Max utnyttjad kredit (maj)	1 509 000
Beviljad kredit, övriga kreditramar	9 000 000
Maximalt utnyttjad kredit	1 557 887
Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	
Räntekostnader	1 785
Ränteintäkter	-
Totala avgiftsintäkter	
Beräknade enligt regleringsbrev	1 126 166
Utfall	1 121 844
Anslagskredit Pensionsmyndigheten	
Beviljad kredit	17 850
Utnyttjad kredit	0
Anslagskredit övriga anslag	
Beviljad kredit	2 118 620
Utnyttjad kredit	373 686
Anslagssparande	
intecknat för framtida åtaganden	50 247
	-
Anslagssparande övriga anslag	
intecknat för framtida åtaganden	212 873
	-
Totalt gjorda åtaganden	
	-
Tilldelade bemyndiganden Personal	
	-
Antal årsarbetskrafter	954,3
Medelantal anställda	1028
Driftkostnad per årsarbetskraft	
	1 413
Balanserad kapitalförändring, mnkr	
Vid årets början	-
Årets kapitalförändring	
	59 763

1 Beviljad kredit jan-sept var 1 832 200 tkr, därefter 1 484 885 tkr.

Resultaträkning Pensionsmyndigheten

Tkr	Not	2010
Verksamhetens intäkter		
Intäkter av anslag		550 572
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	914 823
Intäkter av bidrag	2	1 132
Finansiella intäkter	3	15
Summa		1 466 542
Verksamhetens kostnader		
Kostnader för personal	4	-465 686
Kostnader för lokaler		-48 045
Övriga driftkostnader	5	-834 433
Finansiella kostnader	6	241
Avskrivningar och nedskrivningar	12-15	-58 900
Summa		-1 406 823
Verksamhetsutfall	28	59 719
Redovisning av premiepensionsverksamheten		
	7	
Premiepensionsverksamhetens försäkringsresultat		1 594 286
Premiepensionsverksamhetens driftkostnader, Pensionsmyndigheten		-282 721
Premiepensionsverksamhetens driftkostnader, andra myndigheter		-62 637
Disposition mot Konsolideringsfond		-1 248 928
Summa		0
Uppbördsverksamhet		
<i>Intäkter</i>		
Allmän pensionsavgift		81 033 333
Statlig ålderspensionsavgift		26 905 606
Summa		107 938 939
Avgår		
Inleverans till AP-fonderna		-104 439 243
Överföring till premiepensionssystemet		-3 499 696
Summa		-107 938 939
Saldo uppbörd		0

Tkr	Not	2010
Transfereringar m.m.		
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		47 170 934
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		59 997
Medel som erhållits från AP-fonderna		220 223 622
Medel finansierats via premiepensionssystemet		1 411 843
Finansiella intäkter	8	31 934
Finansiella kostnader	9	-6 087
Summa		268 892 243
Avsättning till/upplösning av fonder m.m. för transfereringsändamål	10	16 412
Ekonomisk trygghet vid ålderdom		-40 927 757
Ekonomisk trygghet för familjer och barn		-6 243 177
Inkomstpensionen		-220 223 622
Premiepensionssystemet		-1 411 799
Övriga förmåner	11	-102 256
Summa		-268 908 611
Saldo transfereringar	28	44
Årets kapitalförändring	28	59 763

Balansräkning Pensionsmyndigheten

Tkr	Not	31 dec 2010
TILLGÅNGAR		
Immateriella anläggningstillgångar		
Balanserade utgifter för utveckling av IT-system	12	81 312
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	13	14 779
Summa		96 091
Materiella anläggningstillgångar		
Förbättringsutgifter på annans fastighet	14	8 154
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	15	46 446
Summa		54 600
Placeringstillgångar		
Aktier och andelar	16	1 873 996
Obligationer och andra räntebärande papper	17	3 674 071
Övriga lån	18	2 800
Övriga finansiella placeringstillgångar	19	28 651 945
Summa		34 202 812
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk		
Fondförsäkringstillgångar	20	408 523 824
Fordringar		
Kundfordringar		5 448
Fordringar hos andra myndigheter		18 275
Övriga fordringar	21	847 538
Summa		871 261
Periodavgränsningsposter		
Förutbetalda kostnader		14 410
Upplupna bidragsintäkter		268
Övriga upplupna intäkter	22	626 988
Summa		641 666
Avräkning med statsverket		
Avräkning med statsverket	23	22 113 252
Kassa och bank		
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	24	2 176 253
Kassa och bank	25	16 284
Summa		2 192 537
SUMMA TILLGÅNGAR		468 696 043

Tkr	Not	31 dec 2010
KAPITAL OCH SKULDER		
Myndighetskapital		
Statskapital		173
Konsolideringsfond	26	-803 235
Disposition mot konsolideringsfond	26	1 248 928
Balanserad kapitalförändring	27	89 781
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	28	59 763
Summa		595 410
Fonder		
Fonder	10	67 067
Avsättningar		
Avsättning för frivillig pensionsförsäkring	10	501 937
Livförsäkringsavsättning	29	3 288 373
Oreglerade skador	30	143
Övriga försäkringstekniska avsättningar	31	842 557
Övriga avsättningar		1 525
Summa		4 634 535
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk		
Fondförsäkringsåtaganden	32	408 793 238
Skulder m.m.		
Lån i Riksgäldskontoret	33	145 764
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	34	265 897
Övriga krediter i Riksgäldskontoret	35	838 821
Skulder till andra myndigheter		22 297 234
Leverantörsskulder		36 240
Övriga skulder	36	29 031 984
Summa		52 615 940
Periodavgränsningsposter		
Upplupna kostnader	37	1 989 853
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		468 696 043
ANSVARSFÖRBINDELSER		
Tillgångar som tillhör försäkringstagarna och motsvaras av avsättningarna	38	414 044 784

Anslagsredovisning

Utfall för 2010 – redovisning mot anslag

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerade anslagsbelopp	Utnyttjad del av medgivet överskridande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Inkomster	Utgående överföringsbelopp	Not
UTGIFTSOMRÅDE 11										
Ekonomisk trygghet vid ålderdom										
11 01 001 Garantipension till ålderspension										
2 Garantipension till ålderspension		18 147 000	-30 870			18 116 130	-18 233 926		-117 796	A1
11 01 002 Efterlevandepensioner till vuxna										
2 Efterlevandepension till vuxna		15 066 000	-149 285			14 916 715	-15 091 258		-174 543	A2
11 01 003 Bostadstillägg till pensionärer										
2 Bostadstillägg till pensionärer		7 304 000	168 418		-168 418	7 304 000	-7 091 127		212 873	A3
11 01 004 Äldreförsörjningsstöd										
2 Äldreförsörjningsstöd		524 000	-37 050			486 950	-511 446		-24 496	A4
11 02 001 Pensionsmyndigheten										
1 Pensionsmyndigheten – förvaltningsanslag		595 000				595 000	-544 753		50 247	A5
UTGIFTSOMRÅDE 12										
Ekonomisk trygghet för familjer och barn										
12 01 005 Barnpension och efterlevandestöd till barn										
1 Barnpension och efterlevandestöd till barn		951 000	-43 674			907 326	-964 177		-56 851	A6
12 01 007 Pensionsrätt för barnår										
1 Pensionsrätt för barnår		5 279 000				5 279 000	-5 279 000		0	
Summa		47 866 000	-92 461		-168 418	47 605 121	-47 715 687		-110 566	

Finansiella villkor i anslagsredovisningen

Anslag 11 2:1 Pensionsmyndigheten

Anslagspost 1. Pensionsmyndigheten – förvaltningsanslag

Av anslagsposten ska Pensionsmyndigheten betala totalt 32 tkr till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) som abonnemangsvavgift för Rakel. Beloppet ska betalas efter rekvisition från MSB. Bokförda kostnader under 2010 uppgår till 32 tkr.

Övriga bestämmelser enligt regeringsbeslut 2010-12-16

För anslagen 1:1 Garantipension till ålderspension, 1:2 Efterlevandepensioner till vuxna, 1:3 Bostadstillägg till pensionärer, 1:4 Äldreförsörjningsstöd samt 1:5 Barnpension och efterlevandestöd till barn gäller följande villkor:

Av 7 § förordning (2002:782) om ansökan och utbetalning av pension m.fl. förmåner framgår att pension och annan förmån betalas ut genom Försäkringskassan. Pensionsmyndigheten ska månadsvis till Försäkringskassan överföra de medel som behövs för att täcka de utbetalningar som Försäkringskassan gjort för Pensionsmyndighetens räkning. Redovisning mot anslag ska ske på den månad då utbetalningarna till förmånstagarna görs.

Noter och kommentarer till Anslagsredovisningen

Anslagen är ramanslag.

I kolumnen för årets tilldelning enligt regleringsbrev redovisas de belopp som anges i regleringsbrev från socialdepartementet 2009-12-17 om inget annat anges i not.

A1. Regeringsbeslut 2010-11-04 ändrar regeringsbeslut 2009-12-17, -30 870 tkr omdisponeras från anslagsposten 4 inom samma anslag.

A2. Regeringsbeslut 2010-11-04 ändrar regeringsbeslut 2009-12-17, -149 285 tkr omfördelas från anslagsposten 1 inom samma anslag.

A3. Regeringsbeslut 2010-11-04 ändrar regeringsbeslut 2009-12-17, 168 418 tkr omfördelas från anslagsposten 1 inom samma anslag. En indragning har gjorts med 168 418 tkr.

A4. Regeringsbeslut 2010-11-04 ändrar regeringsbeslut 2009-12-17, -37 050 tkr omfördelas från anslagsposten 1 inom samma anslag.

A5. Regeringsbeslut 2010-06-17 ändrar årets tilldelning av medel från 457 500 tkr till 595 000 tkr, anslagskredit medges med 17 850 tkr.

A6. Regeringsbeslut 2010-11-04 ändrar regeringsbeslut 2009-12-17, -43 674 tkr omfördelas från anslagsposten 2 inom samma anslag. Regeringsbeslut 2010-12-16 ändrar regeringsbeslut 2009-12-17, anslagskredit medges med 66 570 tkr.

Försäkringskassan administrerar statlig fordran avseende utbetalda förmåner för Pensionsmyndighetens räkning. Enligt uppgift från Försäkringskassan genomför de en utredning avseende de redovisningsprinciper som tillämpas vid myndighetens fordringshantering. Utredningen beräknas vara klar 2011-05-31.

Om utfallet av utredningen blir att redovisningsprinciperna ska korrigeras leder detta till en engångsvis anslagsbelastning motsvarande fordransbelopp som per 2010-12-31 högst uppgår till 31 101 tkr avseende 11 01 001 ap.2 Garantipension till ålderspension, 9 801 tkr avseende 11 01 002 ap.2 Efterlevandepensioner till vuxna, högst 101 950 tkr avseende 11 01 003 ap.2 avseende Bostadstillägg till pensionärer samt 794 tkr avseende 12 01 005 ap.1 Barnpension och efterlevandestöd till barn. För samtliga anslag ryms eventuellt belopp som ska anslagsavräknas inom prognostiserat utnyttjande av medgiven anslagskredit för budgetåret 2011.

Utnyttjade anslagskrediter – anslag

Tkr		Beviljad kredit	Utnyttjad kredit
11 1	1 Garantipension till ålderspension, anslagspost 2	907 350	117 796
11 1	2 Efterlevandepensioner till vuxna, anslagspost 2	753 300	174 543
11 1	4 Äldreförsörjningsstöd, anslagspost 2	26 200	24 496
12 1	5 Barnpension och efterlevandestöd till barn, anslagspost 1	66 570	56 851
Summa		1 753 420	373 686

Utfall för 2010 – redovisning mot inkomsttitel

Tkr		Utgifter	Inkomster	Nettoinkomst
Allmän pensionsavgift				
9111	Fysiska pers inkomstskatt, allmän pensionsavg	-81 033 333		-81 033 333
9262	-avgifter		81 033 333	81 033 333
	-utbetalning till AP-fonderna	-81 033 333		-81 033 333
	Summa Allmän pensionsavgift	-162 066 666	81 033 333	-81 033 333
Statliga ålderspensionsavgifter				
9251	Ålderspensionsavgift		26 905 606	26 905 606
	-utbetalning till AP-fonderna	-23 405 910		-23 405 910
	-utbetalning till RGK/premiepensionssystemet	-3 499 696		-3 499 696
	Summa Statliga ålderspensionsavgifter	-26 905 606	26 905 606	0
Totalt inkomsttitlar		-188 972 272	107 938 939	-81 033 333

Finansieringsanalys

Tkr	Övertagna balanser från PPM	2010
Drift		
Kostnader (not 39)		-1 347 898
Finansiering av drift		
Intäkter av anslag		550 572
Intäkter av avgifter och andra ersättningar		914 823
Intäkter av bidrag		1 132
Övriga intäkter		15
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av drift</i>		<i>1 466 542</i>
Ökning (-) av kortfristiga fordringar	-23 827	-6 333
Ökning (+) av kortfristiga skulder	43 171	159 198
Från Försäkringskassan övertagna medel avseende resultatområdet administration av ålderspension med ersättning från AP-fonderna		89 781
Kassaflöde från drift	19 344	361 290
Investeringar		
Investeringar i immateriella tillgångar	-40 493	-91 013
Investeringar i materiella tillgångar	-16 505	-61 606
<i>Summa investeringsutgifter</i>	<i>-56 998</i>	<i>-152 619</i>
Finansiering av investeringar		
Lån från Riksgäldskontoret	56 806	144 890
- amorteringar		-55 932
Statskapital utan avkastningskrav		173
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0
Inlösen av finansiella anläggningstillgångar		0
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar</i>	<i>56 806</i>	<i>89 131</i>
Förändring av kortfristiga skulder		2 189
Kassaflöde till investeringar	-192	-61 299
Premiepensionssystemet		
Förändring placeringstillgångar	-370 025 590	-72 139 446
Minskning (+) av kortfristiga fordringar	-1 459 210	2 492
Förändring försäkringstekniska avsättningar	342 913 870	70 010 441
Kredit rörelsekapital i Riksgäldskontoret	700 000	-50 000
Ökning (+) av kortfristiga skulder	29 578 482	1 392 054
Från Premiepensionmyndigheten övertagen konsolideringsfond	-756 714	-46 521
Disposition mot konsolideringsfond	-	1 248 928
Kassaflöde från premiepensionssystemet	950 838	417 948

Tkr	Övertagna balanser från PPM	2010
Uppbördsverksamhet		
Intäkter av uppbörd		107 938 939
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		0
<i>Inbetalningar i uppbördsverksamhet</i>		<i>107 938 939</i>
<i>Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet</i>		<i>-107 938 939</i>
Kassaflöde till uppbördsverksamhet		0
Transfereringsverksamhet		
Lämnade bidrag		-268 892 199
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		22 155 618
Förändring av fond		387
Förändring av avsättning för frivillig pensionsförsäkring		7 093
<i>Utbetalningar i transfereringsverksamhet</i>		<i>-246 729 101</i>
Finansiering av transfereringsverksamhet		
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		47 170 934
Medel som erhållits från andra myndigheter för finansiering av bidrag		59 997
Medel som erhållits från AP-fonden för finansiering av bidrag		220 223 622
Medel finansierats via premiepensionssystemet		1 411 843
Finansiella intäkter och kostnader, netto		25 847
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet</i>		<i>268 892 243</i>
Kassaflöde från transfereringsverksamhet		22 163 142
Förändring av likvida medel	969 990	22 881 081
Specifikation av förändring av likvida medel		
Likvida medel vid årets början		0
Ökning (+) av kassa och bank	6 967	9 317
Ökning (+) av tillgodohavande RGK	963 023	758 512
Ökning (+) av avräkning med statsverket	-	22 113 252
<i>Summa förändring av likvida medel</i>	<i>969 990</i>	<i>22 881 081</i>
Likvida medel vid årets slut	969 990	22 881 081

För att få en mer rättvisande bild av förändring av likvida medel 2010 redovisas övertagna balanser från Premiepensionsmyndigheten i särskild kolumn. Därutöver redovisas övertagna medel från Försäkringskassan avseende administration av ålderspension på särskild rad i driftavsnittet. Övertagen fond respektive avsättningar för frivillig pensionsförsäkring ingår i de belopp som redovisas på särskilda rader i transfereringsavsnittet. Övertagna anläggnings-tillgångar från Premiepensionsmyndighetsutredningen och från Försäkringskassan ingår i årets investeringar i investeringsavsnittet.

Tilläggsupplysningar och noter

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är i huvudsak upprättad enligt bestämmelserna i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Nedan anges undantag från dessa och från vissa andra ekonomiadministrativa regler. Som en konsekvens av undantag och särskilda krav från regeringen så avviker de finansiella dokumenten i vissa fall från de uppställningar som Ekonomistyrningsverket har föreskrivit. Eftersom 2010 är myndighetens första verksamhetsår lämnas inte några jämförelsetal, dvs. för varje post i balansräkningen, resultaträkningen, finansieringsanalysen samt noter anges inte några belopp för motsvarande period närmast föregående räkenskapsår.

Vi upprättande av årsredovisning krävs det att Pensionsmyndigheten gör uppskattningar och bedömningar. Dessa bygger på erfarenhet, antaganden samt rimliga uppskattningar. De bedömningar som gjorts vid tillämpning av redovisningsreglerna framgår under respektive avsnitt nedan. Ett område som är speciellt komplext och där uppskattningar och bedömningar är av avgörande betydelse är livförsäkringsavsättningar.

Undantag från ekonomiadministrativa regelverket

Pensionsmyndigheten har enligt sitt regleringsbrev följande undantag från det generella ekonomiadministrativa regelverket:

- Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet undantas från bestämmelserna om över- och underskott i 23 § kapitalförsörjningsförordningen (1996:1188).
- Värdering av placeringstillgångar (och motsvarande skulder) ska ske enligt bestämmelserna i lag (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd.
- Inkomstpensionens finansiella ställning och utveckling ska redovisas i ett särskilt avsnitt i resultatredovisningen.
- Premiepensionsverksamheten ska redovisas i ett separat avsnitt i resultaträkningen som ska utgöra ett sammandrag av resultaträkningen enligt bestämmelserna i lag (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd.
- Pensionsmyndighetens delårsrapport ska kompletteras med en särskild redovisning för premiepensionsverksamheten enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag.

Redovisningsprinciper i förhållande till tidigare

I huvudsak har Pensionsmyndigheten övertagit de redovisningsprinciper som gällde hos Försäkringskassan och Premiepensionsmyndigheten för den verksamhet och de bokföringsposter som förts över från dessa myndigheter.

Placeringstillgångar som avser frivillig pensionsförsäkring och sjömanspension och som övertagits från Försäkringskassan, redovisas emellertid till marknadsvärde i stället för till det lägsta av marknadsvärde och bokfört värde. Beloppsgräns avseende maskiner, inventarier m.m. av mindre värde har anpassats till Ekonomistyrningsverkets allmänna råd till 5 kap. 1 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Överlåtelse av tillgångar och skulder till Pensionsmyndigheten
Pensionsmyndigheten har vid myndighetsstarten övertagit Premiepensionsmyndighetens samtliga tillgångar och skulder till det bokförda värde som redovisats hos den avlämnande myndigheten. Detsamma gäller tillgångar och skulder som övertagits från Försäkringskassan respektive från Pensionsmyndighetsutredningen (S2008:05). För anläggningstillgångar har avlämnande myndighets avskrivningsplan övertagits.

Värdering av immateriella anläggningstillgångar

Egenutvecklade IT-system samt inköpt programvara redovisas som immateriella anläggningstillgångar utifrån bestämmelserna i 5 kap. 2 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag. Avskrivning påbörjas då tillgången är färdigställd och kan börja användas. Tillgångarna skrivs av linjärt under den bedömda ekonomiska livslängden. Normalt tillämpas 5 års avskrivningstid men i några fall har en avskrivningstid på 3 år bedömts vara mer rimlig.

Värdering av materiella anläggningstillgångar

Tillgångar med ekonomisk livslängd överstigande tre år och med ett anskaffningsvärde överstigande 21 200 kronor redovisas som materiella anläggningstillgångar. Inventarier som har ett funktionellt samband med varandra bedöms som en fungerade enhet och aktiveras om de tillsammans överstiger 21 200 kronor. Större anskaffningar av likartade tillgångar redovisas som anläggningstillgångar även om respektive tillgång är av mindre värde.

Avskrivningar görs linjärt under tillgångarnas ekonomiska livslängd. För maskiner och inventarier tillämpas som huvudregel 5 års avskrivningstid, vilket bedömts motsvara genomsnittlig ekonomisk livslängd. För IT-utrustning tillämpas 3–5 års avskrivningstid. För förbättringsutgifter på annans fastighet sätts den ekonomiska livslängden med utgångspunkt i hyreskontraktets löptid.

Försäkringsavtal och investeringsavtal – klassificering

Hur avtalen med försäkringstagarna är utformade påverkar redovisningen av premiepensionsverksamheten. Det är särskilt indelningen i försäkringsavtal respektive investeringsavtal som är relevant.

Försäkringsavtal är avtal med försäkringstagare som medför en betydande försäkringsrisk för Pensionsmyndigheten. Traditionell försäkring har klassificerats som försäkringsavtal.

För försäkringsavtal redovisas en skuld för avtalade förmåner som förväntas uppstå i framtiden. Skulden motsvarar summan av det diskonterade värdet av förväntade förmånsutbetalningar och administrativa utgifter. Skulden för försäkringsavtal diskonteras enligt vedertagna aktuariella metoder (se avsnitt om livförsäkringsavsättning).

Premier för försäkringsavtal redovisas som premieinkomst i resultaträkningen när de inkommer. Utbetalningar av försäkringsersättningar redovisas i resultaträkningen när utbetalningarna verkställs. Positivt resultat i traditionell försäkring tillförs konsolideringsfond inom eget kapital. Återbäring tilldelas från konsolideringsfonden och utbetalningar redovisas därmed direkt i eget kapital. Avgifter som debiteras redovisas som förändring av livförsäkringsavsättningen i resultaträkningen.

Investeringsavtal är avtal med försäkringstagare som inte medför någon betydande försäkringsrisk för Pensionsmyndigheten. Fondförsäkring har klassificerats som investeringsavtal.

Investeringsavtal är finansiella förbindelser vars verkliga värde är beroende av de underliggande finansiella tillgångarnas verkliga värde. De underliggande tillgångarna och tillhörande skulder värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Det verkliga värdet på de finansiella skulderna fastställs med hjälp av de aktuella värden som speglar det verkliga värdet på de finansiella tillgångarna till vilka de finansiella skulderna är hänförliga på balansdagen.

Belopp som erhållits från och betalas till innehavare av investeringsavtalen redovisas över balansräkningen som insättning eller uttag. Avgifter som debiteras för förvaltning av investeringsavtal intäktsförs. Värdeförändringar avseende investeringsavtal redovisas i resultaträkningen som förändring i andra försäkringstekniska avsättningar. Värdeförändringar på motsvarande tillgång redovisas under rubriken realiserade vinster eller förluster på placeringstillgångar, kapitalavkastning intäkter och kapitalavkastning kostnader.

Premieinkomst

För premiebetalningar tillämpas kontantprincipen. I beloppet ingår återköp av negativa pensionsrätter. Placering av intjänade pensionsrätter sker i december varje år. Vid ändrad taxering fastställs en ny pensionsrätt. I vissa fall kan den ändrade pensionsrätten vara negativ och minska pensionsspararens kontoinnehav.

Avgifter för fond- och traditionell försäkring

Avgiftsuttaget på pensionspararnas genomsnittliga tillgodohavande beräknas per den 31 januari, 28 februari, 31 mars och

30 april. Genom att det finns ett tak betalar ingen pensionsparare mer än 125 kronor per år i administrationsavgift för 2010. Enligt lag (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension ska administrationsavgifterna bestämmas så att de beräknas täcka det aktuella årets kostnader med skäligen fördelning mellan pensionspararna.

Finansiella tillgångar och finansiella skulder

Varje finansiellt instrument har klassificerats i en av följande kategorier:

- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen
- Investeringar som hålls till förfall
- Kundfordringar
- Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen
- Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde

Klassificeringen av finansiella instrument i olika kategorier utgör grunden för hur varje finansiell tillgång och finansiell skuld värderas i balansräkningen samt hur förändringen i dess värde bokförs. Omräkning av tillgångar och skulder i utländsk valuta har skett till balansdagens valutakurs.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen vid första redovisningstillfället, avser placeringar i aktiefonder och räntefonder som ingår i förvaltningen av den traditionella försäkringen och placering i fondförsäkrings-tillgångar. I handelslagret ingår finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde och som innehas för handelsändamål.

Placeringstillgångar redovisas per affärsdagen, det vill säga vid den tidpunkt då de väsentliga riskerna och rättigheterna övergår mellan parterna. Aktier och andelar, obligationer och andra räntebärande värdepapper samt fondförsäkrings-tillgångar värderas till verkligt värde, dvs. fondandelarnas inlösenpris.

I posten aktier och andelar respektive i obligationer och andra räntebärande värdepapper, redovisas Pensionsmyndighetens handelslager. Enligt Pensionsmyndighetens handelsmodell är handelslagret motpart till pensionspararnas samtliga transaktioner. Det redovisade innehavet i handelslagret består därvid av två delar; Pensionsmyndighetens eget innehav av fondandelar och pågående handel. Pensionsmyndighetens eget innehav regleras av de gränsvärden som har åsatts för varje fond. Innehavet påverkas förutom av interna riktlinjer för innehavets storlek även av pågående handel.

Investeringar som hålls till förfall

Övriga finansiella placeringstillgångar hålls övervägande till förfall och avser inbetalda preliminära avgiftsmedel placerade i statsobligationer och likvida medel hos Riksgälden. Värdepapper i denna kategori är noterade och redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Det upplupna anskaffningsvärdet är det diskonterade nuvärdet av framtida betalningar där diskonteringsräntan utgörs av den effektiva räntan vid anskaffningstidpunkten. Nettoavkastningen för förvaltningen av övriga finansiella placeringstillgångar redovisas ej via resultaträkningen utan förs direkt mot övriga finansiella placeringstillgångar respektive övriga skulder i balansräkningen.

Enligt fastställda riktlinjer av styrelsen kan även räntebärande värdepapper som har längre löptider användas i återköpstransaktioner, så kallade repor. Med återköpstransaktioner avses avtal där parterna samtidigt har kommit överens om försäljning samt återköp av ett visst värdepapper till ett i förväg bestämt pris. Värdepapper som lämnas eller mottas värderas till upplupet anskaffningsvärde. Lämnat värdepapper redovisas som ställd säkerhet och mottagen säkerhet i form av att likvida medel upptas som skuld i balansräkningen. Handel med återköpstransaktioner möjliggör en ökad avkastning. Denna avkastning redovisas ej över resultaträkningen.

Kundfordringar- och avsättning för osäkra fordringar

Kundfordringar redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Kundfordringar avser fakturafordringar och fordringar på fondföretag där likvid förväntas inflyta på fastställd förfallodag. Dessutom ingår likvida medel i bank. Likvida medel i utländsk valuta värderas till balansdagens köpkurs via resultaträkningen. Fordringar på förvaltningsavgifter som inte är fakturerade, inom premiepensionssystemet, värderas till det värde som förväntas inflyta.

Försäkringskassan sköter under en övergångsperiod, 2010 och 2011, fodringshanteringen avseende de återkrav som Pensionsmyndigheten beslutat om. Överenskommelsen med Försäkringskassan ingår i lag (2009:986) med anledning av inrättande av Pensionsmyndigheten. När belopp som avser återkrav för Pensionsmyndighetens räkning återbetalas till Försäkringskassan överförs det till Pensionsmyndigheten.

Fordringar på pensionssparare uppkommer när en fastställd negativ pensionsrätt överstiger en pensionssparares tillgångar. Fordringarna avskrivs direkt via resultaträkningen. Värdet i balansräkningen är upptaget till noll kronor. När en positiv pensionsrätt fastställs regleras fordran. Vid dödsfall blir fordran utan värde och är därmed en konstaterad kreditförlust.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Finansiella skulder avseende investeringsavtal i fondförsäkring värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Fondförsäkringsåtagandena är i huvudsak knutna till fondandelar. Här ingår även medel under pågående byte av fonder. Avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk utgörs av inlösenvärdet av fondandelar hänförliga till gällande försäkringar och medel som ännu inte omvandlats till fondandelar.

Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde

Finansiella skulder till upplupet anskaffningsvärde består av skulder avseende ej fastställda avgiftsmedel, ej likviderade värdepappersaffärer, och förvaltningsavgifter att fördela till pensionssparare.

Pensionsmyndigheten har en räntekontokredit för rörelsekapitalbehov samt låneram för anläggningstillgångar hos Riksgälden. Under uppbyggnadsskedet och fram till år 2018 finansieras premiepensionsverksamheten genom en kombination av avgiftsuttag och räntekontokredit för rörelsekapitalbehov hos Riksgälden. År 2018 planeras hela den utnyttjade räntekontokrediten vara amoterad. Dessutom finns en särskild kredit hos Riksgälden som används vid behov av likviditet i fondhandeln. Lånen värderas till upplupet anskaffningsvärde. Räntekostnaderna för lånen periodiseras månadsvis och kapitaliseras kvartalsvis.

Livförsäkringsavsättning

Livförsäkringsavsättningen för den traditionella försäkringen bestäms för varje försäkring som kapitalvärdet av återstående garanterade utbetalningar. Värdet beräknas med antaganden om framtida avkastning, livslängder och driftkostnader. Avkastningen utgörs av marknadsräntan på statsobligationer med olika löptid. Antaganden om livslängder baseras på SCB:s befolkningsprognos för år 2009. Driftkostnaderna uppskattas som prognoser för den del av Pensionsmyndighetens driftkostnader som avser den traditionella försäkringsrörelsen. Detta sammantaget innebär att garanterade åtaganden i traditionell försäkring har värderats betryggande enligt vedertagna aktuariella metoder. Inbetalda premier redovisas som engångspremier och höjer det garanterade beloppet.

Vid bestämning av garanterade belopp inom Pensionsmyndighetens traditionella försäkringsrörelse görs följande antaganden beträffande framtida avkastning på tillgångarna, driftkostnader samt livslängder för de försäkrade.

- Den framtida årliga avkastningen antas vara 0,0 procent. Detta innebär att Pensionsmyndigheten utlovar pensions-spararna att minst få tillbaka insatta medel i nominella termer (vid förväntad livslängd) och att all avkastning där-utöver tillfaller den försäkrade i form av ett tilläggsbelopp.
- Den årliga driftskostnaden antas vara 0,1 procent av försäkringskapitalet. Pensionsmyndigheten har beslutat att ta ut samma årliga avgift för den traditionella försäkringsrörelsen som för fondförsäkringsrörelsen. Den verkliga kostnaden är för närvarande högre, men långsiktigt beräknas den understiga 0,1 procent.
- Antaganden om livslängd är baserade på SCB:s prognoser från år 2009 där värden för personer födda 1946 valts. Prognosen omfattar tre scenarier: hög, medel och låg dödlighet. För att få en viss säkerhetsmarginal har Pensionsmyndigheten valt lågalternativet och dödligheten säkerhetsbelastas även genom att minskas med 10 procent. Med utgångspunkt från andelen kvinnor och män i dagens befolkning och prognoser om framtida livslängder för kvinnor respektive män, har beräknats hur andelen kvinnor och män förändras över tiden. Med dessa andelar som vikter har en könsneutral dödlighetsfunktion beräknats. Förväntade återstående livslängder i antal år för olika åldrar för de olika livslängdsantagandena ges i följande tabell.

Ålder	Livslängder fr.o.m. 2010	Livslängder t.o.m. 2009	Livslängder t.o.m. 2007-03	Livslängder t.o.m. 2004
61	26,78	26,49	26,17	24,95
65	23,48	23,21	22,89	21,46
70	19,48	19,25	18,97	17,34
75	15,72	15,56	15,34	13,57
80	12,30	12,21	12,07	10,24
85	9,33	9,31	9,26	7,44
90	6,95	6,99	7,02	5,25

Avsättning för oreglerade skador

Avsättning för oreglerade skador utgörs av pensionsbelopp, inklusive tilldelad återbäring, som förfallit till betalning men som ännu inte har utbetalts.

Övriga försäkringstekniska avsättningar

I övriga försäkringstekniska avsättningar ingår medel som förfallit vid dödsfall inom fondförsäkring men ännu inte fördelats som arvsvinst och minskningsmedel, vilka härrör från den avgift som dras då pensionspararen väljer att överföra pensionsrätt till maka/make/registrerad partner. Minskingsmedlen ska sedan fördelas på pensionspararkollektivet i likhet med arvsvinst. Dessutom ingår avkastningen på dödsfallskapital och minskningsmedel i övriga försäkringstekniska avsättningar.

Noter

Belopp i noterna redovisas i tusentals kronor (tkr) om inte annat anges.

Resultaträkning

Not 1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Tkr	2010
Administrationsersättning från AP-fonderna	627 287
Administrationsersättning från premiepensionssystemet	282 758
Administrationsersättning för sjömans- och frivillig pension m.m.	2 140
Intäkter från fondbolag avseende information om fonder	1 181
Administrationsersättning från Min Pension	1 199
Ersättning enligt 4 § avgiftsförordningen	258
Summa	914 823

Not 2 Intäkter av bidrag

Tkr	2010
Bidrag från Arbetsförmedlingen	1 012
Bidrag från Försäkringskassan	120
Summa	1 132

Not 3 Finansiella intäkter

Tkr	2010
Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	0
Valutakursvinster	15
Summa	15

Not 4 Kostnader för personal

Tkr	
Lönekostnader exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier m.m	-314 108
Övriga kostnader för personal	-151 578
Summa	-465 686

Not 5 Övriga driftskostnader

Tkr	2010
Köpta tjänster från Försäkringskassan	-463 215
Konsulter	-180 363
varav aktivering vid utveckling av anläggningstillgång	31 755
Porto	-49 479
Övrigt	-173 131
Summa	-834 433

Köpta tjänster från Försäkringskassan avser exempelvis IT-tjänster, kostnader för samverkans- och servicekontor, kontorsservice, scanning, m.m. Konsultkostnaderna är väsentliga med anledning av att myndigheten befunnit sig i en uppstartsfas. En del konsulter har medverkat i utvecklingsprojekt som utgör immateriella tillgångar i balansräkningen, dvs. aktiverats. Portokostnader avser kostnader för utskick av information samt s.k. PIN-koder.

Not 6 Finansiella kostnader

Tkr	2010
Räntekostnader avseende lån i Riksgälden	-202
Ränta på räntekonto i Riksgälden	779
Övriga finansiella kostnader	-336
Summa	241

Myndigheten disponerar en räntekontokredit som totalt sett har en räntekostnad på 1 785 tkr. Denna ränta har omfördelats internt efter hur verksamheten är finansierad; finansiering genom AP-fonderna och anslag har erhållit en intäktsränta på 779 tkr medan finansiering genom premiepension har en kostnadsränta på 2 564 tkr.

Not 7 Redovisning av premiepensionsverksamheten

Se särskild resultaträkning för premiepensionsverksamheten, sid 82.

Not 8 Finansiella intäkter avseende transfereringar

Tkr	2010
Räntointäkter från obligationer m.m.	24 679
Valutakursvinster	3 974
Övriga finansiella intäkter	3 281
Summa	31 934

Not 9 Finansiella kostnader avseende transfereringar

Tkr	2010
Valutakursförluster	-6 108
Övriga finansiella kostnader	21
Summa	-6 087

Not 10 Avsättningar till/upplösning av fonder m.m. för transfereringsändamål

Tkr	2010
Fonden för sjömanspension	
Ingående balans	-65 067
Årets utbetalningar till försäkrade	683
Värdeförändring	-3 094
Avsättning till fonden för sjömanspension	-2 411
Administrationskostnad	411
Utgående balans	-67 067

Avsättning för frivillig pensionsförsäkring	
Ingående balans	-522 481
Årets utbetalningar till försäkrade	41 576
Värdeförändring	-22 753
Upplösning av avsättning till frivillig pensionsförsäkring	18 823
Administrationskostnad	1 721
Utgående balans	-501 937

Not 11 Övriga förmåner

Tkr	2010
Efterlevandelivräntor m.m.	-59 997
Frivillig pension	-41 576
Sjömanspension	-683
Summa	-102 256

Balansräkning**Not 12 Balanserade utgifter för utveckling**

Tkr	31 dec 2010
IB anskaffning/överfört från Premiepensionsmyndigheten	153 009
Årets anskaffningar, Pensionsmyndighetsutredningen	34 409
Årets anskaffningar, Pensionsmyndigheten	40 095
Årets utrangeringar/nedskrivningar	-16 701
UB anskaffningsvärde	210 812
IB ackumulerade avskrivningar/överfört från Premiepensionsmyndigheten	113 715
Årets avskrivningar	15 778
Årets utrangeringar/avskrivningar	7
UB ackumulerade avskrivningar	129 500
Bokfört värde	81 312

De balanserade utgifterna för utveckling, s.k. immateriella tillgångar, avser främst olika ärendehanteringssystem och system för information via webben. Värdet på pågående utvecklingsprojekt, dvs. ännu inte driftsatta system, uppgår till 12 000 tkr. Årets utrangeringar/nedskrivningar avser nästan helt IT-systemet 2K - kompletterande kanaler. Systemet har överfört från Premiepensionsmyndigheten till fullt anskaffningsvärde 16 632 tkr. Tillgången skrivs ner helt och utrangeras då det är tveksamt om systemet kommer att kunna användas. Det uppdrag som regeringen lämnat till Pensionsmyndigheten tyder på att andra lösningar än de som tidigare tagits fram behöver utvecklas. Det blir då osäkert om den hittillsvarande lösningen kommer att ha något värde i detta sammanhang.

Not 13 Rättigheter och andra immateriella tillgångar

Tkr	31 dec 2010
IB anskaffning / överfört från Premiepensionsmyndigheten	2 579
Årets anskaffningar via Pensionsmyndighetsutredningen	10 327
Årets anskaffningar, Pensionsmyndigheten	5 932
UB anskaffningsvärde	18 838
IB ackumulerade avskrivningar / överfört från Premiepensionsmyndigheten	1 130
Årets avskrivningar	2 929
UB ackumulerade avskrivningar	4 059
Bokfört värde	14 779

Not 14 Förbättringsutgifter på annans fastighet

Tkr	31 dec 2010
IB anskaffning/överfört från Premiepensionsmyndigheten	1 029
Årets anskaffningar, Pensionsmyndighetsutredningen	5 556
Årets anskaffningar, Pensionsmyndigheten	3 363
UB anskaffningsvärde	9 948
IB ackumulerade avskrivningar	255
Årets avskrivningar	1 538
UB ackumulerade avskrivningar	1 794
Bokfört värde	8 154

Not 15 Maskiner, inventarier och installationer m.m.

Tkr	31 dec 2010
IB anskaffning / överfört från Premiepensionsmyndigheten och Försäkringskassan	6 775
Årets anskaffningar via Pensionsmyndighetsutredningen	30 574
Årets anskaffningar, Pensionsmyndigheten	49 351
UB anskaffningsvärde	86 700
IB ackumulerade avskrivningar / överfört från Premiepensionsmynd. och Föräkringskassan	18 308
Årets avskrivningar	21 946
UB ackumulerade avskrivningar	40 254
Bokfört värde	46 446

Not 16 Aktier och andelar

Tkr	31 dec 2010
Värdepappersfonder	
IPM RAFI Emerging Markets fund	277 953
SPP Aktieindexfond Global Sustainability	456 412
Gartmore Global Focus Fund A1	292 984
State Street SRI World Index	638 656
Carnegie World Wide Ethical	164 840
Handelslager aktiefonder	43 151
Utgående balans	1 873 996

Not 17 Obligationer

Tkr	31 dec 2010
Värdepappersfonder	
Kammarkollegiets räntekonsortium	3 112 147
Statsobligationer	40 977
Hypoteksobligationer	474 834
Övriga obligationer	31 726
Upplupen ränta	11 263
Handelslager räntefonder	3 124
Utgående balans	3 674 071

Not 18 Övriga lån

Tkr	31 dec 2010
Lån till Kommunalförbundet Norrvatten	2 800

Not 19 Övriga finansiella placeringstillgångar

Tkr	31 dec 2010	
	Verkligt värde	Bokfört värde
Nominella obligationer	10 885 660	10 638 658
Upplupen ränta dito	247 007	247 007
Realränteobligationer	10 786 864	10 736 198
Upplupen ränta dito	45 976	45 976
Likvida medel	6 984 106	6 984 106
Utgående balans	28 949 613	28 651 945

Samtliga obligationer är utgivna av svenska staten och noterade.

Not 20 Fondförsäkringstillgångar

Tkr	31 dec 2010
Aktiefonder	378 184 025
Räntefonder	30 339 799
Utgående balans	408 523 824

Not 21 Övriga fordringar

Tkr	31 dec 2010
Ej likviderade affärer med värdepapper	825 960
Fordran AP-fonden för utbetald pension	21 163
Övrigt	415
Utgående balans	847 538

Not 22 Övriga upplupna intäkter

Tkr	31 dec 2010
Upplupna återförda förvaltningsavgifter	608 366
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	18 622
Utgående balans	626 988

Not 23 Avräkning med statsverket

Tkr	31 dec 2010
<i>Uppbörd</i>	
<i>Ingående balans</i>	-
Redovisat mot inkomsttitel, inkomster ¹	-107 938 939
Redovisat mot inkomsttitel, utgifter ¹	188 972 272
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	-81 033 333
<i>Fordringar/skulder avseende uppbörd</i>	<i>0</i>
<i>Anslag i icke räntebärande flöde</i>	
<i>Ingående balans</i>	-
Redovisat mot anslag	47 170 934
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-43 706 962
<i>Skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde</i>	<i>3 463 972</i>
<i>Anslag i räntebärande flöde</i>	
<i>Ingående balans</i>	-
Redovisat mot anslag	544 753
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-595 000
<i>Skulder avseende anslag i räntebärande flöde</i>	<i>-50 247</i>

Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag 5 819

Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken

<i>Ingående balans</i>	-
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	242 962 010
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-349 008 597
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	124 740 295
Övriga skulder på statens centralkonto i Riksbanken	18 693 708

Summa Avräkning med statsverket 22 113 252

1 Nettoutgift redovisad mot inkomsttitel avser överföring till AP-fonderna och premiepensionssystemet.

Not 24 Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret

Tkr	31 dec 2010
Återförda förvaltningsavgifter	1 319 100
Minskingsmedel och dödsfallskapital	847 053
Övrigt	10 100
Utgående balans	2 176 253

Not 25 Kassa och bank

Tkr	31 dec 2010
Valutakonton i bank	7 200
Bankmedel frivillig försäkring	9 081
Återförda förvaltningsavgifter	3
Utgående balans	16 284

Not 26 Konsolideringsfond

Tkr	Fond- försäkring	Traditionell försäkring	31 dec 2010 totalt
Ingående balans konsolideringsfond	-1 411 670	654 956	-756 714
Från konsolideringsfond utbetald återbäring		-46 521	-46 521
Periodens resultat, disposition mot konsolideringsfond	207 396	1 041 532	1 248 928
Utgående konsolideringsfond	-1 204 274	1 649 967	445 693

Premiepensionsverksamheten redovisar den 31 december ett totalt negativt eget kapital. Solvensreglerna i Försäkringsrörelselagen gäller ej för Pensionsmyndigheten. Underskottet finansieras av krediter hos Riksgälden. År 2018 beräknas balans mellan tillgångar och skulder vara uppnådd. Pensionsmyndigheten är även undantagen från bestämmelserna om över- och underskott i 23 § kapitalförsörjningsförordningen (1996:1188). Den ingående balansen är övertagen från Premiepensionsmyndigheten per 20100101.

Not 27 Balanserad kapitalförändring

Tkr	31 dec 2010
Administration av ålderspension med ersättning från AP-fonderna	89 781

Not 28 Kapitalförändring enligt resultaträkningen

Tkr	31 dec 2010
Administration av ålderspension med ersättning från AP-fonderna	59 719
Pensionsrätter till EU	44
Summa	59 763

Not 29 Livförsäkringsavsättning

Se not 46 på sid 84, Noter premiepension.

Not 30 Avsättning för oreglerade skador

Se not 45 på sid 84, Noter premiepension.

Not 31 Övriga försäkringstekniska avsättningar

Se not 48 på sid 84, Noter premiepension.

Not 32 Fondförsäkringsåtaganden

Tkr	31 dec 2010
Avsättning	408 523 824
Avsättning ännu ej placerad i fondandelar	269 414
Utgående balans	408 793 238
Ingående avsättning	340 738 348
Inbetalningar	28 622 759
Avgiftsuttag	-546 747
Utbetalningar	-1 221 074
Kapitalavkastning	41 410 212
Förändring dödsfallskapital	-210 107
Övrigt	-153
Årets förändring	68 054 890
Utgående balans	408 793 238

Not 33 Lån i Riksgäldskontoret

Tkr	31 dec 2010
Lån till anläggningstillgångar övertagna från Premiepensionsmyndigheten	56 992
Lån till anläggningstillgångar upptagna under året	144 704
Årets amortering	-55 932
Utgående balans	145 764

Beviljad låneram för 2010 är 250 000 tkr.

Not 34 Räntekontokredit i Riksgäldskontoret

Tkr	31 dec 2010
Kredit som avser premiepensionsverksamheten	497 385
Överskott som avser övrig verksamhet	-231 488
Utgående balans	265 897

Beviljad räntekontokredit oktober-december 2010 är 1 484 885 tkr. Januari-september var krediten 1 832 200 tkr

Not 35 Övriga krediter i Riksgäldskontoret

Tkr	31 dec 2010
Fondhandelskredit	188 821
Kredit som avser premiepensionsverksamheten, fast löptid	650 000
Utgående balans	838 821

Not 36 Övriga skulder

Tkr	31 dec 2010
Skulder avseende ej fastställda avgiftsmedel	28 647 927
Ej likviderade affärer med värdepapper	373 028
Skuld fondföretag	1 133
Övrigt	9 896
Utgående balans	29 031 984

Not 37 Upplupna kostnader

Tkr	31 dec 2010
Upplupna räntekostnader	13 472
Återförda förvaltningsavgifter att fördela	1 931 240
Övriga upplupna kostnader	45 141
Utgående balans	1 989 853

Not 38 Registerförda tillgångar

Tkr	2010
Fondförsäkringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär risk:	
Andelar i fonder	408 523 824
Tillgångar avseende garanterade åtaganden för traditionell livförsäkring:	
Andelar i fonder	4 962 160
Bankmedel	19 167
Frivillig pensionsförsäkring	492 120
Sjömanspensionsfonden	66 680
Utgående balans	414 044 784

Finansieringsanalys

Not 39 Skillnader mellan resultaträkning och finansieringsanalys

Tkr	2010
Verksamhetens kostnader	-1 406 823
Justeringar:	
Avskrivningar och nedskrivningar	58 900
Realisationsförlust	25
	-1 347 898

Övriga tilläggsupplysningar

Redovisning av sjukfrånvaro

Enligt 7 kap 3 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska myndigheter redovisa sjukfrånvaro i årsredovisningen. För uppgifter om frånvaron, se avsnitt Medarbetare och kompetensförsörjning i resultatredovisningen.

Uppgifter om styrelseledamöter enligt 7 kap. 2 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag

Informationen avser utbetald ersättning till styrelseledamöter samt uppgift om uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i aktiebolag eller andra statliga myndigheter.

Katrin Westling Palm	1 260 000	Ekonomistyrningsverket, E-delegationen, Underrättelsesdomstolen
Joachim Berner	40 000	MQ Holding AB (publ), Forma Publishing Group AB, Christian Berner Invest AB, Christian Berner Nygatan AB, CB Industriutveckling AB, Proffice Mediakompetens AB, Done M&S AB (publ), FBN Sweden Service AB, Swereco AB, NHST-Media Group (publ), Norge, Talentum Oyj (publ), Finland, Lautex OY, Finland
Carl Gustav Fernlund	40 000	
Bo Könberg	80 000	Länsstyrelsen i Södermanland
Tomas Landeström	40 000	Pyssad AB, Öboda Mörtlös Skärgårds AB, Active Owner Partners (AOP) AB
Pär Nygren	40 000	
Kerstin Wigzell	60 000	Systembolaget AB, Teaterhögskolan, Pressens opinionsnämnd

9 Särskild redovisning av premiepensionsverksamheten

Förvaltningsberättelse

Viktiga händelser

Nya alternativ i premiepensionen

Under maj månad avslutades Premiesparfonden och ersattes av AP7 Såfa – Statens årskullsförvaltningsalternativ, som blir den nya sparformen inom premiepensionen för dem som inte gör ett eget fondval. Dessutom startades, som en del av statens förvaltningsalternativ, tre färdiga fondportföljer med olika riskprofiler.

Syftet med förändringarna är att göra premiepensionsvalet enklare och mer anpassat för den som inte väljer fonder på egen hand. I AP7 Såfa är aktieandelen och därmed risken i sparandet hög för yngre pensionssparare, för att senare minskas genom införande av en större andel räntesparande med låg risk efterhand vid högre ålder. Målsättningen med ett åldersanpassat sparande är att förbättra förutsättningarna för en högre premiepension utan att riskera stora variationer i pensionen under pensionsåldern. AP7 Såfa och de tre statliga fondportföljerna förvaltas av Sjunde AP-fonden.

Fortsatt tillväxt av förvaltningstjänster

Sedan några år tillbaka erbjuder ett antal företag förvaltning mot betalning av premiepensionsmedel. Tillväxten av antalet sparare som köper tjänsterna har fortsatt även under 2010. Förvaltningen innebär att ett antal fondbyten genomförs på aktuella pensionssparares konton varje år. Under året utgjorde dessa fondbyten drygt 55 procent, eller närmare 3 miljoner, av det totala antalet byten. Då fondbytena genomförs samtidigt för ett stort antal sparare och med köp eller försäljning av samma fonder, blir handelsvolymerna ofta mycket stora i berörda fonder. Många gånger är tiden för innehav i fonderna enbart några få månader. Detta orsakar stora kostnader i fonderna för courtage, obefogat hög andel likvida medel och effekter av marknadspåverkan i underliggande värdepapper. Kostnaderna drabbar samtliga sparare i berörda fonder, både inom och utanför premiepensionen.

Pensionsmyndigheten fick i december regeringens uppdrag att utreda och lämna förslag för att komma till rätta med de

negativa effekterna av förvaltningstjänsterna för pensionsspararna, övriga fondsparare, fonder och Pensionsmyndighetens IT-verksamhet. Uppdraget ska redovisas till regeringen senast den 15 mars 2011.

Fondförsäkring

Fondförsäkring är den del av Pensionsmyndighetens verksamhet som omfattar placeringen av pensionsspararnas fastställda pensionsrätter. Lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension (LIP)¹ föreskriver att medel motsvarande fastställda pensionsrätter för premiepension ska fonderas och att pensionsspararna ska ha möjlighet att själva bestämma hur de fonderade medlen skall förvaltas för deras räkning.

Inflöde av kapital

I december 2010 placerades de fastställda pensionsrätterna för intjänandeåret 2009 i premiepensionssystemet. Premieinkomsten för året uppgick under 2010 till 28,6 (30,5) miljarder kronor och utflödet till 3 898 (1 142) miljoner kronor, varav 1 221 (737) miljoner kronor avsåg pensionsutbetalningar och 2 677 (405) miljoner kronor överförts från fondförsäkring till den traditionella försäkringen.

I december 2010 tillkom 128 873 (177 849) nya pensionssparare i premiepensionssystemet. Deras pensionsrätter motsvarade 190 (271) miljoner kronor.

Fondinnehavets marknadsvärde

Per den 31 december 2010 hade totalt 6,1 (6,1) miljoner pensionssparare ett fondinnehav i premiepensionssystemets fondförsäkringsrörelse till ett marknadsvärde av 408,5 (340,2) miljarder kronor.

Under året har inga större förändringar i fördelningar mellan olika fondkategorier skett. Huvuddelen av de pensionssparare som tidigare var placerade i Premiesparfonden valde att flytta över sitt premiepensionskapital till den nystartade AP7 Såfa.

¹ Från och med 2011-01-01 64 kap. 19 § 4 socialförsäkringsbalken (2010:110) (SFB).

Fördelning av fondplaceringarnas marknadsvärde uppdelat på fondkategori och procentuell fördelning

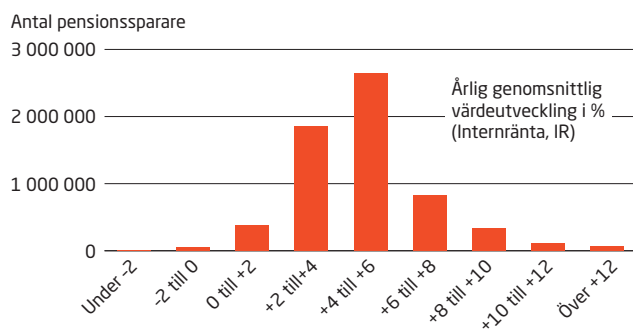
Fondkategori	Marknadsvärde 31 dec 2010, mdkr	Fördelning i % 31 dec 2010	Marknadsvärde 31 dec 2009, mdkr	Fördelning i % 31 dec 2009	Marknadsvärde 31 dec 2008, mdkr	Fördelning i % 31 dec 2008
Aktiefonder	214,3	52	179,0	53	105,2	47
Blandfonder	17,4	4	11,7	4	9,7	4
Generationsfonder	43,2	11	38,5	11	28,9	13
Räntefonder	23,5	6	21,3	6	24,2	9
AP7 Såfa	110,1	27				
Premiesparfonden	Avslutad	-	89,7	26	62,6	27
Totalt	408,5	100	340,2	100	230,6	100

Värdeutveckling

Värdeutvecklingen i fondrörelsen för 2010 uppgick till 18 (80,5) miljarder kronor. Den genomsnittliga avkastningen i fondrörelsen var 12,1 (34,7) procent under 2010 mätt som tidsviktad årsavkastning². Sedan fondrörelsens start år 2000 är den genomsnittliga årliga avkastningen plus 1,4 (0,3) procent mätt som tidsviktad årsavkastning. Den tidsviktade avkastningen visar avkastningen på en krona som satts in i början av perioden. Premiepensionssystemets genomsnittliga årliga kapitalviktade avkastning (internräntan) sedan 1995 uppgår till 4,2 (3,2) procent. Beräkningen innefattar både avkastningen i fondrörelsen och avkastningen på pengarna fram till tidpunkten då de placerades i fonderna.

Cirka 99 (97) procent av pensionsspararna hade vid årsskiftet 2010/2011 en positiv avkastning och den genomsnittliga kontobehållningen var 66 054 (55 909) kronor.

Värdeutveckling – individuella konton 31 dec 2010

Antalet pensionssparare grupperade på olika nivåer av kapitalviktad årsavkastning, IR, sedan inträdet i systemet (tidigast 1995) fram till den 31 dec 2010.

Avgifter

Avgiftsuttaget för 2010 genomfördes i juni och avgiften sattes till 0,24 (0,25) procent av tillgodohavandena på spararnas pensionskonton, med ett tak på 125 (110) kronor. Sammantaget uppgick avgiftsuttaget till 553 (451) miljoner kronor, vilket motsvarar en genomsnittlig avgift på 0,16 (0,19) procent eller cirka 90 (75) kronor per person. Avgiftsuttaget ska täcka myndighetens administrationskostnader och amorteringar.

För att tillförsäkra pensionsspararna låga kostnader är förvaltarna förpliktigade att lämna rabatt på fondernas ordinära avgifter. I juni fördelade Pensionsmyndigheten 1 419 (1 281)

miljoner kronor i återförda förvaltningsavgifter (rabatter) till pensionsspararna avseende föregående år.

Totalt fick fondbolagen in nästan 3,2 (2,2) miljarder kronor i förvaltningsavgifter under 2010. Ungefär 1,9 (1,4) miljarder kronor kommer att återföras till pensionsspararna i form av rabatter under 2011. I procent motsvarar det en genomsnittlig sänkning av förvaltningsavgiften från 0,91 (0,82) procent till 0,36 (0,31) procent, det vill säga en rabatt på 0,55 (0,51) procentenheter.

I kronor räknat ökade förvaltningsavgiften före rabatter jämfört med föregående år. Det beror huvudsakligen på att det genomsnittliga förvaltade kapitalet ökade under året till 353 (270) miljarder kronor.

Förvaltningsavgiften efter rabatt ökade till 1 141 (829) miljoner under 2010. Fondavgifterna som andel av genomsnittligt förvaltad kapital har ökat, från 0,31 till 0,32 procent mellan 2009 och 2010. Det motsvarar en ökning av nettoavgiften på ca 312 miljoner kronor.

Totalt avgiftsuttag från pensionsspararna i procent 2010–2008

Avgiftsuttag, %	2010	2009	2008
Administrationsavgift	0,16	0,19	0,16
Förvaltningsavgift	0,32	0,31	0,30
Totalt	0,48	0,50	0,46

² Avkastningen mäts som tidsviktad avkastning. Det visar avkastningen på en krona som satts in i början på perioden. Hänsyn har inte tagits till om kapitalets storlek förändrats under perioden.

Totalt kostnadsuttag i procent inklusive premiepensionssystemets driftskostnader 2010–2008

Kostnadsuttag	2010 Kostnader, mnr	2010 Procent av förvaltad kapital	2009 Kostnader, mnr	2009 Procent av förvaltad kapital	2008 Kostnader, mnr	2008 Procent av förvaltad kapital
Förvaltningsavgifter brutto	3 084	0,87	2 234	0,82	2 004	0,79
Rabatter förvaltningsavgifter	-1 943	0,55	-1 405	0,51	-1 246	-0,49
Förvaltningsavgifter netto	1 141	0,32	829	0,31	758	0,30
Administrativa ersättningar till andra myndigheter ¹	63		70		63	
Driftskostnader	276		270		236	
Finansiella netto	-1		-4		133	
Kostnader ²	338	0,10	336	0,12	432	0,17
Summa kostnader	1 479	0,42	1 165	0,43	1 190	0,47
<i>Beräknat courtage³</i>	<i>663</i>	<i>0,19</i>	<i>565</i>	<i>0,21</i>	<i>592</i>	<i>0,23</i>
Genomsnittligt förvaltad kapital	353 126		270 173		254 336	

1 Avser ersättning till Skatteverket, Försäkringskassan och Kronofogdemyndigheten för premiepensionens andel av administrationen av den allmänna pensionen. Detta avser i huvudsak uppörd och fastställande av pensionsgrundande inkomst.

2 Redovisat avgiftsuttag har beräknats utifrån genomsnittligt förvaltad kapital. Det kan jämföras med det verkliga avgiftsuttaget som görs från pensionsspararna i maj varje år och som för år 2010 uppgick till 0,16 procent, år 2009 till 0,19 procent och år 2008 till 0,16 procent.

3 Med courtage avses framför allt transaktionskostnader på aktiemarknaden. Dessa kostnader redovisas inte i denna tabell. Här redovisas endast kostnader i de fonder som rapporterar så kallad total kostnadsandel (TKA) till Pensionsmyndigheten. Dessa fonder innehar cirka 70 procent av kapitalet i premiepensionssystemet. Beloppen inkluderar också räntekostnader och kupongskatt i fonderna.

Traditionell försäkring

I samband med pensioneringstillfället eller senare kan pensionspararen välja mellan att stanna kvar i en fondförsäkring eller att övergå till en så kallad traditionell försäkring, då Pensionsmyndigheten övertar förvaltningen av kapitalet. Traditionell försäkring innebär att Pensionsmyndigheten garanterar livsvarig utbetalning av ett visst månadsbelopp och, om kapitalförvaltningen ger överskott, ett tilläggsbelopp. Antalet pensionsparare som valt traditionell försäkring är ca 135 000 (80 000).

Inflöde av kapital

Premieinkomsten för den traditionella försäkringen uppgick under året till 2 906 (497,2) miljoner kronor, varav 2 677 (405) miljoner kronor avsåg byten från fondförsäkring till traditionell försäkring. Utflödet från den traditionella försäkringen uppgick till 197,3 (124,3) miljoner kronor.

Andelen pensionärer som valt traditionell försäkring har ökat kraftigt. Under året har 42,2 (9,7) procent av de nya pensionärerna valt traditionell försäkring. Ökningen kan antas ha ett samband med den förändring av ansökningsblanketten som infördes vid årsskiftet 2009/2010. I denna version måste den sökande ta ställning till om pensionen ska betalas ut som fondförsäkring eller traditionell försäkring. Pensionsmyndigheten har beslutat att förval kommer att återinföras under 2011 och blanketterna får därmed samma utseende som tidigare, se även sid 17.

Tillgångarnas marknadsvärde och fördelning

Värdet på de förvaltade tillgångarna uppgick per den 31 dec 2010 till 4 953,1 (2 211,9) miljoner kronor.

Enligt den traditionella försäkringens placeringsriktlinjer ska den strategiska allokeringen mellan räntebärande tillgångar och aktier utgå från den traditionella livförsäkringens skuldsida. Av tillgångarna i den traditionella försäkringen placeras medel motsvarande den realistiskt³ värderade skulden (garanterade utfästelser) i en skuldmatchningsportfölj. Överskjutande medel ska enligt styrelsens beslut placeras i globala aktier.

³ SCB:s huvudalternativ för livslängd används. Diskonteringsräntan bestäms till hälften av statsobligationsräntan och till hälften av swapräntan.

Tillgångarnas marknadsvärde per tillgångsslag i den traditionella försäkringen per 31 dec 2010–2008

Tillgångsslag	Bokfört 31 dec 2010, mnr	Fördelning 31 dec 2010, %	Bokfört 31 dec 2009, mnr	Bokfört 31 dec 2008, mnr
Svenska räntor	3 112,1	62,8	1 498,2	1 284,1
Svenska aktier	-	-	-	149,2
Globala aktier	1 830,8	37	705,4	302,7
Likvida medel	10,1	0,2	8,2	2,5
Total portfölj	4 953,1	100	2 211,9	1 738,5

Värdeutveckling

Året har kännetecknats av stora variationer i långräntorna, vilket lett till förhållandevis stora variationer i portföljens avkastning. Avkastningen för den traditionella försäkringen uppgick under 2010 till 2,48 (4,76) procent, vilket kan jämföras med index 4,24 (4,22) procent. Under året var förvaltningsresultatet i den globala aktieportföljen 3,02 (17,24) procent och förvaltningsresultatet i Kammarkollegiets långräntekonsortium 2,21 (-3,82) procent. Årets underavkastning i förhållande till index är framförallt hänförlig till en svag utveckling i de aktivt förvaltade aktiefonderna och en ökad ränteskillnad mellan säkerställda bostadsobligationer och swapräntor, vilka utgör beräkningsgrund för det skräddarsydda index som kammarkollegiets långräntekonsortie utvärderas emot.

Återbäringensräntan för december 2010 uppgick till 4,0 (4,0) procent och i genomsnitt för året till 4,58 (1,1) procent.

Solvens och kollektiv konsolidering

Vid årsskiftet 2010 uppgick solvensgraden⁴ till 150,6 (143,3) procent och den kollektiva konsolideringsnivån⁵ till 98,2 (100,5) procent. De försäkringstekniska avsättningarna uppgick till 3 288,5 (1 543) miljoner kronor.

Pensionsmyndigheten rapporterar trafikljuset till Finansinspektionen en gång per år baserat på förhållandena den 31 december. Trafikljusmodellen mäter försäkringsföretagens exponering mot olika risker. Målet är att i ett tidigt skede kunna identifiera de bolag som har så stora riskexponeringar att de inte med fullgod säkerhet kan uppfylla sina åtaganden gentemot kunderna.

⁴ Solvensgraden motsvarar det samlade värdet på Pensionsmyndighetens tillgångar inom den traditionella försäkringen, i förhållande till garanterade utfästelser gentemot pensionsspararna.

⁵ Den kollektiva konsolideringsnivån motsvarar det samlade värdet på Pensionsmyndighetens tillgångar inom den traditionella försäkringen, i förhållande till de åtaganden Pensionsmyndigheten har gentemot pensionsspararna i form av garanterade utfästelser och preliminärt tilldelad återbäring.

Avkastning i procent per tillgångsslag 2010–2008

Tillgångsslag, %	Avkastning 31 dec 2010	Avkastning jämförelseindex 31 dec 2010	Avkastning 31 dec 2009	Avkastning jämförelseindex 31 dec 2009	Avkastning 31 dec 2008	Avkastning jämförelseindex 31 dec 2008
Svenska räntor	2,21	3,38 ¹	-3,82	-4,18	11,75	11,32
Svenska aktier	-	-	56,13 ²	52,85 ²	-39,55	-39,10
Globala aktier	3,02	4,93	17,24	18,64	-30,43	-28,16
Total portfölj	2,48	4,24	4,76	4,22	-2,00	-1,88

¹ Skuldindex (Skräddarsytt index baserat på Pensionsmyndighetens garanterade åtagande i den traditionella försäkringen till hälften diskonterad med statsräntekurvan och till hälften diskonterad med swapräntekurvan).

² T.o.m. 2009-12-11

Pensionsmyndigheten har under januari 2011 inrapporterat resultat motsvarande grönt ljus per 31 december 2010.

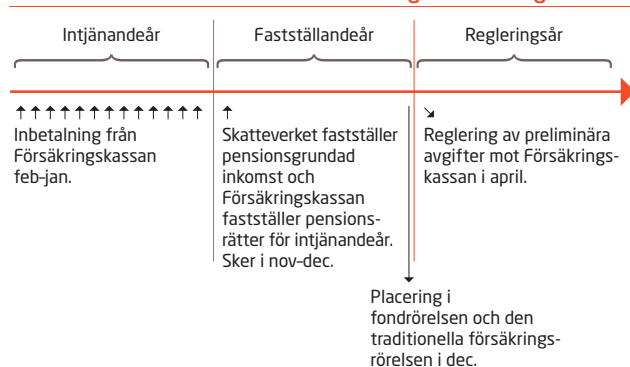
Kostnad för förvaltningen

Kostnaden för förvaltningen av den traditionella försäkringen uppgick totalt till ca 5,3 (2,2) miljoner kronor vilket utgör 0,16 (0,12) procent av det förvaltade kapitalet.

Tillfällig förvaltning

Pensionsavgifterna betalas in successivt under intjänandeåret, men kan inte föras över till premiepensionssystemet förrän årets pensionsrätt har fastställts. Pensionsmyndigheten ansvarar för förvaltningen av detta kapital till dess att pensions-spararnas pensionsrätter för inkomståret (intjänandeåret) fastställts. När pensionsrätterna har fastställts överförs motsvarande kapital och avkastning från den tillfälliga förvaltningen till premiepensionssystemet.

Illustration av medelsflöden i den tillfälliga förvaltningen

Storleken på det förvaltade kapitalet i den tillfälliga förvaltningen förändras i årscykler över tiden och är som störst direkt före, och som lägst direkt efter, tidpunkten för placering av fastställda pensionsrätter i fondförsäkringsrörelsen och den traditionella försäkringsrörelsen.

Tillgångarna är uppdelade i två portföljer. En av portföljerna ska förvaltas så att placeringarna är likvida inför den årliga investeringen av fastställda pensionsrätter (betalningsberedskapen). Den andra portföljen innehåller statsobligationer och förvaltas på längre löptider (lång portfölj). Samtliga värdepapper i denna portfölj hålls till förfall. Enligt placeringspolicyn ska det förvaltade kapitalet i den långa portföljen över tid motsvara ungefär 10 månaders preliminärt överförda pensionsrätter för föregående intjänande år. Syftet med två portföljer är att en ökad avkastning kan förväntas.

Tillgångarnas marknadsvärde och fördelning

Bokfört värde på de förvaltade tillgångarna uppgick per den 31 december 2010 till 28,7 (27,6) miljarder kronor.⁶

De reala obligationerna kommer att fasas ut vid förfall och ersättas av nominella obligationer i enlighet med den förändrade placeringspolicyn.

Placering av nya pensionsrätter

Årets placeringar av nya pensionsrätter, inklusive avkastning, uppgick till 30,10 (29,71) miljarder kronor, varav 0,59 (1,06) miljarder kronor utgjorde ränta. Av det placerade kapitalet investerades 29,88 (29,61) miljarder kronor i fondrörelsen, varav räntan utgjorde 0,58 (1,06) miljarder kronor. De resterande 225,71 (90,78) miljoner kronorna, varav 4,41 (3,24) miljoner kronor var ränta, placerades i den traditionella försäkringen. Under 2010 tillfördes medel motsvarande 30,58 (29,06) miljarder kronor inom den tillfälliga förvaltningen.

⁶ Den långa portföljen redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Betalningsberedskapen redovisas till marknadsvärde.

Tillgångsallokering i den tillfälliga förvaltningen värderat som upplupet anskaffningsvärde per 31 dec 2010–2008

Delportfölj	Bokfört 31 dec 2010, mdkr	Fördelning 31 dec 2010, %	Bokfört 31 dec 2009, mdkr	Bokfört 31 dec 2008, mdkr
Betalningsberedskap	7,0	24,4	6,8	8,2
Nominella obligationer	10,9	38,0	10,2	9,7
Real obligationer	10,8	37,6	10,6	10,3
Total portfölj	28,7	100	27,6	28,2

Värdeutveckling

Pensionsmyndigheten har gett i uppdrag åt Kammarkollegiet att sköta den löpande förvaltningen av medlen i den tillfälliga förvaltningen. Avkastningen för totalportföljen under 2010 uppgick till 2,36 (1,63) procent och för jämförelseindex till 0,50 (0,67) procent, vilket innebär att strategin har överträffat jämförelseindex med 1,86 (0,96) procentenheter. Portföljen hade per den 31 december 2010 en genomsnittlig löptid på 3,12 (3,9) år inklusive likvida medel.

Kostnad för tillfällig förvaltning

Kostnaderna för den externa kapitalförvaltningen inom den tillfälliga förvaltningen uppgick till 1,2 (1,2) miljoner kronor vilket utgjorde 0,003 (0,003) procent av det genomsnittliga förvaltade kapitalet under år 2010.

Skuldhantering av premiepension

Pensionsmyndigheten har en skuld till Riksgälden som uppstod i samband med uppbyggnaden av premiepensionssystemet. Skulden ska amorteras på ett rättvist sätt mellan generationerna och ska vara återbetald år 2018. Skulden är bunden på olika löptider men enligt den nya räntebindningsstrategin ska lån som förfaller fortsättningsvis löpa till rörlig ränta. Förvaltningen av låneportföljen har följt den strategi som styrelsen beslutat i riktlinjerna.

Den genomsnittliga räntan i låneportföljen var vid årets ingång 2,0 (3,1) procent och vid utgången av året 2,64 (2,0) procent. Räntekostnaderna för låneportföljen uppgick till 28,4 (34) miljoner kronor.

Försäkrings- och finansiella risker inom premiepensionssystemet

Finansiella risker uppstår inom den traditionella försäkringsrörelsen, i övrig tillgångs- och skuldförvaltning och till följd av Pensionsmyndighetens fondhandelsmodell. De finansiella riskerna bedöms som relativt låga. Försäkringsrisker uppstår inom den traditionella försäkringen.

Fördelning av risker mellan pensionssparare och pensionsmyndigheten

Riskerna bärs av i huvudsak av pensionsspararna. De risker som uppstår i premiepensionsverksamheten och som inte är hänförliga till en enskild pensionssparare bärs indirekt av pensionsspararkollektivet i form av en risk för högre framtida avgiftsuttag. Det enda undantaget i det avseendet är den traditionella försäkringen där Pensionsmyndigheten – och indirekt staten – garanterar de försäkrade återbetalning av de garanterade beloppen.

I tabellen på nästa sida görs en schematisk klassificering av vem som bär risken i Pensionsmyndighetens olika verksamhetsgrenar.

Schematisk riskklassificering per produkt

	Risken bärs direkt av den enskilde pensionsspararen	Risken för låg återbäring bärs direkt av pensions-spararna i den traditionella försäkringen	Risken bärs av Pensionsmyndigheten/ indirekt av pensionssparar-kollektivet i form av risk för högre avgiftsuttag under kommande år	Risken för insolvens bärs av Pensionsmyndigheten/ indirekt av staten
Traditionell försäkring	-	X ¹	-	X ²
Tillfällig förvaltning	-	X	-	-
Fondförsäkring	X	-	-	-
Fondhandelsmodell	-	-	X	-
Skuldförvaltning	-	-	X	-

1 Risken för insolvens bärs av Pensionsmyndigheten och indirekt av staten.

2 Placeringspolicyn har utformats med utgångspunkt att risken för insolvens skall vara mycket låg.

I den traditionella försäkringen bär Pensionsmyndigheten – och ytterst staten – risken för insolvens genom att garantera de försäkrade utbetalning av de garanterade beloppen. Huvuddelen av riskerna bärs dock av försäkringstagarna i form av risken för låg framtida återbäring. Placeringspolicyn har utformats med utgångspunkt i att risken för insolvens ska vara mycket låg. Om förvaltningen ger ett överskott så återförs överskottet till pensionsspararna i form av återbäring. Denna återbäring är preliminärt tilldelad och återtag kan göras.

I den tillfälliga förvaltningen bärs risken indirekt av pensionsspararna i form av risk för låg avkastning på insatt kapital.

I fondförsäkringen är det pensionsspararna som individuellt står för risken i sitt eget sparande. Som en konsekvens av Pensionsmyndighetens fondhandelsmodell uppstår dock även finansiella risker som belastar Pensionsmyndighetens resultat, dels genom Pensionsmyndighetens tillfälliga finansiering av pensionsspararnas fondbyten, dels i Pensionsmyndighetens handelslager.

I skuldförvaltningen bärs risken för ökade räntekostnader indirekt av pensionsspararna i form av risk för högre avgiftsuttag.

Finansiella risker

Genom sina placeringar i olika typer av finansiella instrument utsätts Pensionsmyndigheten och indirekt pensionsspararna för finansiella risker i form av marknadsrisk, kreditrisk och likviditetsrisk. Pensionsmyndigheten anlitar externa förvaltare för förvaltning av tillgångarna inom den traditionella försäkringen och den tillfälliga förvaltningen. Administrationen av portföljerna utförs av Kammarkollegiet. Förvaltningen och administrationen av kapitalet är reglerade i instruktioner till berörda parter.

Ett viktigt redskap för styrning och kontroll av de finansiella riskerna är de riktlinjer och anvisningar som styr de olika verksamhetsgrenarna. Riktlinjer beslutas av styrelsen och anvisningarna beslutas av generaldirektören. De styrande dokumenten ses över årligen och uppdateras vid behov.

Traditionell försäkring

I förvaltningen av den traditionella försäkringen bestäms placeringsstrategin med utgångspunkt i en ALM-studie (Asset and Liability Management). Placeringsriktlinjerna har utformats med utgångspunkt att risken för insolvens skall vara mycket låg samtidigt som de försäkrades möjlighet till avkastning ska vara god.

Pensionsmyndigheten har också som mål att kunna rapportera grönt ljus enligt Finansinspektionens trafikljusmodell. Trafikljusmodellen mäter försäkringsföretagens exponering mot olika risker.

Under januari 2011 inrapporterade Pensionsmyndigheten grönt ljus för den traditionella försäkringen per den 31 december 2010. Överskottet i trafikljustermer var 1 085 (460) miljoner kronor, vilket motsvarar 35 (31) procent av den försäkringstekniska skulden.

Tillfällig förvaltning

Målet för den tillfälliga förvaltningen är att med ett lågt risktagande, och med hänsyn till kravet om betalningsberedskap, uppnå så god avkastning som möjligt. Placeringarna regleras av lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension och sker i räntebärande värdepapper utgivna av svenska staten och på avistakonto hos Riksgälden. Dessutom används återköps-transaktioner i syfte att höja avkastningen. Dessa är förknippade med viss motpartsrisk.

Fondhandel

Som en konsekvens av Pensionsmyndighetens fondhandelsmodell uppstår finansiella risker som belastar Pensionsmyndighetens resultat, dels genom Pensionsmyndighetens tillfälliga finansiering av pensionsspararnas fondbyten, dels i Pensionsmyndighetens handelslager. Målet är att Pensionsmyndighetens risker i fondhandeln ska vara låga. Fondhandelsmodellen ska samtidigt vara enkel och snabb för pensions-

spararna. Syftet med Pensionsmyndighetens handelslager är att underlätta och effektivisera fondhandeln, samt att hålla transaktionskostnaderna nere.

Pensionsmyndighetens fondhandelsmodell innebär att då en pensionssparare gör ett fondbyte så skickar Pensionsmyndigheten köp- och säljorder till berörda fondförvaltare samma dag. Eftersom köptransaktioner alltid måste uttryckas i belopp, samtidigt som det slutgiltiga beloppet från säljtransaktionen vid tidpunkten för köpet är okänt, räknas ett preliminärt belopp fram med hjälp av senast kända kurs. När säljtransaktionen är genomförd kommer det erhållna beloppet att skilja sig från beloppet på den order man skickat för köp. Pensionsspararen erhåller dock alltid andelar till ett värde som motsvarar det belopp som andelarna man sålt slutligen inbringat.

För att hantera denna skillnad har Pensionsmyndigheten ett handelslager från vilket man skjuter till respektive behåller andelar till ett värde som motsvarar differensen. Det är i samband med dessa transaktioner som en realisationsvinst eller förlust kan uppstå. Det är också på grund av att köpet genomförs innan försäljningslikviden kommit in som Pensionsmyndigheten måste lånefinansiera pensionsspararnas fondbyten under en interimperiod.

Skuldförvaltning

För att undvika alltför stora variationer i räntekostnaderna för Pensionsmyndighetens skuld hos Riksgälden har lånen tidigare bundits till olika löptider. Enligt Pensionsmyndighetens tidigare riktlinjer för skuldförvaltningen skulle 60 procent av lånen belöpa med rörlig ränta, 20 procent ha en löptid på 1–3 år och 20 procent en löptid på 3–5 år. Pensionsmyndighetens styrelse beslutade den 26 maj 2010 om nya riktlinjer⁷ för skuldförvaltningen och enligt dessa ska lån som förfaller belöpa med rörlig ränta.

Marknadsrisk

Marknadsrisk är risken för att verkligt värde på, eller framtida kassaflöden från, ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadspriset. Pensionsmyndigheten har marknadsrisk i form av kurs-, valuta- och ränterisk.

Marknadsrisk i kapitalförvaltningen styrs genom beslut i Pensionsmyndighetens styrelse om placeringsriktlinjer för de olika verksamhetsgrenarna. Generaldirektören beslutar om mer detaljerade anvisningar och fastställer jämförelsenorm.

Fondkursrisk

Fondkursrisk är risken för att värdet på fondandelar minskar på grund av förändringar i kurser på de underliggande marknaderna.

Fondkursrisken i den traditionella försäkringen begränsas genom att endast en viss del av tillgångsportföljen är exponerad mot aktiefonder. Den resterande delen av tillgångsportföljen är placerade i räntebärande tillgångar. Pensionsmyndigheten håller vid varje tidpunkt räntebärande tillgångar som motsvarar de garanterade utfästelserna i den traditionella försäkringen. Den sammanvägda kursrisken i portföljen rapporteras månadsvis till generaldirektören och kvartalsvis till styrelsen.

Fondkursrisker finns också i innehavet i handelslagret. Fondkursrisken kan resultera i både positiva och negativa resultat för myndigheten beroende på fondernas utveckling. Fondkursrisker uppstår också till följd av Pensionsmyndighetens fondhandelsmodell. Med nuvarande modell är riskerna svåra att uppskatta då de påverkas av antalet fondbyten vid ett visst tillfälle, pensionsspararnas fondval, samt kursutvecklingen i de olika fonderna.

Valutarisk

Valutarisk är risken för att värdet av tillgångar och skulder minskar på grund av ändrade valutakurser.

Valutarisken inom den traditionella försäkringen begränsas indirekt genom krav på att tillgångar motsvarande den försäkringstekniska skulden ska vara placerade i svenska räntebärande tillgångar.

Även i innehavet i handelslagret uppstår valutarisk i de fondandelar som är noterade i utländsk valuta. Valutarisk uppstår också till följd av den valda fondhandelsmodellen. Risken motsvarar skillnaden mellan den valutakurs som pensionsspararna får per affärsdagen och den valutakurs som Pensionsmyndigheten får per likviddagen.

Exponeringen på Pensionsmyndighetens resultat och eget kapital vid en förändring på 10% i fondkurserna

Mnkr	2010	2009
Traditionell försäkring (kursrisk)	183	60

Exponeringen på Pensionsmyndighetens resultat och eget kapital vid en förändring på 10% i valutakurserna

Mnkr	2010	2009
Traditionell försäkring	183	71

Ränterisk

Ränteförvaltningen inom den traditionella försäkringen sker i Kammarkollegiets Långräntekonsortium. Målet där är att matcha tillgångarna mot skulderna. Den önskade ränterisken beskrivs och beslutas därför som ett tillåtet avvikelsetervall i förhållande till Pensionsmyndighetens garanterade skuldåtagande. Ränterisken i portföljen rapporteras månadsvis till generaldirektören och kvartalsvis till styrelsen.

⁷ Dnr/Ref. PAD 2010-430.

Den tillfälliga förvaltningen består av en lång och en kort portfölj. Den långa portföljen ska innehålla statsobligationer och förvaltas på längre löptider. Samtliga värdepapper i denna portfölj hålls till förfall. I den korta portföljen ska 100 miljoner kronor alltid finnas i likvida medel, därutöver får placeringar ske på konto hos Riksgälden eller i statsskuldväxlar.

I den långa portföljen finns ingen ränterisk eftersom tillgångarna i portföljen hålls till förfall och bokförs till upplupet anskaffningsvärde. Kapitalet placeras vid olika tidpunkter och i olika löptider med en jämn förfallostruktur. Till följd av att delar av den långa portföljen består av realobligationer finns det dock en viss risk att avkastningen för enskilda årskulor kan bli negativ. Anledningen är inflationskomponenten bidrar negativt till avkastningen om KPI faller. Pensionsmyndighetens styrelse beslutade den 26 maj 2010 om nya riktlinjer⁸ för den tillfälliga förvaltningen och enligt dessa ska ingen nyinvestering ske i reala obligationer. Ränterisken i den korta portföljen begränsas genom att statsskuldväxlarnas löptid inte sträcker sig över tidpunkten för den årliga placeringen av fastställda pensionsrätter. Därmed säkerställs att avkastningen på årsbasis blir positiv. Det förvaltade kapitalet i den korta portföljen är som störst i början av december och som lägst i slutet av december eftersom pensionsrätterna placeras på pensionspararnas konton under denna månad. Ränteriskexponeringen och deflationsrisken till följd av realobligationsinnehavet rapporteras månadsvis till generaldirektören.

Viss begränsad ränterisk finns även förknippad med återköpstransaktionerna (repör) i den tillfälliga förvaltningen.

I skuldförvaltningen uppstår viss risk i form av risk för variationer i räntekostnaderna, så kallad räntekostnadsrisk. Rapportering av räntekostnadsrisken i skuldhanteringen sker

⁸ Dnr/Ref. PAD 2010-429

Exponeringen på Pensionsmyndighetens resultat och eget kapital vid en förändring på 1 procentenhet i marknadsräntan

Mnkr	2010	2009
Traditionell försäkring, finansiella placeringstillgångar (ränta upp 1 procentenhet)	-274	-127
Traditionell försäkring, finansiella placeringstillgångar (ränta ner 1 procentenhet)	329	+149
Traditionell försäkring, försäkringstekniska avsättningar (ränta upp 1 procentenhet)	307	+140
Traditionell försäkring, försäkringstekniska avsättningar (ränta ner 1 procentenhet)	-364	-164
Traditionell försäkring, netto (ränta upp 1 procentenhet)	+34	+13
Traditionell försäkring, netto (ränta ner 1 procentenhet)	-36	-15
Tillfällig förvaltning, Kort portfölj	0	0

månadsvis till generaldirektören och kvartalsvis till styrelsen. Den visar i huvudsak hur mycket räntekostnaderna kan stiga under året i förhållande till prognos om marknadsräntorna ökar med en procentenhet.

Pensionsmyndighetens styrelse beslutade den 26 maj 2010 om nya riktlinjer för den skuldhanteringen. Enligt tidigare riktlinjer skulle 60 procent av utnyttjade krediter i Riksgälden belöpa med rörlig ränta, 20 procent ska ha en löptid på 1–3 år och 20 procent en löptid på 3–5 år. Enligt de nya riktlinjerna ska lån som förfaller belöpa till rörlig ränta.

Den genomsnittliga räntan var vid årets ingång 2,0 (3,1) procent och vid årets utgång 2,64 (2,0) procent. Räntekostnaderna uppgick till 28,4 (34) miljoner kronor.

Räntekostnaden för Pensionsmyndighetens utnyttjande av den särskilda krediten för fondhandeln är rörlig och påverkas av volymerna i fondhandeln. Då pensionspararnas fondval inte går att förutse eller påverka, utan till stor del beror på kursrörelser på fondmarknaden, är räntekostnaden mycket svår att prognostisera.

Kreditrisk

Kreditrisk är risken för att en motpart inte kan fullgöra sitt åtagande och därmed förorsakar Pensionsmyndigheten en förlust.

Emittenters, låntagares och motparters kreditvärdighet fastställs normalt med hjälp av en extern kreditbedömning.

Den traditionella försäkringens ränteförvaltning sker i Kammarkollegiets långräntekonsortium som placeras i skuldförbindelser med varierande kreditrisk. Kreditrisken begränsas genom limiter per ratingkategori där den högsta tillåtna risken är i placeringar hos emittenter med en rating om BBB+ eller högre.

Inom den tillfälliga förvaltningen uppstår viss motpartsrisk i samband med återköpstransaktioner. Motpartsrisken minimeras genom att återköpstransaktioner endast är tillåtna med motparter med vilka Pensionsmyndigheten har tecknat erforderliga avtal och vars kreditrating som lägst får vara A-.

Kreditriskerna finns också i de fordringar Pensionsmyndigheten har på olika motparter. Pensionsmyndigheten fakturerar fondbolagen kvartalsvis den del av förvaltningsavgifterna som ska återbetalas till pensionspararna. Pensionsmyndigheten har också fordringar på enskilda pensionsparare i form av negativa pensionsrätter som uppkommit vid ändrad taxering. Fordran regleras så snart en insättning sker på pensionspararens konto. Vid dödsfall blir fordran en konstaterad kreditförlust.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk innebär i första hand risken för att Pensionsmyndigheten inte kan fullgöra sina betalningsåtaganden utan upplåning eller avyttring av finansiellt instrument till en avsevärd merkostnad.

En annan typ av likviditetsrisk är den risk som kan uppkomma om ett värdepapper är svårt att avyttra. Sådan risk är främst förknippad med förvaltningen av tillgångar.

Likviditetsrisken inom den traditionella försäkringen begränsas genom att en övervägande del av placeringarna görs i värdepapper med hög likviditet noterade på väl etablerade marknader.

Inom den tillfälliga förvaltningen är likviditetsrisken mycket begränsad då placeringar uteslutande sker i mycket likvida svenska statsobligationer.

Även i innehavet i handelslagret finns en viss likviditetsrisk, främst i fonder som placerar på mindre utvecklade marknader.

Försäkringsrisk

Pensionsmyndigheten har även försäkringsrisker inom den traditionella försäkringen i form av teckningsrisker, reservsättningsrisker och matchningsrisker.

Teckningsrisk

Vid erbjudandet av en viss livförsäkringsprodukt görs en bedömning av vilka kategorier av personer som kommer att teckna försäkringen och de faktorer under försäkringstiden som har påverkan på produktens ekonomi. Teckningsrisken är osäkerheten i detta.

Vid övergång till traditionell försäkring utfärdar Pensionsmyndigheten en livsvarig livränta med garanterat belopp. Risker hanteras genom ett försiktigt antagande om återstående livslängd och genom ett antagande om noll procents avkastning på tillgångarna.

Utgångspunkten för återstående livslängd utgörs av Statistiska centralbyråns prognoser där Pensionsmyndigheten tillämpar ett alternativ med låg dödlighet.

Reservsättningsrisk

För varje försäkring avsätter Pensionsmyndigheten en reserv som är en uppskattning av Pensionsmyndighetens framtida utgifter på grund av försäkringen. Reservsättningsrisken består i att antagandena ej har valts tillräckligt betryggande, vilket innebär att den avsatta reserven visar sig vara otillräcklig.

Livförsäkringsavsättningen, reserven, för traditionell försäkring bestäms utifrån de garanterade beloppen med antaganden om framtida livslängder, avkastning på tillgångarna och driftskostnader. Risker hanteras genom försiktiga antaganden om återstående livslängd. Avkastningen bestäms sedan den 1 april 2008 som marknadsräntan för statspapper. Risknivån kontrolleras i trafikljusrapporten, där samtidigt stresstest sker av reserven och av tillgångarna.

Solvensnivån per den 31 december 2010 uppgick till 150,6 (143,3) procent. Om livslängden hos pensionärerna antas öka

sjunker solvensnivån, medan den stiger om livslängden antas minska. Om livslängden antas öka med ett år sjunker solvensnivån till 146,6 (139,9) procent samtidigt som de försäkrings-tekniska avsättningarna ökar med 89,7 (37,7) miljoner kronor.

Resultat och driftskostnader

Resultat

Resultatet för budgetåret 2010 uppgick till 1 248,9 (547,1) miljoner kronor. Det tekniska resultatet för hela försäkringsrörelsen förbättrades och uppgick till 1 249,9 (542,7) miljoner kronor.

För den traditionella försäkringsrörelsen uppgick resultatet till 1 041,5 (436,1) miljoner kronor. Resultatet jämfört med föregående år i den traditionella försäkringen inkluderar 605,4 miljoner kronor avseende förändringar i försäkringstekniska avsättningar. Resultatet består av premieinkomst 2 905,6 (497,2) miljoner kronor, livförsäkringsavsättningar -1 754,4 (-61,9) miljoner kronor, utbetalningar -144,2 (-92,2) miljoner kronor, driftskostnader -6,9 (-7,1) miljoner kronor och kapitalavkastning netto 32,4 (100,1) miljoner kronor. Orsaken till årets stora positiva resultat inom traditionell försäkring beror till största delen på skillnad mellan premieinkomst och förändring av livförsäkringsavsättningen avseende de garanterade pensionsbeloppen, en detaljerad specifikation finns i not 46. Det positiva resultatet ökade konsolideringsfonden i eget kapital som uppgick till 1 650,0 (655,0) miljoner kronor. Medel i konsolideringsfonden fördelas till pensionsspararna och utbetalas som återbäring i samband med pensionsutbetalningarna.

Avgiftsuttaget avseende premiepensionen från pensionsspararna uppgick till 553,2 (451,2) miljoner kronor. Av avgiftsuttaget avsåg 546,7 (446,7) miljoner kronor fondförsäkring och 6,5 (4,5) miljoner kronor den traditionella försäkringen.

Det tekniska resultatet för fondförsäkringsrörelsen uppgick till 208,1 (106,6) miljoner kronor. Resultatet för Pensionsmyndighetens handel med fondandelar via handelslagret består av realiserat valutareultat på 25,3 (25,1), realiserad vinst på 2,8 (13,8) och utdelning 0,1 (0), det vill säga totalt 28,2 (38,9) miljoner kronor. Räntenettot uppgick till -29,1 (-34,8) miljoner kronor.

Driftskostnader

Pensionsmyndighetens totala driftskostnader avseende premiepension uppgick till 345,6 (352,6) miljoner kronor. Driftskostnaden netto per pensionssparare blev därmed 56 (59) kronor.⁹ Av driftskostnaderna netto svarade posten personalkostnader för 22,4 (39) procent och uppgick till 77,4 (136,5) miljoner kronor. Den näst största driftskostnadsposten 62,6 (70,2)

⁹ Vid beräkningen används medelantalet pensionssparare över året. Medelantalet pensionssparare under år 2010 uppgick till 6 153 076 (5 989 086).

miljoner kronor, utgörs av ersättningar till Försäkringskassan, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten för premiepensionens andel av deras kostnader för administration av den allmänna pensionen. Kostnaden för köpta tjänster ökade jämfört med föregående år och uppgick till 122,0 (45,3) miljoner kronor. Kostnaderna för extern information och övrigt uppgick till 39,8 (32,4) miljoner kronor och innehåller bl.a. kostnader för kostnader för pin-koder och informationsmaterial till pensionsspararna.

Kostnaden för avskrivningar har minskat jämfört med föregående år och uppgick till 29,1 (30,7) miljoner kronor. Minskningen beror på att avskrivningar fördelas ut på flera förmåner jämfört med föregående år då endast Premiepensionsmyndigheten använde de immateriella tillgångarna. I beloppet för innevarande år ingår avskrivningar på 7,9 miljoner kronor och nedskrivningar av immateriella anläggningstillgångar på 16,7 miljoner kronor. Årets nedskrivning av IT-systemet 2K – kompletterande kanaler överfördes från Premiepensionsmyndigheten till fullt anskaffningsvärde. Tillgången skrivs ner helt och utrangeras då det är tveksamt

om systemet kommer att kunna användas. Det uppdrag som regeringen lämnat till Pensionsmyndigheten tyder på att andra lösningar än de som tidigare tagits fram behöver utvecklas. Det blir då osäkert om den hittillsvarande lösningen kommer att ha något värde i detta sammanhang.

Premiepensionsverksamheten delas in i produkterna fondförsäkring, traditionell försäkring och tillfällig förvaltning av avgiftsmedel. Kostnader för tillfällig förvaltning av avgiftsmedel avser kapitalförvaltningskostnader. Kostnaderna redovisas inte som en driftskostnad i resultaträkningen utan förs på samma sätt som avkastningen direkt mot övriga placerings-tillgångar och övriga skulder. Kostnaden för den tillfälliga förvaltningen uppgick till 1,2 miljoner kronor vilket utgjorde 0,003 procent av det genomsnittliga förvaltade kapitalet under år 2010. Driftskostnaderna har i sin helhet fördelats på de två produkterna fondförsäkring och traditionell försäkring.

Varje produkt ska över tiden bära sina egna kostnader. För år 2010 har fondförsäkring belastats med 338,7 (432,8) miljoner kronor och traditionell försäkring med 6,9 (7,1) miljoner kronor.

Femårsöversikt och sammanställning över väsentliga uppgifter

Tkr	2010	2009	2008	2007	2006
RESULTAT OCH STÄLLNING					
Resultat					
Premieinkomster, traditionell försäkring	2 905 676	497 222	564 707	574 686	424 197
Premier, investeringsavtal ¹	28 622 759	30 490 570	29 554 044	27 505 515	49 576 331
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	45	15 590	50 755	51 708	51 075
Försäkringsersättningar	-144 240	-92 167	-72 759	-49 976	-25 024
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	1 249 875	542 995	33 655	363 885	96 460
Årets resultat	1 248 928	547 089	-100 000	317 719	56 414

Ekonomisk ställning

Placeringsstillgångar traditionell försäkring	4 942 992	2 203 637	1 729 847	1 285 850	738 261
Placeringsstillgångar för vilka försäkringstagaren bär risk	408 523 824	340 162 322	230 644 181	308 345 296	267 937 497
Placeringsstillgångar övriga	28 651 945	27 583 734	28 179 610	27 816 401	24 520 760
Försäkringstekniska avsättningar traditionell försäkring	3 288 373	1 543 054	1 481 116	909 580	705 063
Försäkringstekniska avsättningar för vilka försäkringstagaren bär risk	408 793 238	340 738 348	230 964 142	308 768 178	268 174 260
Eget kapital vid årets ingång/Balanserad kapitalförändring	-756 714	-1 276 155	-1 157 492	-1 564 774	-1 621 188
Årets resultat	1 248 928	547 089	-100 000	317 719	56 414
Eget kapital vid årets utgång/Konsolideringskapital	-445 693	-756 714	-1 276 155	-1 157 492	-1 564 774

Nyckeltal, Traditionell försäkring

Solvensgrad, %	150,6	143,3	117,4	141,4	121
Kollektiv konsolideringsnivå, %	98,2	100,5	96,8	99,6	102,5
Genomsnittlig återbäringsränta, %	4,6	1,1	2,2	5,67	6
Direktavkastning, % ²	0,36	0,58	0,51	4,66	3,54
Totalavkastning ³	2,48	4,76	-2,0	3,84	6,3

Nyckeltal, Livförsäkringsrörelsen

Förvaltningskostnadsprocent, % ⁴	0,09	0,12	0,12	0,10	0,13
Avgiftsuttag i procent av placeringsstillgångar, %	0,16	0,19	0,16	0,13	0,16

Övriga uppgifter**Pensionssparare, Fondförsäkring**

Antal pensionssparare	6 140 171	6 083 543	5 933 571	5 782 356	5 648 613
Antal byten	4 686 878	4 463 989	3 162 445	2 555 077	1 753 110
Antal beslut om premiepension	69 946	103 820	97 081	93 693	81 488
Antal pensionärer med premiepension	642 691	582 566	484 320	392 245	302 478

1 Premier avseende fondförsäkring redovisas som investeringsavtal och bokförs inte över resultaträkningen.

2 Direktavkastning har endast beräknats för traditionell försäkring då avsikten är att redovisa resultatet av kapitalförvaltningen. Direktavkastning beräknas i procent av genomsnittligt verkligt värde på placeringsstillgångar inklusive bankmedel hänförliga till traditionell försäkring. Utdelningar erhålls i huvudsak i slutet av året, det vill säga direktavkastningen påverkas av säsongsvarianter.

3 Totalavkastning har endast beräknats för traditionell försäkring då avsikten är att redovisa resultatet av kapitalförvaltningen. Totalavkastning beräknas i procent av genomsnittligt verkligt värde på placeringsstillgångar inklusive bankmedel hänförliga till traditionell försäkring.

4 Driftskostnader i procent av genomsnittligt verkligt värde på placeringsstillgångar inklusive bankmedel men exklusive övriga placeringsstillgångar avseende tillfällig förvaltning av preliminära avgiftsmedel beräknat på senast 12-månadersperioden.

Femårsöversikt och sammanställning över väsentliga uppgifter

Tkr	2010	2009	2008	2007	2006
Pensionssparare, Traditionell försäkring					
Antal pensionssparare	134 747	81 646	70 867	56 446	40 995
Antal beslut om premiepension	54 158	11 536	15 022	15 940	15 395
Antal pensionärer med premiepension	134 747	81 646	70 867	56 446	40 995
Pensionssparare, Totalt					
Antal pensionssparare	6 274 918	6 165 189	6 004 438	5 838 802	5 689 608
Antal beslut om premiepension	124 104	115 356	112 103	109 633	96 883
Antal pensionärer med premiepension	777 438	664 212	555 187	448 691	343 473
Fonder					
Antal fondförvaltare	94	89	83	86	83
Antal fonder	785	777	773	785	779

Resultaträkning

Tkr	Not	2010
TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSE		
Premieinkomst	40	2 905 676
Avgifter fondförsäkring	41	546 747
Kapitalavkastning, intäkter	42	24 433 488
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	43	
Värdeökning på övriga placeringstillgångar		39 576
Värdeökning på fondförsäkringstillgångar		20 817 273
Övriga tekniska intäkter		46
Försäkringsersättningar		
Utbetalda försäkringsersättningar	44	-144 217
Förändring i avsättning för oreglerade skador	45	-23
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar		
Livförsäkringsavsättning	46	-1 745 336
Fondförsäkringsåtagande	47	-41 410 212
Övriga försäkringstekniska avsättningar	48	-39
Driftskostnader	49-50	-345 606
Kapitalavkastning, kostnader	51	-3 293 879
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	52	
Värdeminskning på övriga placeringstillgångar		-6 994
Värdeminskning på fondförsäkringstillgångar		-546 625
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		1 249 875
ICKE-TEKNISK REDOVISNING		
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		1 249 875
Kapitalavkastning, intäkter	53	29 326
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	54	337
Kapitalavkastning, kostnader	55	-30 610
ÅRETS RESULTAT		1 248 928

Resultatanalys 2010

Tkr	Totalt	Fondförsäkring	Traditionell försäkring
LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS TEKNISKA RESULTAT			
Premieinkomst	2 905 676		2 905 676
Avgifter fondförsäkring	546 747	546 747	
Kapitalavkastning, intäkter	24 433 488	24 421 629	11 859
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	20 856 849	20 817 273	39 576
Övriga tekniska intäkter	46	45	1
Försäkringsersättningar	-144 240		-144 240
Förändring i försäkringstekniska avsättningar	-43 155 587	-41 410 212	-1 745 375
Driftskostnader	-345 606	-338 667	-6 939
Kapitalavkastning kostnader	-3 293 879	-3 282 065	-11 814
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-553 619	-546 625	-6 994
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	1 249 875	208 125	1 041 750
LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS ICKE-TEKNISKA RESULTAT			
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	1 249 875	208 125	1 041 750
Kapitalavkastning intäkter	29 544	29 544	
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	337	337	
Kapitalavkastning, kostnader	-30 828	-30 610	-218
ÅRETS RESULTAT	1 248 928	207 396	1 041 532
Försäkringstekniska avsättningar:			
Livförsäkringsavsättningar	-3 288 373		-3 288 373
Oreglerade skador	-143	-102	-41
Fondförsäkringsåtaganden	-408 793 238	-408 793 238	
Övriga försäkringstekniska avsättningar	-842 557	-842 482	-75
Summa försäkringstekniska avsättningar	-412 924 311	-409 635 822	-3 288 489
Resultat exklusive poster där försäkringstagaren bär risken			2010
Tekniskt resultat fondförsäkring exklusive driftskostnader ¹			546 792
Tekniskt resultat traditionell försäkring exklusive driftskostnader ²			1 048 689
Driftskostnader			-345 606
Kapitalintäkter			29 663
Kapitalkostnader			-30 610
Resultat			1 248 928

1 Resultatet inkluderar avgiftsuttag med 546 747 tkr respektive övriga tekniska intäkter 45 tkr.

2 Resultatet inkluderar avgiftsuttag med 6 478 tkr respektive övriga tekniska intäkter med 1 tkr.

Noter premiepension

Belopp i noterna redovisas i tusentals kronor (tkr) om inte annat anges.

Not 40 Premieinkomst

Tkr	2010
Inbetalda premier	2 905 946
Återköp avseende negativa pensionsrätter	-270
Summa	2 905 676

Not 41 Avgifter fondförsäkring

Tkr	2010
Avgift på pensionsspararnas fondinnehav	546 747
Summa	546 747

Not 42 Kapitalavkastning, intäkter

Tkr	2010
Utdelning i aktiekonsortiet	11 522
Ränteintäkter m.m.	337
	11 859
<i>Investeringsavtal, fondförsäkring</i>	
Utdelningar	4 422 541
Ränteintäkter	3 482
Realiserad vinst, netto aktier och andelar	19 692 609
Realiserad vinst, netto, obligationer och andra räntebärande papper	302 997
	24 421 629
Resultat, netto	24 433 488

Not 43 Realiserade vinster på placeringstillgångar

Tkr	2010
Aktier och andelar	39 576
	39 576
<i>Investeringsavtal, värdeökning på fondförsäkringstillgångar</i>	
Aktier och andelar	20 817 273
Värdeökning investeringsavtal	20 817 273
Resultat, netto	20 856 849

Not 44 Försäkringsersättningar

Tkr	2010
Utbetalda försäkringsersättningar	-144 217
Summa	-144 217

Not 45 Förändringar i avsättning för oreglerade skador

Tkr	2010
Ingående avsättning	-75
Utgående avsättning	-143
Årets förändring	-68
Varav:	
Förändring oreglerade skador	-23
Förändring oreglerade skador investeringsavtal	-45
Årets förändring	-68

Not 46 Förändring i livförsäkringsavsättningar

Tkr	2010
Ingående avsättning	-1 543 037
Inbetalningar	-2 905 676
Utbetalningar	144 217
Driftskostnadsuttag	2 233
Ränta	-79 036
Riskresultat	1 489
Olika premie- och premiereservgrunder	1 122 020
Ändrad värderingsränta	-12 183
Ändrade dödlighetsantaganden	-17 877
Övrigt	-523
Utgående avsättning	-3 288 373
Årets förändring	-1 745 336

Not 47 Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk

Tkr	2010
Fondförsäkringsåtagande	
Kapitalavkastning intäkter fondförsäkring	24 421 629
Kapitalavkastning kostnader fondförsäkring	-3 282 065
Realiserad vinst/förlust fondförsäkring	20 270 648
Summa	41 410 212

Not 48 Förändring i övriga försäkringstekniska avsättningar

Tkr	2010
Ingående avsättning	-632 411
Utgående avsättning	-842 557
Årets förändring	210 146
Varav:	
Förändring övriga försäkringstekniska avsättningar	-39
Förändring övriga försäkringstekniska avsättningar investeringsavtal	-210 107
Årets förändring	-210 146

Not 49 Driftskostnader

Tkr	2010
<i>Funktionsindelad</i>	
Administrationskostnader	-345 606
Personalkostnader	
Lokalkostnader	-8 081
Köpta tjänster ¹	-122 016
It-kostnader	-6 862
Avskrivningar	-29 148
Administrationsersättning till andra myndigheter	-62 637
Övrigt	-39 454
Driftskostnader brutto	-345 606

1 Varav revisionskostnader Riksrevisionen -226

Not 50 Transaktioner med närstående

Tkr	2010
Skatteverket	-60 131
Kronofogdemyndigheterna	-2 506
Summa	-62 637

Ersättning har erlagts för premiepensionens andel av administration av den allmänna pensionen.

Not 51 Kapitalavkastning, kostnader

Tkr	2010
Räntekostnader mm	-1 165
Realiserad förlust, netto, aktier och andelar	-661
Realiserad förlust, netto, obligationer och andra räntebärande papper	-9 988
Summa	-11 814

Investeringsavtal, fondförsäkring

Valutakursförluster, netto	-3 282 045
Räntekostnader	-20
Resultat, netto	-3 293 879

Not 52 Orealiserade förluster på placeringstillgångar

Tkr	2010
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-6 994
Resultat, netto	-6 994

Investeringsavtal, värdepappersknytning på fondförsäkringstillgångar

Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-546 625
Resultat, netto	-546 625

Not 53 Kapitalavkastning, intäkter¹

Tkr	2010
Utdelning på aktier och andelar	148
Ränteintäkter	1 424
Valutakursvinster, netto	25 265
Realiserad vinst netto, aktier och andelar	2 489
Summa	29 326

¹ Från tillgångar som innehas för handelsändamål.

Not 54 Orealiserade vinster på placeringstillgångar¹

Tkr	2010
Aktier och andelar	335
Obligationer och andra räntebärande papper	2
Summa	337

¹ Från tillgångar som innehas för handelsändamål.

Not 55 Kapitalavkastning, kostnader¹

Tkr	2010
Räntekostnader	-30 606
Realiserad förlust netto, obligationer och andra räntebärande värdepapper	-4
Summa	-30 610

¹ Från skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde.

10 Återrapporering till regeringen

Återrapporeringens krav enligt regleringsbrev och instruktion

Regeringen har i regleringsbrevet för budgetåret 2010 samt förordning med instruktion för Pensionsmyndigheten meddelat krav på återrapporering. Nedan redovisas var i årsredovisningen återrapporeringen sker. I tabellen listas även en del av de krav som följer av FÅB och andra relevanta förordningar.

Källa	Återrapporeringens krav	Rapporteras i avsnitt	
Instruktion			
2009:1173 2 § punkt 1 & 2	Ge allmänheten information om pensioner och andra förmåner och att den ges utifrån den enskildes behov. Informera och ge pensionsparare och pensionärer en samlad bild av hela pensionen.	Information	Sid 25
2009:1173 2 § punkt 2	Informera om vilka faktorer som påverkar pensionens storlek, hur stor pensionen kan antas bli och tydliggöra vilka konsekvenser olika val kan få för pensionen.	Information	Sid 25
2009:1173 2 § punkt 3	Följa, analysera och förmedla ålderspensionssystemets utveckling och effekter för enskilda och samhälle.	Statistik och analys	Sid 31
2009:1173 2 § punkt 4 Reg.Brev - Avsnitt 1.2	Säkerställa att felaktiga utbetalningar inte görs och motverka bidragsbrott (särskilt redovisa hur den säkerställer korrekta utlandsbetalningar)	Ärendehantering och utbetalningar	Sid 13
2009:1173 2 § punkt 5	Verka för lagenlighet och enlighet vid rättstillämpningen för bestämmande av pensionsgrundande inkomst.	Ärendehantering och utbetalningar	Sid 13
2009:1173 2 § punkt 6	Medverka i EU-arbetet och annat internationellt samarbete samt vid behov representera Sverige inom sitt verksamhetsområde.	Internationellt samarbete	Sid 43
2009:1173 2 § punkt 7	Integrera ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet ¹	Ärendehantering och utbetalning, Information Medarbetare och kompetensförsörjning	Sid 13 Sid 25 Sid 32
2009:1173 3 §	Myndigheten ska säkerställa att dess kostnader för olika försäkringsområden finansieras genom rätt finansieringskälla.	Redovisning av produkterna	Sid 37
2009:1173 5 §	Myndigheten får utföra uppdrag relaterade till administrativa tjänster för Min Pension i Sverige AB och datorbearbetning inom ramen för myndighetens statistikuppdrag.	Information Statistik och analys (datorbearbetning).	Sid 25 Sid 31
2009:1173 6 §	Myndigheten ska samverka med berörda myndigheter, kommuner och andra berörda parter för att bedriva en effektiv och rättssäker verksamhet.	Information Samarbete med Försäkringskassan, Skatteverket och Arbetsförmedlingen	Sid 25 Sid 41
Regleringsbrev			
Reg.Brev - Avsnitt 1	Pensionsmyndigheten ska minska tiderna för genomströmning för återkravsärenden, omprövningar samt ålderspensionsärenden som har koppling till att pensionspararen eller pensionären bor eller har bott eller arbetat utomlands. Pensionsmyndigheten ska vidare kunna uppvisa en väsentlig förbättring av balanserna gällande desamma.	Ärendehantering och utbetalningar	Sid 13
Reg.Brev - Avsnitt 1.1	Pensionsmyndigheten ska redovisa hur det lokala (fysiska) kundmötet har utformats.	Information	Sid 25
Reg.Brev - Avsnitt 1.1	Pensionsmyndigheten ska redovisa erfarenheterna av samarbetet med Försäkringskassan, Skatteverket och Arbetsförmedlingen.	Samarbete med Försäkringskassan, Skatteverket och Arbetsförmedlingen	Sid 41
Reg.Brev - Avsnitt 1.3	För premiepensionsverksamheten ska redovisas: <ul style="list-style-type: none"> • Avgiftsuttag i procent från pensionspararnas konton och hur avgiften fördelats mellan pensionspararna, • Avgifter till fondförvaltarna såväl före som efter rabatt • Värdeutveckling av fonderna inom premiepensionssystemet • Resultatet av kapitalförvaltningen inom traditionell försäkring • Volym avseende fondbyten • Värdeutveckling inom den tillfälliga förvaltningen och hur medlen placeras 	Fondförsäkring Fondförsäkring Fondförsäkring Traditionell försäkring Fondadministration Tillfällig förvaltning	Sid 70 Sid 70 Sid 70 Sid 72 Sid 24 Sid 73

1 Vi behandlar även likabehandling inom detta område

Källa	Åtterrporteringskrav	Rapporteras i avsnitt	
FÅB 2000:605			
2000:605 2 kap 4 §	Årsredovisningens innehåll	Årsredovisningen	
2000:605 2 kap 4 § (Tredje stycket)	Myndighetens årsredovisning ska även innehålla en sammanställning över väsentliga uppgifter från resultaträkning, balansräkning och anslags redovisning. Sammanställningen ska även innehålla uppgifter om låneram, anslagskredit samt vissa nyckeltal.	Sammanställning över väsentliga uppgifter	Sid 53
2000:605 2 kap 8 §	Årsredovisningen ska skrivas under av den eller de personer som utgör myndighetens ledning vid den tidpunkt då årsredovisningen ska lämnas till regeringen.	Intygande om intern styrning och kontroll	Sid 92
2000:605 3 kap 1 §	Verksamhetens resultat Resultatredovisningen ska främst avse hur verksam hetens prestationer har utvecklats med avseende på volym och kostnader.	Resultatredovisning myndighet	Sid 8
2000:605 3 kap 3 §	Myndigheten ska redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra uppgifterna. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter.	Medarbetare och kompetensförsörjning	Sid 32
2000:605 3 kap 2 §	Myndigheten ska fördela verksamhetens totala intäkter och kostnader enligt en indelning som myndigheten bestämmer.	Redovisning av avgiftsbelagd verksamhet med mera	Sid 51
2000:605 7 kap	Årsredovisningen ska innehålla de tilläggsupplysningar som ESV föreskriver.	Tilläggsupplysningar och noter Noter premiepension	Sid 62 Sid 84
2000:605 7 kap 2 §	Myndigheten ska redovisa ersättningar till styrelsen och ledande befattningshavare som utsetts av regeringen.	Tilläggsupplysningar och noter	Sid 62
2000:605 7 kap 3 §	Uppgift skall lämnas om de anställdas frånvaro på grund av sjukdom under räkenskapsåret. Den totala sjukfrånvaron skall anges i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid. Uppgift skall också lämnas om: 1. Den andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer, 2. Sjukfrånvaron för kvinnor respektive män samt, 3. Sjukfrånvaron för anställda i åldrarna 29 år eller yngre, 30-49 år och 50 åre eller äldre.	Medarbetare och kompetensförsörjning	Sid 32
2000:605 6 kap	Krav på anslagsredovisning och finansieringsanalys.	Anslagsredovisning Finansieringsanalys	Sid 58 Sid 60
FISK 2007:603			
2007:603	Förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll.	Intygande om intern styrning och kontroll Finansiella risker: Försäkrings- och finansiella risker inom premiepensionssystemet	Sid 92 Sid 74
Förordning 2001:100			
2001:100	Förordning 2001:100 om officiella statistiken.	Statistik och analys	Sid 31

1 Vi behandlar även likabehandling inom detta område

Uppdrag i regleringsbrevet

Uppdragen i regleringsbrevet listas nedan tillsammans med uppgift om rapporteringstidpunkt och diarienummer.

1. *Kostnadsfördelningsmodell* I samband med den samlade redogörelsen och framställan om ersättning för administrationen från AP-fonderna och premiepensionssystemet den 15 maj 2010, ska Pensionsmyndigheten också redovisa den kostnadsfördelningsmodell som används för administrationen. Det är rapporterat enligt uppdrag, *Pensionsmyndighetens fördelning av förvaltningskostnader på de olika finansieringskällorna*, diarienummer VER2010-180.

2. *Resultatindikatorer* Pensionsmyndigheten ska ta fram förslag till resultatindikatorer, nyckeltal eller annan form av underlag i syfte att visa om myndighetens verksamhet bedrivits effektivt och med god hushållning. Uppdraget ska redovisas till Socialdepartementet senast den 30 april 2010. Rapporterat enligt uppdrag, *Pensionsmyndighetens underlag för att visa om myndighetens verksamhet bedrivits effektivt och med god hushållning*, diarienummer VER2010-202.

3. *Utgiftsprognoser* Myndigheten ska redovisa utgiftsprognoser för 2010–2014 i Hermes vid nedanstående prognostillfällen. Prognoserna ska kommenteras både i förhållande till föregående prognostillfälle och i förhållande till statsbudgeten. De antaganden som ligger till grund för prognosen ska redovisas. Prognoserna lämnas i löpande priser. Prognoser lämnas senast 18 januari, 25 februari, 6 maj, 29 juli och 28 oktober. Rapporterat enligt uppdrag, *Utgiftsprognos januari 2010*, *Utgiftsprognos maj 2010*, *Utgiftsprognos juli 2010*, *Utgiftsprognos oktober 2010* diarienummer VER2010-18 och *Budgetunderlag 2011–2013*, diarienummer VER2010-29.

4. *Bostadstillägg till pensionärer* Från och med den 1 januari 2010 hanteras förmåner enligt lag (2001:761) om bostadstillägg till pensionärer m.fl. av Pensionsmyndigheten och Försäkringskassan. Pensionsmyndigheten ska tillsammans med Försäkringskassan redovisa hur detta fungerar och hur en effektiv ärendehandläggning säkerställs. Uppdraget ska redovisas till Socialdepartementet senast den 6 augusti 2010. Rapporterat enligt uppdrag, *Erfarenheter av handläggningen av ärenden om bostadstillägg till pensionärer med flera*, diarienummer VER2010-272.

5. *Myndighetens första halvår* Pensionsmyndigheten ska redovisa erfarenheter från myndighetens första halvår. Erfarenheterna ska avse såväl de verksamhetsmässiga som de ekonomiska och personella konsekvenserna. Pensionsmyndigheten ska i samverkan med Försäkringskassan redovisa samarbetet myndigheterna emellan samt hur man säkerställer att rätt avgifter tas ut för de tjänster som Försäkringskassan tillhandahåller Pensionsmyndigheten. Uppdraget ska redovisas till Socialdepartementet den 6 augusti 2010. Rapporterat enligt uppdrag, *Erfarenheter första halvåret 2010 – Pensionsmyndigheten*, diarienummer VER2010-275.

6. *Mer samlad redovisning* Pensionsmyndigheten ska utreda möjligheten för en alternativ och mer samlad redovisning av hela den inkomstgrundade ålderspensionen. I dag har myndigheten redovisningskrav enligt lag (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, förordning (SFS 2000:605) om myndigheters årsredovisning och budgetunderlag samt för pensionssystemets årsredovisning i enlighet med lag (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension. Pensionsmyndigheten ska föreslå en förändring av dessa redovisningskrav där utgångspunkten ska vara att redovisningen av inkomstpensionen och premiepensionen sker samlat. Myndigheten ska även föreslå författningsmässiga ändringar av redovisningskraven samt även analysera i vilken omfattning det bör finnas krav på revision av denna redovisning.

Uppdraget ska redovisas till Socialdepartementet senast den 30 april 2010. Rapporterat enligt uppdrag, *Mer samlad redovisning från Pensionsmyndigheten*, diarienummer VER2010-209.

7. *Reformeringen* Pensionsmyndigheten ska lämna en redovisning om reformeringen av premiepensionssystemet med anledning av regeringens proposition *Ändringar i premiepensionssystemet* (prop. 2009/10:44). Av rapporteringen ska framgå hur myndigheten säkerställer att en effektiv information kommer att ges till premiepensionsspararna om förändringarna av premiepensionssystemet. Denna del av uppdraget ska redovisas till Socialdepartementet och Finansdepartementet senast den 1 mars 2010. Myndigheten ska vidare redovisa hur ändringarna praktiskt påverkar olika grupper av premiepensionssparare. Redovisningen ska ske i den form som bestäms efter samråd med Regeringskansliet och ska rapporteras till Socialdepartementet och Finansdepartementet senast den 6 augusti 2010. Rapporterat enligt uppdrag, *Reformeringen av premiepensionen*, diarienummer VER2010-122 och VER2010-285.

8. *Kompletterande kanaler* Pensionsmyndigheten ska göra en fördjupad analys av effekter av projektet kompletterande kanaler (2K) samt utreda och analysera effekter av alternativa lösningar för att hantera de problem som uppstår till följd av den växande och oreglerade marknaden med informations och förvaltartjänster. Analysen ska särskilt belysa hur de olika alternativen påverkar anonymiteten i systemet, risken för konkurrensstörningar samt kostnader för den enskilde och för systemet. Vidare ska frågan om hur kopplingen av projektet till minpension.se och till ett kommande förslag om e-leg analyseras. Uppdraget redovisas till Socialdepartementet och Finansdepartementet senast den 23 mars 2010. Rapporterat enligt uppdrag, diarienummer LED2010-9.

9. *Elektroniskt utbyte inom EU* Av EG-förordning nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen med tillhörande tillämpningsförförordning, följer att socialförsäkringsinformation inom EU senast 1 maj 2012 ska utbytas elektroniskt över ett gemensamt system. Vid utformningen av det nationella IT-stöd som ska möjliggöra anslutning till det gemensamma elektroniska utbytet inom EU, ska särskild hänsyn tas till att detta IT-stöd ska möjliggöra uppföljning av internationella ärenden. Med internationella ärenden avses situationer där den försäkrade omfattas av svensk försäkring enligt nationell rätt, inklusive konventioner om social trygghet, eller enligt EG-rätten och arbetar, bor eller vistas utanför Sverige. Det gäller också i situationer då en person arbetar, bor eller vistas i Sverige men är omfattad av annat lands lag-

stiftning enligt nationell rätt eller EG-rätten. Redovisningen av uppdraget ska ske inom ramen för uppdraget för införande av ett IT-system för utbyte av socialförsäkringsinformation på EU-nivå (S2009/2024/SF). Försäkringskassan har sedan regleringsbrevet för 2002 haft uppdraget att göra det möjligt att följa internationella ärenden i IT-systemen. Rapporterat enligt uppdrag, Försäkringskassans diarienummer 077797-2010.

10. Ökade krav i EG-bestämmelserna En god samverkan mellan tillämpande myndigheter i olika länder är en förutsättning för att garantera att en person som flyttar mellan EES-länderna är omfattad av socialförsäkringen i de olika situationer som kan uppkomma. I EG-förordningarna nr 883/2004 och nr 987/2009 om samordning av de sociala trygghetssystemen, som ska börja tillämpas den 1 maj 2010, förstärks de nationella myndigheternas ansvar och skyldighet att samverka för att lösa eventuella problem som uppkommer vid tolkningen och tillämpningen av EG-förordningarna så att individer i gräns-situationer inte faller mellan stolarna. Pensionsmyndigheten ska redogöra för hur myndigheten avser att utveckla formerna för samarbete och samverkan med andra länder för att möta de ökade kraven i EG-bestämmelserna. En redovisning ska lämnas till Socialdepartementet senast den 28 maj 2010. Rapporterat enligt uppdrag, diarienummer VER2010-203.

Uppdrag givna i särskilda regeringsbeslut

Uppdragen listas tillsammans med uppgift om rapporteringstidpunkt och diarienummer på samma sätt som ovan.

Elektroniskt utbyte av information Uppdrag angående införandet av ett IT-system för utbyte av socialförsäkringsinformation på EU-nivå 2009/2024/SF. Rapporterat enligt uppdrag, Försäkringskassans diarienummer 077797-010.

Inkomstindex och inkomstbasbelopp Uppdrag att beräkna inkomstindex och inkomstbasbelopp samt lämna underlag till denna beräkning 2009/3840/SF. Rapporterat enligt uppdrag, diarienummer VER2010-443.

Bättre pensionsinformation Uppdrag att arbeta för bättre pensionsinformation S2009/1191/SF. Regeringen uppdrar åt Pensionsmyndigheten att arbeta för en bättre och mer samlad pensionsinformation till pensionärer och pensions-sparare. Uppdraget ska redovisas i två steg. En delredovisning ska lämnas till Socialdepartementet den 1 december 2010. Rapporterat enligt uppdrag, diarienummer VER2010-276.

Målredovisning i årsredovisningen

Pensionsmyndigheten har utifrån sitt uppdrag formulerat sju långsiktiga mål som ska vara uppnådda vid utgången av år 2013. I myndighetens årliga verksamhetsplan bryts de långsiktiga målen ner i årliga verksamhetsmål. Dessa årliga mål ska ses som etappmål för att de långsiktiga målen ska kunna uppnås.

Verksamhetsmålen för 2010 anges i tabellen nedan. Vi har till stor del använt oss av dessa mål för att kunna kommentera

verksamhetsresultatet i årsredovisningen. I tabellen anges även var i årsredovisningen som vi har kommenterat målen, direkt eller indirekt. Samtliga mål är formulerade som ett tillstånd ("Vi har...") som skulle vara uppnått vid slutet av år 2010. Tabellen ska alltså inte tolkas som om vi har uppnått alla målen, utan det är det önskade tillståndet enligt respektive mål som anges. Sammanlagt sex mål har inte kommenterats i årsredovisningen.

Mål	Avsnitt i ÅR
1 Alltid rätt	
1.1 Vi har minskat andelen felaktiga beslut.	Ärendehantering och utbetalningar Sid 13
1.2 Vi har minskat andelen omprövningar och överklaganden som leder till ändrat beslut.	Ärendehantering och utbetalningar Sid 13
1.3 Vi har minskat andelen ofullständiga beslutsunderlag.	Ärendehantering och utbetalningar Sid 13
1.4 Vi har minskat antalet korrigeringar av premiepensionskonton.	-
1.5 Vi har minskat andelen felaktiga utbetalningar.	Ärendehantering och utbetalningar Sid 13
2 Alltid i tid	
2.1 Vi har eliminerat ärendebalanserna.	Ärendehantering och utbetalningar Sid 13
2.2 Vi har väsentligt förkortat väntetiden i telefon.	Information Sid 25
2.2.1 Vi har hög tillgänglighet i telefon.	Information Sid 25
2.3 Vi har minskat andelen ofullständiga ansökningar.	Ärendehantering och utbetalningar Sid 13
2.4 Vi har utvecklat serviceåtaganden per kanal och produkt.	-
3 Kundmöten som skapar värde	
3.1 Vi har behållit eller ökat andelen nöjda pensionärer och pensionssparare.	Information Sid 25
3.2 Vi har avslutat 80% av alla besvarade telefonsamtal i kundservice.	Information Sid 25
3.3 Vi har behållit eller ökat andelen personer som upplever att de fått ett gott bemötande i sin kontakt med myndigheten.	Information Sid 25
3.4 Vi har meddelat fler personer att ansökan är mottagen av Pensionsmyndigheten.	-
3.5 Vi har ökat andelen nyansökningar av ålderspension via webben.	Information Sid 25
4 Lätt att förstå hela pensionen och att göra medvetna val	
4.1 Vi har ökat andelen som är nöjda med informationen från Pensionsmyndigheten.	Information Sid 25
4.2 Vi har ökat andelen som upplever att det har blivit lättare att förstå pensioner.	Information Sid 25
4.3 Vi har ökat andelen som upplever att Pensionsmyndigheten är en källa för objektiv och neutral information.	Information Sid 25
4.4 Vi har gjort så att fler medborgare kan se sina tjänstepensionsuppgifter på minpension.se.	Information Sid 25
4.5 Vi har ökat kvaliteten på tjänstepensionsuppgifterna i minpension.se.	Information Sid 25
4.6 Vi har ökat antalet unika användare av minpension.se.	Information Sid 25
4.7 Vi har ökat andelen nöjda med pensionsmyndigheten.se.	Information Sid 25
4.8 Vi har behållit eller ökat kunskapen om innehållet i orange kuvert.	Information Sid 25
4.9 Vi har behållit eller ökat läsningen av orange kuvert.	Information Sid 25
4.10 Vi har uppnått fler personer med den uppsökande verksamheten.	Information Sid 25
4.11 Vi har ökat kännedomen om BTP hos berättigade pensionärer.	Information Sid 25
5 Drivande samarbetspartner	
5.1 Vi har bidragit till att minpension.se blir primärkälla för grunddata i branschen.	Information Sid 25
5.2 Vi har ökat den positiva och neutrala publiciteten kring pensioner jämfört med 2009.	Information Sid 25
5.3 Vi har ökat egeninitierad publicitet och kommentarer jämfört med 2009.	Information Sid 25
5.4 Vi har åstadkommit att Pensionsmyndigheten betraktas som opartisk visavi pensionssystemet och marknaden.	Information Sid 25
5.5 Vi har lanserat periodiska standardrapporter.	Statistik och analys Sid 31
5.6 Vi har levererat två st. fördjupade analyser.	Statistik och analys Sid 31
5.7 Vi har vidareutvecklat ett effektivt system/procedur för högkvalitativdatainsamling och bearbetning.	Statistik och analys Sid 31

Mål	Avsnitt i ÅR	
6 Engagemang och goda prestationer		
6.1 Vi har utvecklat ett ledarskap hos cheferna som bidrar till väl presterande medarbetare.	Medarbetare och kompetensförsörjning	Sid 32
6.2 Vi har skapat en arbetsplats och en arbetsmiljö där medarbetarna är nöjda, mår bra och tar ansvar för sin individuella prestation.	Medarbetare och kompetensförsörjning	Sid 32
6.3 Vi har slutit samverkansavtal med fackliga företrädare och implementerat dessa avtal.	Medarbetare och kompetensförsörjning	Sid 32
6.4 Vi har utvecklat målkontrakt och utvecklingsplan för alla medarbetare.	Medarbetare och kompetensförsörjning	Sid 32
6.5 Vi har utvecklat en plan för kompetensförsörjning inkl. förtydligande av karriärvägar.	Medarbetare och kompetensförsörjning	Sid 32
6.6 Vi har utvecklat en nivå för optimal personalomsättning för att bidra till kompetensväxling till nytta för verksamheten.	Medarbetare och kompetensförsörjning	Sid 32
7 Kostnadseffektiv verksamhet		
7.1 Vi har utvecklat och använder en transparent kostnadsfördelningsmodell.		-
7.2 Vi har utvecklat och använder en metod för att mäta verkkningsgrad, dvs. effekten av investerade belopp.		-
7.3 Vi har utvecklat och använder en ändamålsenlig uppföljning.		-

11 Intygande om intern styrning och kontroll

Baserat på generaldirektörens intygande, avdelningars och stabers självvärderingar under november/december, uppföljning av handlingsplan för Intern styrning och kontroll inklusive bedömning av nivån inom respektive område, internrevisionens yttrande samt genomförd medarbetarundersökning, redovisas här styrelsens intygande om intern styrning och kontroll i Pensionsmyndigheten avseende 2010.

Processen för intern styrning och kontroll fungerar

Pensionsmyndigheten har under sitt första verksamhetsår infört en process för intern styrning och kontroll. Processen är integrerad i verksamheten och baseras på den internationellt accepterade COSO-modellen. Ansvar och roller för att upprätthålla en god intern styrning och kontroll är definierade i Pensionsmyndighetens arbetsordning. En självvärdering genomförs årligen och resulterar i en myndighetsgemensam handlingsplan med kvartalsvis uppföljning till ledningsgrupp och styrelse.

Under året har en riskhanteringsprocess etablerats som en integrerad del av verksamhetsplaneringen. Riskerna dokumenteras i verksamhetsplanen och det finns en tydlig koppling mellan mål, risker och aktiviteter för att hantera risker. Riskanalyser genomförs dels på respektive avdelning och stab och dels på myndighetsövergripande nivå.

Rutiner för den interna kommunikationen inom myndigheten har utformats. För extern kommunikation finns riktlinjer som säkerställer att myndigheten lever upp till högt ställda krav på information till omvärlden. Under året har även en krisledningsplan och krisledningsorganisation etablerats och krisledningsövning genomförts.

Riskenivån i verksamhetens olika delar har följts upp under året och uppföljningen visar att riskerna i huvudsak är på en acceptabel nivå men att förbättringsområden finns.

Internrevisionen har granskat myndighetens interna styrning och kontroll och gör bedömningen att den i allt väsentligt är betryggande. De anmärkningar som uppkommit är att genomförda riskanalyser haft fokus på de risker som återstår efter att kontroller är genomförda. Däremot har inte riskanalysen omfattat de risker som kontrollerna tar om hand och minskar. Myndighetens kontrollstruktur är därmed inte tillräckligt definierad och dokumenterad. Vidare påpekar internrevisionen att riskanalyserna bör kompletteras med ytterligare finansiella risker.

Vi bedömer därför att Pensionsmyndigheten som helhet på ett tillförlitligt sätt klarar att leva upp till kraven som ställs i 3 § myndighetsförordningen.

Områden där riskenivån är acceptabel men förbättringsåtgärder behöver vidtas

Inom vissa områden behöver verksamheten utvecklas för att uppnå en väl fungerande intern styrning och kontroll.

En fungerande ekonomistyrning är en förutsättning för en effektiv verksamhet. Pensionsmyndigheten har under året utvecklat styrningen men ytterligare arbete behöver genomföras under nästa år främst med avseende på löpande ekonomisk uppföljning, förbättrad produktionsstatistik i form av mått och mätetal och styrning av strategiska projekt.

För att säkerställa en god regelefterlevnad finns behov av att myndighetsövergripande processer och rutiner dokumenteras och fastställs. Ett omfattande arbete har genomförts under året men fortfarande saknas bland annat styrdokument inom inköp och avtalshantering och interna riktlinjer avseende offentlighet och sekretess. Dessutom behöver framtagna styrdokument inom vissa områden ytterligare förankras bland medarbetare i verksamheten.

Myndighetens säkerhetsarbete är en viktig parameter i bedömningen av den interna styrningen och kontrollen. Under året har arbete med etablering av ledningssystem för säkerhet genomförts men fortsatt arbete främst avseende utbildning, informationsklassning och systematisk uppföljning kommer att genomföras under nästa år. Vidare har riktlinjer, processer och organisation för såväl behörighets- som logghantering etablerats under året men även här behöver fortsatt arbete avseende uppföljning och vidareutveckling genomföras nästa år. Brister har identifierats i Pensionsmyndighetens centrala loggsystem och fullständig spårbarhet uppnås idag inte för alla kärnsystem, åtgärder planeras under 2011.

Pensionsmyndigheten hanterar stora penningtransaktioner i sin verksamhet och ansvarar för en betydande del av den totala statsbudgeten. Krav på en verksamhet fri från oegentligheter är därför särskilt höga. Inga misstankar om interna oegentligheter har rapporterats under året och i nuläget bedöms sannolikheten för sådana problem som relativt låga. Konsekvensen om något sådant inträffar, vore dock så allvarlig att det är av stor vikt att kontroller och rutiner finns etablerade för att bekämpa interna oegentligheter. Utöver utbetalningskontroller och en fungerande behörighets- och logghantering behöver ansvar och arbetssätt internt i dessa frågor tydliggöras och etableras i syfte att motverka risken för interna oegentligheter under 2011.

Områden där riskenivån är för hög

Administration och utbetalning av pensioner och andra förmåner omfattar betydande belopp och eventuella felaktigheter påverkar direkt tillvaron för landets pensionärer och pensionssparare. Det är därför av yttersta vikt att verksamheten bedrivs korrekt och rättssäkert. Under året har kontroller avseende kvalitet i myndighetens pensionsförmåner genomförts på ett likartat sätt som i tidigare Premiepensionsmyndigheten och Försäkringskassan. Det är i nuläget svårt

att bedöma om befintliga kontroller är ändamålsenliga och tillräckliga inom samtliga områden. Arbete pågår därför med att anpassa kontrollstrukturen till Pensionsmyndighetens uppdrag och att säkerställa en mer systematisk kvalitetsuppföljning, såsom krav på dokumentation av kontrollers utformning, genomförande och hantering. Utifrån genomförda kontroller har brister upptäckts gällande bostadstillägg för pensionärer, vilka kommer åtgärdas genom förbättrade rutiner för kvalitetssäkring samt löpande kompetensutvecklingsinsatser. Vår bedömning är att det inte finns något som tyder på brister i den rättsliga kvaliteten men att brister föreligger gällande kontrollstrukturen.

Försäkringskassan sköter utbetalningen av pension och pensionsrelaterade förmåner på uppdrag av Pensionsmyndigheten och i tjänsten ingår även att genomföra maskinella utbetalningskontroller. Samarbetet med Försäkringskassan är reglerat i en övergripande överenskommelse och i specifika tjänsteöverenskommelser för de olika ingående tjänsterna. Sammantaget har utbetalningarna under året fungerat väl. För utbetalningskontrollerna finns en etablerad struktur i överenskommelsen mellan myndigheterna för hur kontrollerna ska genomföras. Dock har rutinerna för den maskinella kontrollen inte fungerat som beställt på grund av tekniska orsaker. Tills vidare använder Pensionsmyndigheten en reservrutin för att genomföra kontrollen. Till följd av något sämre träffsäkerhet i den kompenserande kontrollen ökar risken men bedöms ändå vara på en tillfredställande nivå. Pensionsmyndigheten ska även ha tillgång till en kontroll av konton men kontrollen utförs inte på det sätt som överenskommit med Försäkringskassan. Risknivån är därmed inte tillfredställande.

Pensionsmyndigheten måste således öka sin förmåga att ställa krav på utbetalningstjänsten och intensifiera diskussionen med Försäkringskassan för att realisera redan beslutade kontroller.

Vår bedömning är därför att de ej fullt ut systematiska och maskinella utbetalningskontrollerna innebär att kontrollerna i dagsläget inte genomförs effektivt och vi kan inte med tillräcklig säkerhet utesluta risk för att felaktiga utbetalningar förekommer.

Pensionsmyndighetens projektportfölj omfattar stora investeringar och har betydelse för verksamhetens utveckling och möjlighet att uppfylla de långsiktiga målen. Pensionsmyndigheten har under året haft brister i den interna projektstyrningen främst beroende av bristande metodik och kravhanteringsprocess från kravställning till utveckling. Vidare har det funnits ottydigheter i ansvar, arbetssätt, samt otillräckligt förankrade modeller och verktyg för utveckling tillika uppföljning. Pensionsmyndigheten har under året börjat införa en gemensam projektstyrningsmetodik och förvaltningsstyrningsmodell som ska ge ett enhetligt arbetssätt när arbetet är implementerat. Ett arbete att utveckla kravhanteringsprocessen har nyligen inletts. I detta ingår också att utveckla samarbetet med Försäkringskassan inom ramen för utvecklingsprojekten. Åtgärderna kommer att genomföras under 2011 och syftar alla till att öka myndighetens förmåga att leda och driva stora utvecklingsprojekt.

Ställningstagande

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Vi bedömer vidare att brister avseende den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten föreligger på följande punkter:

- Ej tillfredställande systematik i kvalitetsuppföljning och kontrollstruktur innebär att vi inte med tillräcklig säkerhet kan intyga att verksamheten bedrivs korrekt och rättssäkert även om inget tyder på att allvarliga brister skulle föreligga.
- Ej tillfredställande systematik i utbetalningskontrollerna innebär att vi inte med tillräcklig säkerhet kan utesluta att felaktiga utbetalningar förekommer. För att minska risken genomförs kompenserande kontroller och ytterligare åtgärder pågår för att öka kvaliteten.
- Otillräcklig projektstyrning vilket är en viktig parameter för att kunna leva upp till kraven på en effektiv verksamhet och kravet på god ekonomisk hushållning av statens medel.

Stockholm den 16 februari 2011.

Bo Könberg, ordförande

Joachim Berner

Carl Gustav Fernlund

Tomas Landeström

Pär Nygren

Katrin Westling Palm, generaldirektör

Kerstin Wigzell, vice ordförande

Bilaga – ordförklaringar

Allmän pension: Statlig pension som Pensionsmyndigheten ansvarar för. Består av inkomst och premiepension. För vissa ingår även tilläggs- och garantipension.

Balanstal: Fördelningssystemets tillgångar delat med systemets pensionskulld.

Beslut: Här då ett ärende avslutas i handläggningssystemet. Bostadstillägg till pensionärer: Inkomstprövad del av grundskyddet kopplat till bostadskostnaden. Ska säkra att pensionärer med låg pension kan ha en rimlig bostadsstandard.

Direkthandläggning: Nya ärenden handläggs direkt när de kommer in och den faktiska handläggningen tar relativt kort tid.

Efterlevandepension: Efterlevandepension (EP) består av förmånerna änkepension, barnpension, omställningspension och efterlevandelivränta.

Handläggningstid: Det antal dagar som löper från det att ansökan inkommer till myndigheten och fram till den tidpunkt då ärendet avslutas i handläggningssystemet. Gäller alla processer.

Garantipension: Del av den allmänna pensionen. Statligt finansierat grundskydd för dem som haft liten eller ingen arbetsinkomst under livet.

Genomströmningstid: Här detsamma som handläggningstid, se ovan.

Inkomstpension: Huvudsakliga delen av den allmänna pensionen. Baseras på den sammanlagda inkomsten under hela livet. 16 procent av de pensionsgrundande inkomsterna avsätts till inkomstpension.

Pensionsgrundande belopp. Pensionsrätt för pensionsgrundande belopp tillgodoräknas vid sjuk- och aktivitetsersättning, år med små barn (barnår), studier och plikttjänst.

Pensionsgrundande inkomst (PGI): Utgörs av löner, ersättningar från socialförsäkringssystemet och arbetslöshetsförsäkringarna.

Pensionsrelaterade förmåner: Efterlevandepension, bostadstillägg till pensionärer och äldreförsörjningsstöd med flera.

Pensionsrätt: Belopp som beräknas årligen och som för inkomstpensionen utgör 16 procent av pensionsunderlaget och för premiepensionen utgör 2,5 procent av pensionsunderlaget. Används även mer allmänt som ”rätt till pension”.

Pensionsunderlag: Summan av PGI och pensionsgrundande belopp.

Premiepension: Del av den allmänna pensionen. 2,5 procent av de pensionsgrundande inkomsterna avsätts varje år till premiepension. Baseras på den sammanlagda inkomsten under hela livet. Premiepensionen är fonderad.

Privat pension: Frivilligt privat pensionssparande i form av till exempel en kapitalförsäkring via försäkringsbolag eller IPS, individuellt pensionssparande, via bank.

Pågående ärenden: Inkomna men ännu inte avslutade ärenden. Avser alla typer av ärenden

Tilläggs pension: Del av den allmänna pensionen. Ersätter ATP i gamla pensionssystemet. Kan ingå i den allmänna pensionen för dem som är födda mellan 1938 och 1953. Samt för dem födda före 1937.

Tjänstepension: Betalas in av arbetsgivaren. Ligger utanför den allmänna pensionen.

Ålderspension: Består av inkomstpension, tilläggs pension, premiepension och garantipension.

Ålderspension, nationell: Ålderspension för personer bosatta i Sverige som tjänat in till pensionen i Sverige.

Ålderspension, internationell: Ålderspension för personer bosatta i Sverige som tjänat in till pensionen i ett annat land.

Ålderspension, utland: Ålderspension för personer som bott och arbetat antingen många år eller bara någon kortare period i Sverige och som nu bor i ett annat land. Administreras av kontoret i Visby.

www.pensionsmyndigheten.se